

308940

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 4.
సంపుటము. ౪.

చెన్న పట్టణము 1917 సం॥ ఆగష్టునెల 16 వ తేది గురువారము
సింగళ నామ సంవత్సర శ్రావణమాస బహుళ చతుర్థి ౧౪.

No. 114
సంచిక ౧౧౪

A Majic Cure for Scorpion Sting.

సర్వవృశ్చిక విషసంజీవిని.

(రిజిస్టర్డ్ ట్రేడు మార్క్)

538

దుఃఖముతో వచ్చువారు సంతోషముతో పోవుదురు.
గుణము లేదని రుజువు చేయువారలకు రూ 100 ఇవ్వం.

ఇది ప్రతి కటుంబమునం దుంట్
వలసిన ఔషధము. ఆంధ్ర,
యానాని, దేశీయ వైద్యులచే పొగ
డగించబడియున్నది. ఎన్ని దేశము
లంబినను మందు గుణముమూలము,
తేలునకు మూత్రమే కాక ఎలక
కుక్క, పాము, జిట్టి మొదలగు
విషజంతువుల కాటులకు నుపయో
గించును. వెలపాకెట్ 1-కి 0-8-0
పోస్తేజి 0-8-0. 1 డజన్ పాకెట్ల
వెల రూ 6-0-0. పోస్తేజి వేలు.

ఒకేసారి 2 ప్యాకెట్లు తెప్పించుకొనువారికి పోస్తేజి ఇవ్వం.
వర్తకులకు 100 కి 25 రూపాయలు కమిషన్ నియ్యబడును.

చిరునామా: ధన్వంతరీ కంపెనీ,
1-6 వెంకటేశ్వరమ్మస్ట్రీట్, వీధి, సాకారుపేటపొట్టు, మదరాసు.

కావలెను.

849

జరంపురము మునిసిపల్ ఎలిమెంటరీ పాఠ
శాలకు చక్కని యోగ్యతాపత్రములు గల ఒక
చిత్రలేఖన ఉపాధ్యాయుడు కావలెను. జీతము
రూ 20-1-25. ఉరియ, తెలుగు భాషలు ముఖ్య
ముగా తెలిసియుండవలెను. దరఖాస్తులు ఈ
1917వ సం॥రం ఆగష్టునెల 20వ తారీఖువరకు
తీసికొనబడును. ఏ. సి. పాల్తో

చేక్ మన్, మునిసిపల్ కౌన్సిల్.

బరంపురము.

కావలయును.

838

ప్రస్తుతము వాడుకకు తగినవి, 12 మొ॥ 40 బి హార్వ
పవరు గల మంచి కేకండు హార్వండు అయిలు ఇంజనులు కా
వలయును. ఆవి యెవరిచే చేయబడినవి, ఎన్ని హార్వ పవరు
గలిగినవి, వాని కిమ్మకు మొదలగు విషయములతో R. D.
C/O "ఆంధ్రప్రతిక" మద్రాసు చిరునామాకు తెలుపవలెను.

సర్వజీవన్.

(840)

ధాతుపుష్టి మందులన్నిటికి తల్లి

ఈ దివ్యౌషధము గంజీవితో సమానమైనది. దీని
సేవించినచో వీర్యవృద్ధి, బలమును, ధాతుపుష్టి కలిగించును.
2. సమస్త మేహములు, నిక్కాక, వికృత్యుర, శుష్కినప్తము,
స్పష్టస్థలము యింకా మూత్రవ్యాధులకు సంభవించెను
అనేక వ్యాధులను పోగొట్టుటలో గాఢమౌచి (3) రక్త
మును శుభ్రపరచి వృద్ధిబొందించి దేహమునకు కాంతి
తెచ్చును. 4. నరములకు సత్తుననిచ్చును గాన సర్వజీవన్
అనెదరు. ఇది శ్రీమై, పురుషులు, బాలురు వృద్ధులు అంద
రును ఉపయోగించవచ్చును. యీ ధాతుపుష్టి మార్గము
యొక్క మహత్తు సేవించినవారికే తెలియవచ్చును.

వెల టిన్ను 1 కి-2-0-0. పోస్తేజి ప్రత్యేకము.

ప్రాఫెసర్. జి. యస్. నాయుడు,
కలియుగభీమ,
బంగోలు. (గుంటూరు జిల్లా)

బాధాపీడితులకు వరము: ఐవోడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోషధి సారసపరిల్లా

అపరిశుభ్రపు రక్తమువలన జనించు జాడ్యములకు కీరీటువలెటి వంతు. కురుపులను, మచ్చలను, గండమాలలను
ఎండ్రను, ప్రాణికోప్పలను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన చక్షుబ్రకారి.

(88)

వనోషధి సారసపరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, గహజమైనను బద్ధకవచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను
పోగొట్టును. వీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కార్యసంబంధమును పోషలను పోగొట్టి రక్తమును
శుభ్రపరచును. శరీరారోగ్యమును గలుగజేయును. 16 రోజులవర కుండుటకు 4 టౌన్సుల బుడ్డిలో అమ్మబడును.

ప్రాప్తిచిరు: పి. డి. సావంత్. 144, ఫనసవాడి. నెం 2 బొంబాయి.

Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi. No. 144 No 2 BOMBAY.

NOT PHYSICAL ALONE, BUT FUNCTIONAL,
SEXUAL AND NERVOUS TOO
Hence, one and all ought to try to pre-
serve it in the heyday of Youth, guard and
insure against its loss as a precautionary
measure, and obtain and regain it, at any
age and at any expense, if already lost,
through any cause whatsoever. How? By a
timely use of the world-renowned mechanical
device called "E" manufactured on Dr.
Bier's Principle of Hyparaemic Treatment
by Messrs. Huston Brothers Co., of Chicago
U. S. A. priced at Rs. 15 only (packing
postage &c, charged extra) Patented all
over. highly recommended by several leading
medical authorities of the East and the West and countless
numbers of gratified cured patients.
Why? because if other wise, the Man who does not possess
this necessary attribute of life is only a so called Man

Absolute secrecy guaranteed. Correspondence only in
English: write to-day, in all confidence if really interested of
freedescriptive literature regarding this marvellous cure, especially mentioning the "Andhra Patrika"
to the—

ECTREUSS (A. P. DEPTT.) SOLE AGENCY FOR THE BATALA, EAST.

ఇంగ్లీషు

మోటరు యంత్రవిద్యాల

3-24 పాటర్నురోడ్డు, మహాంబురోడ్డు.

ఆంధ్రులుచే ఆంధ్రులకు ప్రత్యేక కార్యములు కలుగ
జేయబడును. 820

పైవారికి దరఖాస్తు చేసికొన వలయును.

ప్రాణము గల బొమ్మలు

ఇయస్కోపులు - పీయములు - కేవాల - గ్యాసుడిఫ
కూట - బొమ్మలకాడ్లు - గారడె పుస్తకములు విక్రయించె
కము. గ్యాటలాగు కావలెనా? (892)
పి. ఈశ్వరప్ప అందు నన్ను, విశాఖపట్టణము.

ఆదిపచ్చికాన లెక జున్ను

తులం 1 కి రూ. 3-8-0

కస్తూరి	తులం 1 కి రూ. 30-0-0
రసభస్మము	తులం 1-కి 0-10-0
కుంకుమపువ్వు	తులం 1-కి 2-0-0
పచ్చకర్పూరం	" ... 2-0-0
బాలామృతము	సీసా 1-కి ... 0-12-0
తాంబూలమాత్రలు, సువాసన గా నుండును	50-కి 0-8-0

అమృతాంజనం డిపో. } 109, (నేరీరోడ్డు, బొంబాయి,
7, రంబునెట్టి వీధి, మద్రాసు.

అనిలెన్ చాయలు - టర్కీ టేడ్ (బెర్లిన్)

బెన్ జో - పర్ పరై వ్ (బెర్లిన్)

కాంగోరెడ్ (బేయర్)

టిన్ను 1-కి టౌన్సులు 8 గలవి.

పర్ పరై వ్ 4 (B. N.) కీ సెనాచాయ

టిన్ను 1-కి అవున్నులు 20 గలవి.

కొరకు వైవిలాసము:—

సాలే మహమ్మద్ హాజీ, యిబ్రహీం కంపెనీ,

791

నెం 248, 249 ఎస్.ఎల్. నెడ్, మద్రాసు.

తూర్పు ఆఫ్రికానుండి

ఒక సార్వభౌమ (ఆంగ్లము) వ్రాసిన లేఖ.

విశాఖపట్టణము వాస్తవ్యులగు సుంకరి కుటుంబమున నుండి తీరలేములుగ ననేకమంది యోధులు బయలు వెడలి సంతానము సృష్టించుకొనుచున్నారే మెలగిరి. ఈ కుటుంబమున జననమందిన ఎన్. వి. రెడ్డిగారు రైల్వేస్టేషన్ వద్ద పటాలమున జేరి కుటుంబమున జననమును నిలిపిరి. ప్రస్తుత వివాహము జర్మనులనుండి గ్రహించబడిన తూర్పు ఆఫ్రికాలోనున్నది. సార్వభౌమ రెడ్డిగారియొద్దమున కలకత్తాగ్రామమున వారిమిత్రులు మరి కొందరు బంగారా ఇనుపదారి స్వచ్ఛందపటాలమున జేరియున్నారు. పటాలములయందు జర్మనుల నెదుర్చుచు విజయమునందు చుట్టుముగ నున్నది. సార్వభౌమ రెడ్డిగారు మాకిటుల వ్రాసిరి:-

ఇంటి ఇంటియను వైద్యములలో నాంగ్లములనేకుల పనిచేయుచుండి రని విన్నవించుటకలన నాదేయలు సంతసింపగలరు. తెలిగ్రాఫ్, ఫోటో, ఇనుపదారి, వైద్యము మున్నగు ననేకవిషయముల దాంగ్లములందరే గానవచ్చుచున్నది. ఆంగ్లములంపు ఆంగ్లరాష్ట్రమునకు వచ్చి దెచ్చుచున్నది. భగవంతు డాంగ్లములయొద్ద దయాశుడై వీర హృదయముల వీరపురుషభావముల నెలకొల్పగాక! ఆంగ్లము భారతవర్ష రక్షణ నేలయందు కాళి తీర్థము గాక పూర్వము ననే చేరి ఆంగ్లదేశాన్నిత్యమున మరల స్థాపించుట గాక! తూర్పుఆఫ్రికా వాతావరణాన్ని ఆంగ్లముల కనుకూలమై యుండును. ఉష్ణ మధికముగ నుండునట సత్యమైనను యుష్ణ దేశములయందు పుట్టి పెరిగినవారమగు మనకంతభాగ్యవంతులగుండడు. ఇంటి చక్కని రుచ్యములగు మామిడిపండ్లు ఋతు వీరవృత్తి లేక సంవత్సరమంతయు దొరకగలవు. విశ్రాంతి కాలమున మేము ఆంగ్ల సచిత్రపత్రముల మున్నగువాటిని చదువుకొందుము. లేకపోయినచో యువజనక్రైస్తవ సంఘమువారి బయస్కోపునకు వెళ్లుదుము. ఉత్తరములు వ్రాసికొనుట నవలాగ్రంథ పఠనము మున్నగువాటితోడ మేము కాలముగడపుదుము. ఆహారకముగు నాంగ్లగ్రంథముల చదువుకొని మేముం దరము చాల నిష్ప్రయించి యుంటిమి. నవలమున్నగు తెలుగు గ్రంథములనన్ని (ఆంగ్లముల విశేషముగ నున్న) యుద్ధరంగములకును ఆంగ్లసాహిత్యముల పంప ప్రార్థింతులు. యువజనక్రైస్తవ సంఘము మాత్రము మాయెడల చాల మైత్రిగలిగి యున్నారు. పత్రికలు, కాగితములు మాకు సరఫరా చేయుటయేగాక, వీరు బయస్కోపు ప్రదర్శనములచే మమ్ము నానందింపజేయుదురు. కొన్ని సమయములందు, 8, 10 గంటల కాలము పాటు పడవలసియందును. శ్రమజెంది యలసియున్న మమ్ము సీసంపు మునా దుత్వానాచారముల నొనర్తురు. ఒక్కొక్కప్పుడు మా తెనిమిది గంటలకాలము మాత్రము విశ్రాంతి యుండును. యుద్ధరంగమున దేరాలమధ్యమున నొకప్పుడును ఇప్పుడును వీడిన భవనములయందు దొకప్పుడును పాకలయందు దొకప్పుడును మా శయనగృహము లేర్పడుచుండును. యుద్ధ సేవయందున్నను ప్రతి శుక్రవారమునను భజన మానుటలేదు.

తూర్పుఆఫ్రికాలో జర్మనుల ముఖ్యస్థానమైన డారెసు సలము ప్రస్తుతమున మా ముఖ్యస్థానము. ఇది విశాఖపట్టణమున మాడువంతులుండును. గృహములు చక్కగ నిర్మింపబడియున్నవి. రోడ్లు తిన్నగనుండి యిరుప్రక్కల పచ్చనిచెట్లవరుసలతో రమ్యముగ నుండును. పురపంచ్యమున నొక చిన్న నౌకాశ్రయము కలదు. ఒక సన్నని వక్రమగు కాలువచే నీ నౌకాశ్రయము గమ్యద్రమనకు కలుపబడియున్నది. నీటిపాటుచేళ పెద్దపీఠుల్లిటకు రాజాలవు. డారెసుసలము మాచే పడక పూర్వము, పురమును రక్షింపజాలమని నిరాశజెంది జర్మనులు నౌకాశ్రయమును సముద్రముతో జేర్చు కాలువనడుమ తమయొడ సొక దానిని ముంచివేసిరి. అందుచే నాంగ్లనౌక లీ నౌకాశ్రయమునకు రాజాలవని వారు తలచిరి. కాని కాలువశుభ్రము చేయబడినది. ఆంగ్లనౌకలు రాకపోకల సౌకర్యమున్నవి.

డారెసుసలము ఆంగ్లేయుల ప్రధానస్థానమై యున్నది. ఈ ప్రాంతము మూడుభాగములై యున్నది. హార్బరుమట్టన నొక వక్రమగు రోడ్డున్నది. వీనికి కై జరుపిధి యని పేరు. వంకరగ నున్న యీ రోడ్ కి నామధేయము సుక్రమై యున్నది. రైలు స్టేషను, క్విట్టాస్టేషను, రెడ్ క్రాసు ఆసుపత్రులు మున్నగు ముఖ్యప్రతిష్ఠాపనలు లీవీధియందున్నవి. మొదటిభాగమంతయు యూరోపియనుల వాసస్థానము. రెండవభాగమున భారతీయులు కాపుర ముండురు. ఇది మొదటిదాని నావరించియుండును. దీని నావరించుకొనియున్న మాడవభాగమున దేశీయులు నివసింతురు. మొదటి భాగమున పైనికోదొగ్గి వర్ణవంతయు నుండును. రెండవభాగమున దుకాణములు, హైందువులకు బసలు ఉన్నవి. విద్యుచ్ఛక్తిచే పురమునకంతయు దీపములు సజ్వయింపబడుచున్నవి. ఆంగ్ల ఏడొక్కేటు.

కలరా అను వాంతిభేది

రోగమును నివారించుటకును చికిత్సచేయుటకును లోకోపకారార్థమైన మార్గము.

క్రమముగాను మితముగాను జీవించవలయును. మితము అలవాటైన ఆహారమును భుజింపుడు. పాతమైన పండ్లని లేక బాగులేని పండ్లనుగాని, చక్కగావండని పదార్థములనుగాని, ఏకాగ్రముచేతనైనను లోనికి తీసికొనకూడదు. చక్కగా పండిన పండ్లుగాని పదముతో వండింపబడిన పదార్థములుగాని ఏ చెడుపును చేయరాదు. చెడిపోయిన చేపలను మాంసమును తీసికొనుటను మానవలయును. అవి చాలా అపాయకసములైనవి. పాతపడిన ఆన్నమును తినవలదు. మీ బిడ్డలు చెడిపోయిన పాలును త్రాగకుండునట్లు జాగ్రత్తతో నుండుడు. అందఱు త్రాగునట్టిపాలు పరిశుద్ధమైనదను నిజమును తెలిసికొనుము. గొల్లవాండ్రు పలుమారు పాలలో నీళ్లు కలుపుదురు. ఇందులకై ఉపయోగించు నీళ్లు పరుమారు ముతీకిగానే యుండును. అందులనిమిత్తమై పాలును చక్కగా కాగజేయుట మంచిది.

2. అన్ని విధములైన చెడు కంపులను ముఖ్యముగా పాచుభానా, జలధారలు, రోగకరములగు భూసారములు, కుప్పతోట్లు మొదలయినవానియొక్క కంపులను మానివేయుట అత్యవశ్యకముగా నున్నది. కనుక పాచుభానాలు, జలధారలు, మీరు వాసముచేయుభూమి మొదలయినవానిని అతి శుభ్రముగా నుంచుకొనవలయును. పాచుభానాలను జలధారలను రోజొకటింటికి మూడునాల్గుమారులు ఫిన్లెలుతోగాని లేక అంటురోగమును పోగొట్టునట్టి ఇతరమందును ఉపయోగించుటచేత గాని మీరు దుర్వాయువులను పోగొట్టి పరిశుద్ధము చేయవలయును. మీదొడ్డిలోపలగాని ఇంటిలోపలగాని పాత వేయబడిన ముతీకివస్తువుల నుండనియ్యకూడదు. అవి కుప్పతోట్లలో చేర్చి పెట్టవలయును. పనికిరాని ఎండిన ముతీకివస్తువులను కాల్చివేయవలయును. ముతీకినీళ్లును జలరూపమగు ముతీకివస్తువులను పెద్ద జలధారలో పాటునట్లు ఎక్కువనీళ్లు పోయవలయును.

3. నీటిని కాగబెట్టియో లేక బాగు ఇనుకములముగా వడికట్టియో దానిలోని ఏ విషమునైనను తొలగించుటకు మంచిమార్గము. కలరా వ్యాపించియుండు సమయములో కాగబెట్టిన లేక వడికట్టిన నీళ్లును ఉపయోగపడుచుట అపాయకరమైనది.

4. అట్టికాలములో అంగీకరింపబడిన వైద్యునివల్ల ఇవ్వబడిన భేదిమందులతో ఇతరములైన భేదిమందులు ఏ మనుష్యుడును పుచ్చుకొనకూడదు.

5. చల్లనిగాలియు చెరుటపోయుటను నివారించుటయు మానవలయును. ఒక స్థానము చొక్కాయను పేగులకు చలవ పెట్టనివ్వకుండు వెడల్పైన స్థానము బట్టలను ధరించవలయును.

6. ఇంటిలోను ఇంటిచుట్టును గాలి పరిశుద్ధముగా నుండవలయును. మంచి పరిశుద్ధమైనగాలిని సంపాదించుటకై తలుపులను కిక్కిరింప జేయుట మంచిమార్గము.

7. మధ్యపానాదులు కలరాను రప్పించుటకు కారణభూతము. తినుటయందుగాని త్రాగుటయందుగాని మితముగా నుండవలయును.

8. కలరాను గుఱించి భయపడవలదు. ఏవేళను దానిని గుఱించియే మాట్లాడవలదు. మనస్సునందలిభయము దేహమును చాలా క్రుంగ చేసి రోగమునకు సిద్ధపజుచున్నది.

9. ప్రభువునుండే కలరాగాని కలరాకు సిద్ధపజునట్టి భేదిగాని సులభముగా నెమ్మది కాగలదు. కనుక అంగీకరింపబడిన వైద్యునిచికిత్స అత్యవశ్యకమై యున్నది. సాధారణ భేదినుండి కలరాకు ఆస్పదమైన భేదినుండి భేదము కనిపెట్టునట్టి మార్గము ఏదియులేదు. అవి పేరుపేరువ్యాధులైనను ఆ సందర్భములో భేదియగుట కలరాకు దోహదమవుచున్నది. భేదియగుటకు ఇందుక అరంభించినను తక్షణమే దానికి తగిన చికిత్స చేయవలయును.

10. కొనుటకు శక్తిమైనట్టి ప్రతిమనిషియు తనఇంటిలో ఒక చిన్న బుడ్డిలో క్లోరడయి నైనను కాంఫర్డయి నైనను ఉంచుకొని భేది కనిపించినచోడనే వైద్యుని రెండుమందులలో ఏదేనియు ఒక్కొక్కప్పుడు నీళ్లలో నలుపదిచుక్కలనుండి అరువది చుక్కలదాక యివ్వవలయును. ప్రతిసంవత్సరమునకు ఒక చుక్కవంతున బిడ్డలకు ఇవ్వవలయును. మొదట ఇచ్చునది మమనమైనయెడల వెంటనే నేరల ఇచ్చి కడుపుక్రిందిభాగమునకు అపపిండి పట్టువేయవలయును. అప్పుడు రోగి కడుపు

క్రిందిభాగములోను కాళ్లలోను తిమ్మరివాయువు కనపడినవను మాత్రమించి మలము గంజినీళ్లవలె నుండినయెడల అది కలరా అని నిర్ణయించి చికిత్సచేయవలయును. ఆస్థితి స్వల్పమదశగా నైన అంత్యమదశగా నైన నుండవచ్చును. అప్పుడు క్లోరడయిన్ గాని కాంఫర్డయిన్ గాని ఇవ్వకూడదు. మంచుగడ్డ తుండను చప్పరింప చేసినయెడల వాంఠిని నిలువపచ్చును. మంచుగడ్డ వేసిన సోడాపాటరును పాలును ఇచ్చుటవల్ల చాచామును నిలుపవచ్చును. ఎండినసాంటిపాడినిగాని టర్పెంట్ టయింట్ అను కర్పూరతైలమునుగాని కాలుచేతులకు దుద్దుట చేత తిమిరును నివారింపవచ్చును. అంత్యముదాక వేడిమి కలుగ చేయుటకు గాను వేడినీళ్లుగల బుడ్డను ఉపయోగింపవలయును.

11. ఈరోగముయొక్క మొదటి చిహ్నములు కనుపడుట మొదలు రోగసిడితుడు తాను చక్కనగుదాక పరువులోనే పరుండి యుండవలయును. వాడు ఏవిధమైన ద్రవపదార్థమును పుచ్చుకొన కూడదు. ఇట్లు జరిపించుటవలన అంగీకరింపబడిన వైద్యుని పిలవనంపుటను నివారించుటకు గాదు. మేము వైద్యుడువచ్చుక ఎట్లు జరపవలయునో దానిని కనుపఱచు చున్నాము.

12. మీరెవరైనా రోగము సోకియుండవచ్చు మీయొక్క బంధువులకైనను స్నేహితులకైనను, నేపరులకైనను, ఇంటిలో చక్కగాను శుభ్రకరముగాను వైద్యునుచేయ నలవికాని యెడల అనుప్రతికి అంపివేయుట యుక్తమగును. అట్లుచేయుటవల్ల వాడురోగము నుంచి విముక్తుడగుటకు వైద్యము కలదు. మఱియు అట్లుచేయుటవల్ల సంసారములోని ఇతరులకు ఈరోగమును సోకింపక ఉండడమేగాక ఆసమాహములో ఈవ్యాధిని వ్యాపింపజేయుట తక్కువయగుచున్నది. వీరలు కలరావల్ల పీడింపబడినయెడల చక్కగా చికిత్సచేయ చాలరు.

13. ఈవ్యాధివలని వమనవిరేచ నాదులందు విషము, కలదనిమిదు తెలుసుకొన వలయును, గనుక ఈదుర్వాయువులను బొత్తిగాపోగొట్టి తక్షణమే శుభ్రపరచ వలయును. ముందుగ ఫిన్లెయినను లేక అంటురోగమును పోగొట్టు ఇతర మందులనైనను పోసేయుండునట్టి పాత్రలో రోగసిడితుని యొక్క వసు నాడులనుపోసి చేర్చి పెట్టునట్లు చేయవలయును. ఆపాత్రను పాత్రలోనివియు ఎవ్వరును నడవనిదొడ్డిలోని ఒక స్థలములో చక్కగా మూసిపెట్టితోటి వచ్చినతోడనే ఎత్తి పాత్రవేయునట్లు చేయవలయును.

14. అంటురోగము సోకించిన గుడ్డలు, పాత్రలు, మొదలైనవాటిని ఫిన్లెతోగాని లేక ఇతరమందువల్లగాని బొత్తిగా శుభ్రపరచవలయును. ఇంతయు మీఆవరణముతో చేరిన స్వానిటెరి ఇన్సెక్టుకు కల్లు చేయబడును. వానిని అట్లు జేయుటనుండి నివారింపవలదు. తక్షణమే కలరాసంభవమును గుఱించి అతనికి తెలియచేయవలయును. వానికి ఈ సంగతిని మరుగుపరచవలదు. ఇట్లు గుడ్డలు మొదలయినవాటిని ఎట్లు అంటురోగమునుంచి శుభ్రపరచవచ్చునో మీకంటె వానికి చక్కగా తెలుసును. గుడ్డలను కాల్చివేసి వుండలు మొదలయినవాటిని పగులగొట్టి లేక నిప్పలోనైన ఉంచవలయును.

15. కలరాసంభవించిన ఇంటిలో ఈరోగము తొలగిన వెనుక గంధకముతో బొత్తిగా భూపముచేయించి ఫెనయిల్తో శుద్ధిపరచవలయును.

16. కలరారోగమువల్ల పీడింపబడినవారి ప్రక్కన యుండువారు ఏవిధఆహారము నైనను ఎత్తుకొనుటకు మునుపు తమ చేతులను ముఖమును కడగవలయును. రోగసిడితుడుండిన గదియందు మట్టుకు తినకూడదు.

డాక్టర్ యు. రామరావు.

హాస్యలహరి.

రామయ్య.—అయ్యా, ఈరోడ్డు ఎక్కడకు పోతుందండీ? భీమయ్య.—నాయనా, దీన్ని నేను ఎన్నడై యెండ్లనుంచి యెరుగుదును. ఇదివరకు ఎక్కడికిపోలేదు. ఇప్పుడు పోవడం లేదు. ఇక ముందుగూడాపోదు. ఇక్కడేళ్లేవుంటుంది.

సోమయ్య.—మీరేయింటి వారండీ? కామయ్య.—వెంకుటింటివారము. సోమయ్య.—అదికాదు, మీయింటి పేరు ఏమిటి? కామయ్య.—నాలుగిండ్ల బసంతి.

సుబ్బయ్య.—చింతపండు ఏలాగు తెస్తున్నారండీ? వెంకయ్య.—నాయనా, చేతితో తెస్తున్నానోయ్, సుబ్బయ్య.—అదికాదు, వీసె యెంతండీ? వెంకయ్య.—రెండుపదాలు, నాలుగు ఏబులాలు ఎనిమిది పంపులు, పదహారు అరపంపులు, ఇట్లే నాయనా?

ఆరోగ్యవైక.

చెన్నపట్టణమున వైద్యము జేయుచుండెడు డాక్టరు యు. రామరావుగారు వరుసజ్వరముల నివారణ చికిత్సల విషయమునుగురించి యావస్థానికి తెలియజేయుట కుక్రింది విధముగా కరపత్రములను ప్రయోగించి ఉచితముగా బంచిపెట్టుచున్నారు.

కారణమును, గుర్తులును.

1. రక్తమునందు నూత్నతరగతు క్రిము లుండుటచే వరుసజ్వరములు కలుగుచున్నవి. ఈ నూత్నతరగతు క్రిము లు రక్తమునందు అభివృద్ధియై విస్తారమయిన యెడల వరుస జ్వరములు కలుగునట్లు చేయును.

2. వరుసజ్వర సంబంధముగ క్రిముల మూలముగా కల్లునట్టి ముఖ్యమగుజాడలు యేమియనగా— ఒక నిర్దిష్టమైనట్టియు ఒక మాదిరి గుణము కలిగినట్టియు జ్వరముకలుగును. జ్వరము సుధ్యమధ్య నిలిచిపోవును. దేహముయొక్క శీతోష్ణ స్థితి, విడిచివిడిచి, సాధారణస్థితి కైనను లేక సంక్లింబె తెగిస్థితి కైనను వచ్చి తిరుగ పొందుచుండును. ఈజ్వరము ఒక నియతీయగు వేళకే తిరుగవచ్చు మామూలు కలదు. ఈ జ్వరములు 24 గంటల కొకతూరి తిరుగ కలిగినయెడల దిన జ్వరమనియును, 48 గంటల కొకతూరి తిరుగ కలిగినయెడల రెండునాళ్ల వరుస జ్వరమనియును చెప్పబడును.

3. ఎట్టివరుసజ్వర మైనప్పటికిని, జ్వరము వచ్చుటలో మూడు (అంతస్తులు లేక) స్థితులు కలవు. చలివచ్చుట, వేండ్రముగానుండట, చెమటపోయుట అను నీమూడు స్థితులు జ్వరమునందు కలవు.

చల్లటిస్థితిలో తలమెడలు కాలుపర్వంతము యావత్తు దేహము నణచును. ఇట్టి చల్లటి స్థితిలో కూడా ఉష్ణము పొచ్చుట కారంభించు చున్నది. కొంతసేపటికి వణకుట నీచి పోవును. ఉష్ణాధిక్యము 103 లేక 104 లేక కొన్ని సమయము లలో 105 డిగ్రీలకంటె పెక్కువగా నుండును. గంటసేప టికి వేండ్రముపోవును. ఖాయిలమనిషికి విశేషము చెమట పోసి, జ్వరము వేగముగా తగ్గును

నివారణ

4. వరుసజ్వరములు అంటువ్యాధులు:—ఇవి దోమల మూలముగా వ్యాపించు చున్న వివరుసజ్వరముతో నుండు మొక ముఖ్యమైన దోమకుట్టి వట్టులన, దోమకుడుపులోనికి విష పుక్రిములు కొన్ని గొనిపోవడు చున్నవి. అట్టిదోమ 'ఆనోఫి లిస్' గణమునకు జేరినయెడల, నట్టి దోమ కనుపులో నికి బోయిన క్రిమి మరియు నభివృద్ధి యగుచున్నది. అచ్చట నుండి యావత్తుక్రిములు రక్తవ్యాపకముగల్గి దోమయొక్క ఎంగిలి కోశమునకు గొనిపోవడుచున్నవి. అట్టిదోమ మొకరును ష్యుని కుట్టినయెడల, జ్వరసంబంధముగ విషమును రక్త ములోనికి ద్రోయుచున్నది మొదట తానుకుట్టిన మనుష్యున కుగల జ్వరవిషమునకు సమానముగ విషమును ఈమను ష్యుని రక్తములోనికి ద్రోయుచున్నది. కాబట్టి వరుసజ్వరము లు 'ఆనోఫిలిస్' దోమలు కుట్టుటచేతనే కల్గుచున్నవి.

5. ఒకానొకప్పుడు తలచినరీతిని, అపరిశుద్ధులగు నీటిని పానము చేయుట చేతన, భూమిమూలముగన, అపరిశుద్ధులగు వాయువును పీల్చుటచేతన, వరుసజ్వరములు కలుగులేదు. జ్వ రసంబంధముగ విషమును కొనిపోవు దోమలకు నివారణము నీళ్లు గాలి యగుటచేత నవి "వరుసజ్వరములు" అంటువ్యాధు లకు వేరైన సంబంధము కల్గియుండుట లేదు. జ్వరములు దోమలమూలముగ వ్యాప్తులగు ననియు, ఒక మనిషినుండి మరియొకనికి నితర విధమున వ్యాపించదనియు ఇప్పుడు ని స్సందేహముగా తీర్మానింపబడినది.

6. ఒక మంచిదోమతెర, లేకుండా నిద్రపోకూడదు. దోమలు కుట్టుకుండునటుల శరీరసంతృప్తి ను నచ్చుములతో కాగుగా కప్పకొనక, సామంత్రము వెలుపల పోవడము. ఇంటిలోనగాని, కసరాలోనగానిన్ని కూర్చుండకూడదు. ఇంటితలుపులు, గవాక్షములు, దోమలు దూరలేనట్టి తెగలతో మూయవలయును.

7. సూర్యకిరణముల వేడిమికి పెద్దదోమలు సహితము తాళజాలవు. కావున పగటిపూట వేడిమికి ఇండ్లను, చెట్లను లేక నితరనుగు మరుగుచోట్లను దోమ లాశ్రయించు చున్నవి గాన పగటిపూట దోమలకుట్టు ననుభయముకొంచెమైనవలెదు. అమెఫిలిస్ జాలిదోమల ముఖ్యమగు సహజగుణము, రాత్రి పూట, (సూర్యాస్తమనము మొదలు సూర్యోదయము పర్వం తము) మాత్రమే కుట్టుచుండుటయని జెప్పవచ్చును. కావున, వరుసజ్వరము మనకు పగటివేళలకంటె రాత్రివేళలలో విశే షముగా తగులుట అలినహజము.

8. నీళ్లునిలిచియుండు పల్లముల నన్నిటిని, ఎండినవన్ను పోసి పూడ్చవలయును. నీళ్లు ధారాళముగా పోవుటకై ఇం టిమట్టు వసతిగా జలదారుల వేర్వేరుపరచును. ఇల్లుయా వత్తు ఎండి యుండవలెను. వసతిగా వెళ్లగొట్టబడని ఆవావశ్య మగు నీళ్లవైన కిరిసి నాయిలో పోసినట్లుయిన, అనోఫిలిస్ దోమ లభివృద్ధియగుటకే వీలులేకుండ చేసిపెట్టును. ఆకిరిసి నాయిలో అచ్చటనుండు 'లార్వి' క్రిమికూటముల నాశము చేయుటయే కాక యానీటివైన గుడ్లు పెట్టుటకై వ్రాలెడి పెద్దదోమలను సహితము ధ్వంసముజేయును. విషజ్వరములు ఉన్నవని తెలియ వచ్చినపుడు, పది దినములు లేక నొకపక్షమునకును నుంచబడి నట్టివీరు శరీరాంగ్యమునకు హానికరమని తెలిసికొనవలయును.

9. నీళ్లు కల్గియుండగల పనికిరాని వస్తువులు అనగా, వాడబడని పూలతోట్లు, ఖాలినవృద్ధిబ్బలు, వీనిని జాగ్రత్త గా పాడుచేయవలెను, లేక, తొలగింప వలయును. ఇంటి పనులకు వాడుకొనునీరు గలిగిన నీటితోట్లు, కాల్యలు మొదల యైన వానిని 8 గోజుల కొకతూరి ధైనును బాగుగా కుద్ది జేయవలయును. వాన బలము గా గురిసిన చెట్లనే, తోటలలో నుండు యావత్తుభూమి వైభాగమును బరిశోధనచేసి నీళ్లునిండి న చిన్నచిన్న పల్లముల నన్నిటిని పూడ్చివేసి సుమరుప వల యును.

10. దుమ్ముతో నిండిన, పరజాలు, తెరలు, కుప్పలుగా వేసిన గుడ్డలు మొదలైనవి గూటములకు చిలువలకు తగిలించి పెట్టకూడదు. అల్లు పెట్టుటచే, దోమలు చేరుటకును నచ్చట నుండుటకును అవకాశము కల్గుచున్నది. కావున గుడ్డలను పె ట్టెలలో పదియ చేయవలెను.

11. ఎక్కడనుండి పొగవచ్చినను దోమలను తక్కిమి వేయును. పొగ దట్టయినయెడల దోమల నణగవ్రొక్కును. దోమలను నాశము చేయుటకు, సందులను బాగుగా మూసిన యెడల, పొగ దట్టముగా వ్యాపించి దోమలను హింసచేయును. ప్రతియింటిలో నులభముగా దొరకునట్టియు ఆత్మేషము లేన ట్టియు గుగ్గిలమును భూపము వేయవచ్చును. లేనా, గంధకము, వేపాకు, పొగాకువైరాలను భూపము వేయవచ్చును.

12. వరుసజ్వరములను ఖండితముగా రానీక చేయుట కై, వారమునకు రెండుదినములు విశువక 10 క్రొయిస్సులు కొయినాను, ఒక మనుష్యుడు తాను వరుసజ్వరములు కల ప్రదేశములలో నుండు పర్వంతము తీసికొవలయును. విషసం బంధములగు క్రిముల కెడ విచ్చెరు యావత్తుజనులకు కొయినా యిచ్చి రోగవిముక్తుల జేయవలయును.

చికిత్స.

13. వరుసజ్వరమునకు కొయినా ఎత్తిన ఔషధముగా నున్నది. పరియోచితి సిగిరి ప్రమాణము నిచ్చినయెడల తప్పక జ్వరమును నివర్తిజేయును. పెద్దవాండు; జ్వరమెత్తిస్థితిలోను న్నవా, 20 క్రొయిసుల కొయినాను నిమృతాయల రసము అనుపానముతోడ తీసికో వలయును మొదటిమోతాదు తీసికొ నిన, 6 గంటలతరువాత తిరుగా 10 క్రొయిసుల మోతాగు వీసికో వలయును. ఈవిధము, 6 మోతాదులను ముగించేవరకు తీసికో వలయును. అనుపిన్కుట మొకవారము పర్వంతము దిన మునకు 3 మోతాదు 5 క్రొయిసుల కొయినా తీసికోవలయును. ప్రతిదినము బాగుగాప్రవర్తింతుట కై, విరోచన మగునట్టియం దు తీసికోవలయును.

1917 సం॥ జూలై 10-న తాటిఖన గుంటూరుజిల్లా ఘాటిపూడి గ్రామములో స్థాపించబడిన సెకండరీ పాఠశాలను ప్రభుత్వమువారు రిజిస్ట్రేజు చేసినారు. కమిటీవారి ప్రయత్న ములు క్రియకాలములో ఫలించినవి. సదరు పాఠశాలలోని బీద విద్యార్థుల సహాయము నెదవులివైన కాపురస్తులు తూనుగుంట్ల పున్నయ్య శ్రేష్ఠిగారు వారి మనుమని అవుపాసక కార్యసందర్శనకు రు 5-0-0 ఒసంగినారు. ఈ ప్రకారము పుణ్యాత్మలందఱును సేద విద్యార్థులకు సహాయము జేయ ప్రార్థితులు—ఘాటిపూడి విలేజ్.

వైద్యశాలల యుపయోగము:—ఒకబీదరాలు కోగ సిడితయైన 18 నెలల ప్రాయముగల పసిబిడ్డను తీసికొని తన స్వగ్రామమునుండి చికిత్సకోరకు బొంబాయినగరమునకు వచ్చి నెంట్ల నే 55. జే. జే. వైద్య శాలకు వెళ్లెను. ఆ పుట్టికి మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు ట చే కేపుగాని నేడు చికిత్సచేయజాల మని వైద్యశాలవారినిరి. ఆమె కేమియు తోచక యాబిడ్డను ఒడిలో కూర్చుండెట్టెను కొని కాలిదారిని కూర్చుండియుండగ నాబాలిక మరణించెను. పోషకువారు విచారణచేసి అంత్యకర్మకు నెల వొసంగి రని తెలియుచున్నది.

పోర్టు సెంటుజారి గెజెటు.

ఆగస్టు 14, 1917.

రెండవ తరగతి నము రిజిస్ట్రార్ ముగ్గాశ్రీ సిరివెళ్ల శ్రీనివాసరావుగారు 1917 సం॥ జూన్ 10 న తేదీనుండి జూలై 4 వ తేదీవరకు బల్లారి జిల్లాలో ఆరవ తరగతి రిజిస్ట్రార్ ఆఫ్ యమ్మారెన్సుగ పనిచేసినట్లు ఎంచుబడుదురు.

గంజాంజిల్లా 1వ తరగతి గబుడివిజనలు మేజిస్ట్రేటు ఆర్చిబాబ్బ క్రాస్యాయిలుడవు ఎ.సి. ఎస్. గారును 1వ తరగతి మేజిస్ట్రేటును సైమను సెటిలుమెంటాఫీసునకు ఆర్థరు గార్డనుబీచి ఐ. సి. ఎస్. గారును స్వహస్తముతో ఆంగ్లభాష యందు సాక్షి వాగ్దానమును తీసికొనవలెను.

లోకలు మునిషిపలు డిపార్టుమెంటు.

మోతేగంగ రాజుగారు కృష్ణాజిల్లా బోర్డు సభ్యుడుగ నియమించ బడిరి.

ది. బి. చిత్రపువేంకటాచలం పంతులుగారు రాజరు హౌస్ దరకపు పురపాలక సంఘసభ్యుడుగ యరల మోగించ బడిరి.

రాజరు హౌస్ దరకపు పురపాలక సంఘాధ్యక్షుడుగు సా రంగుభీరుశంకర రావుగారి ఎన్నికను గవర్నరు గా గుంగీకరించిరి.

మెనకొండ తాలూకాబోర్డువారు కండికేన చిక్కబా గన్న గారిని (కొత్తచెరువు కంప్లెక్టురు) అకంఠపురపు జిల్లా బోర్డు సభ్యునిగ నెన్నుకొనిరి.

చాత్తి రామచంద్రరావుగారు ధర్మవరం తాలూకా బోర్డు వైసు ప్రెసిడెంటుగ నెన్నుకొనబడిరి.

రాయదుర్గము తాలూకాబోర్డువారు ముగ్గాశ్రీ, ఎస్. నారాయణ రెడ్డిగారిని బల్లారి జిల్లాబోర్డు సభ్యునిగ నెన్ను కొనిరి.

గుంటూరుతాలూకాబోర్డు వారు హరిహర పండాగారిని గంజాంజిల్లా బోర్డు సభ్యునిగ నెన్నుకొనిరి.

కాకినాడతాలూకా తాసిల్దారు మునిషి. మేకుమాస్సేను సాహెబుగారు కాకినాడ తాలూకాబోర్డు సభ్యుడుగ నియ మించబడిరి.

బాపట్ల తాసిల్దారు కుప్పస్వామిరాశ్రియారు ముబ్బ నుణ్ణి అయ్యరు గారు ఒంగోలు తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగ నియమించబడిరి.

సత్తెనపల్లి తాసిల్దారు ఆర్. వి. చలపతిరావు పంతు లుగారు డి. వి. గుంటూరుతాలూకా బోర్డు సభ్యుడుగ నియోగించబడిరి.

బండరు తాలూకా బోర్డువారు ము. హైదరాబీ సాహె బు ఒహారుగారిని కృష్ణాజిల్లా బోర్డు సభ్యునిగ నెన్నుకొనిరి.

రావుబహదరు కూర్మా నేకటరెడ్డి నాయుడుగారు యరల ఎలూరు తాలూకాబోర్డు సభ్యుడుగ నియమించబడిరి. ఈ ప్రయోజన గద్దచేయబడినది.

కిస్తూరి మాణిక్య రావుపంతులు (డి. వి) రాయబహ దరు జాగల్లమూడి లక్ష్మయ్య నాయుడుగారు ఒంగోలు తాలూకాబోర్డు వారిచే గుంటూరుజిల్లా బోర్డు సభ్యులుగ ఎన్నుకొనబడిరి.

అద్దంకి సుబ్బారావుగారు నర్సాపురపు తాలూకా బోర్డు సభ్యుడుగ నియమించబడిరి.

ఎన్నగూడేరు సాతశాలల నము ఆసిస్టాంటు ఇన్ ఛేజ్ కురు ఆచంట అచ్చన్న శాస్త్రిగారు ఏలూరు తాలూకాబోర్డు సభ్యులుగ నియమించబడిరి.

కాసుశేల సీతాపతి రావుగారు నెల్లూరు తాలూకా బోర్డు సభ్యుడుగ నియమించబడిరి.

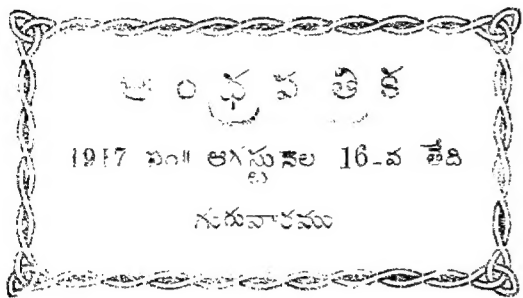
తాసిల్దారు మల్లనకపు సహస్విరాజు పంతులుగారు విశాఖపట్నముజిల్లాబోర్డు సభ్యుడుగ విజయనగరపు తాలూకా బోర్డువారిచే నెన్నుకొనబడి.

వి. సీతారామయ్య పంతులుగారి స్థానమున డి. తాసి ధ్దారు నాసిపురం బలరావుస్వామి పంతులుగారు సార్వత్రి పురము తాలూకాబోర్డు సభ్యుడుగ నియమించబడిరి.

హిందూదేశపు ఆర్థికసమస్యల గూర్చి సర్ విలియము మేయరుగారు ఎక్స్ప్లెంజి బ్యాంకుల ప్రతినిధులతోను మాణిజ్య సంఘమువారితోను 14 వ తేదీన ముచ్చటించిన కలకత్తాలో నున్న పయినీరు పుత్రికా విలేజుకు తెలుపుచున్నాడు. ఎక్స్ప్లెంజి బ్యాంకివారు హిందూదేశమునకు 'బంగారును దిగు మతి జేయు సందర్భమున ఇండియా కార్యదర్శిగారు విధించిన నిబంధనములను రద్దు జేయుచుటకు ప్రయత్నించెదనని మేయ రుగారు దృఢముగ పలికిరి.

విషయానుక్రమణిక.

తూర్పుఆంధ్రకాసుండి ఒక సాక్షిలు వ్రాసినలేఖ, కలరా	
అను వాంఛి	2
ఆరోగ్య పత్రిక	3
ప్రధాన వ్యాసము	
భూపేంద్రనాథ బాసుగారి హితవచనములు	4
వాస్తవ - వ్యాఖ్యలు	5
విరోధానుకూలసంగ్రహము	
విశేషతంత్రవాదము	6,7
వృత్తాంతములు	8
స్థానిక వార్తలు	9
ఇంగ్లీషు లెండింగులు	10,11-12, 13-14
స్వదేశీ వార్తలు	15

భూపేంద్రనాథ బాసుగారి హితవచనములు.

సర్ రవీంద్రనాథ థాకూరుగారికిని, రవీంద్రనాథునికిని ఆమృతబజారు పత్రిక విభేదముగలదని వ్రాసినది. ఏలనన సర్ రవీంద్రనాథునితో బ్రాతృ భావముతో ముచ్చటించుటకు ప్రజాసామాన్యము జంకు నట. వాలము లేని రవీంద్రనాథుని రవీంద్ర బాబు అని కొగలించుకొనునట. అటులే హిందూ దేశ ప్రభుత్వ కార్యదర్శిసభలో సభ్యుడైన బాసుగారికిని, ప్రజాప్రతినిధిగ వనిచేయుచున్నట్టియు, దేశీయమహాజనసభాభిమాని యయినట్టియు బాసుగారికిని విభేదము సువ్యక్తమగుచున్నది. ఉద్యోగ ధర్మమును స్వీకరించిన పిమ్మట దృక్పథమున భేద ముగొనించుటలో వింత యెద్దియులేదు. అంతకు ముందే ప్రజాశయములపై అలసభావము మొదలై యుట వింతగ గొన్నించును. వీరు సామాన్యశాసన నిర్మాణసభలో సభ్యులు. సంస్కరణవిధానము తయారుజేసి ఆంగ్ల దేశమునకు బంపిన పందొమ్మిది మంది సభ్యులలో వీరికరు. ఒకరననేల ప్రాముఖ్యునిజెప్పవచ్చును. కాంగ్రెసునందభిమానము వహించుటయే గాక, కాంగ్రెసు మహాజనసభ కధ్యక్షతవహించిన మహాసియులు. కాంగ్రెసుసభ అనేక సవత్సరములనుండియు కార్యదర్శిగారిసభ దీనినైచుట యత్యవసరమని మొరలిచుచున్నది. ప్రజాప్రతినిధిసభ్యులు బంపిన సంస్కరణ విధానములో కార్యదర్శిగారి సభను దీనినైచుట యొక ముఖ్యసంస్కరణముగ జూపబడినది. అందుకు తమ పూర్ణాంగీకారమును బాసుగారు జూపియుండిరి. అందుచే తమ వాదమునకు వ్యతిరేకముగ కార్యదర్శిసభలో బాసుగారిని సభ్యునిగ నియమించుటయు, యందుకు వారంగీకరించుటయు దేశీయులలో గొందరికి వింతగగూడ దోచెను. ఆమృత బజారుపత్రిక, ఈ యుద్యోగమును బాసుగారింగీకరించుటచే తాము గోరిన సంస్కరణప్రధానమును వెనుకకు నెట్టినవారగుదరనియు, యితరకన్నను యిట్టి సందిగ్ధసమయమున యుద్యోగిగనే యుండి, తోడి దేశీయులు సవ్యమాగ్గుముల గమ్యస్థానము త్వరలో జేరుటకు తోడ్పడుచుండుట సమంజస మనియు స్పష్టముగ చెలిపినది. అయినను సంస్కరణ విధానమును కార్యదర్శిగారిసభలో చర్చించుచున్నపుడు తా మక్కడనే యుండి, ఆచర్యలో తాము

గూడ పాల్గొని యధికారవర్గపు టభిప్రాయము హైందవాశయములపై సుముఖమగునటుల జేయ గలుగుదనని బాసుగారు హిందూచియుండవచ్చును. కాని కార్యదర్శి గారి సభలో హిందూ దేశమున యధికారవర్గ సభ్యులుగ నుండి, ప్రజల యాశయములకు సానుభూతి జూపని ఐ. సి. యన్. యుద్యోగిగలే యెక్కుడు సంఖ్యగ నున్నారు. వారి యభిప్రాయములు మానసియులలో స్థిరముగ నాటుకొనినవి. వాటిని సులభముగ ద్రిప్పటయన్న కష్టసాధ్యము. పోసి, నైతికబలము జూపుట కన్నను, హైందవ సభ్యులకు ప్రోత్సాహము నధికారము లేదు. అందుచే నింతవరకును కార్యదర్శిగారి సభలోని హైందవ సభ్యులకు పలుకుబడి లేక, యుద్యోగిగానతరము తమ పలుకుబడి విషయమై యుత్సాహకరముగ బలుకలేదు. ఇట్టి స్థితిలో భూపేంద్రనాథ బాసుగారు వెనుకటి వారి కన్న నెక్కుడు సాయము గావించగలడని ప్రజలకు నమ్మకము లేదు. అందుచేతనే భూపేంద్రనాథ బాసుగారి నియామకముచే జనులలో నెక్కుడు యుత్సాహము ప్రబలలేదు. మాత్రే ప్రభువుగారు హైందవసభ్యుని కార్యదర్శి సభలో నూతనముగ నియమించినపుడు హిందూ దేశమున గలిగిన యుత్సాహమునకు మేరలేకపోయెను. కాని హైందవసభ్యుల నిస్సహాయస్థితిని గమనించిన పిమ్మట, రానురాను యుత్సాహము దగ్గెను. అందుచే బాసుగారి నియామకము ప్రజలవాంఛల దృష్టిపరుచ దోడ్పడలేదు. ఛార్లెసు రాబర్ట్సుగారు యుద్ధారంభమున హైందవ సమస్యలపై ఆంగ్ల దేశపు దృక్పథము మారినదని సెలవిచ్చిరి. వారు నుడివిన విధమున, దృక్పథము మారుటకు బాసుగారి నియామకము నిదర్శనమని భారతీయులకు దోచలేదు. కాని కార్యదర్శిగారి సభ నిరుపయోగమనియు దానిని దీసినైచుట ముఖ్య సంస్కరణమనియు నింతవరకు వాదించుచున్న బాసుగారికి మాత్రము, తమ నియామకముచే ప్రభుత్వపుదృక్పథముమారినటుల స్పష్టమయినది. పూర్వాచారపరులగు వంగదేశీయులు భూపేంద్రనాథ బాసుగారికి గావించిన విందు సమయమున, బాసుగారు పై విధమున నుడివియుండినటుల నేటి తంత్రీవార్తలలో గాననగును. ప్రభుత్వమువారి దృక్పథమెటులున్నను, బాసుగారికి ప్రజాశయములపై దృక్పథ మింతటితో మారినదని జెలిసికొనవచ్చును ఇందుకు గారణము ఆమృతబజారుపత్రిక నిదివరకే సూచించియున్నది. కాని తమ యుద్యోగమును స్వీకరింపక పూర్వమే యిట్టి మార్పు గలుగునని యూహించి యుండలేదు.

తోడిదేశీయులు ముచ్చుం దేవిధమున ప్రవర్తించ వలసినదియు బాసుగారి విధమున సెలవిచ్చి యున్నారు. "హిందూ దేశము ఆంగ్ల దేశమునకు తన వాంఛలను దృఢముగను, శాంతముగను చెలువవలయును. ఆంగ్ల దేశము వినుటకు, సిద్ధముగను, యిష్టముగ నున్నది. హిందూ దేశము తన భావిస్థితిని గూర్చి భయపడ నవసరము లేదు. గందరగోళముగా నరచుటచే వారిచేవుల మూయవచ్చు. తమ దేశీయులకు దాము జెప్పదలచిన ముఖ్యపాత మిదియే." బాసుగారి సలహాకు భారతీయులు కృతజ్ఞత జూపెదరనుటకు సందియము లేదు. ఏలనన, బాసుగారికి స్వయముగ చెలిసిన విషయములు హైందవ ప్రజాసామాన్యమునకు చెలియవు. హిందూ దేశీయుల మొఱలు పెడచెవిని బెట్టుబడుచున్నవని యనేకులుదలంచి నిరాశ జెందుచున్నారు. అనేకవత్సరములనుండియు మొఱల బెట్టుచున్నను, ఫలితముగానించలేదని యువకులు దలంచుచున్నారు. బాసుగారివిషయమై యభయ

హస్తమిచ్చుటచే భారతీయులలో యాశలు ప్రజ్వలింప వచ్చును. హిందూ దేశీయులు తమ వాంఛలను ప్రభుత్వమువారికి సహేతుకముగను, సక్రమముగను చెలుపుటకు సిద్ధముగ నున్నారు. సక్రమాందోళనము గావించుట తప్ప వేరువిధముగ ప్రవర్తించుట వ్యాయబద్ధులగు హైందవుల కిష్టము లేదు. కాని అట్టి యాందోళనము జరుగనిచ్చెదరా? ఈ ప్రశ్నకు బాసుగారు తగిన జవాబు చెప్పవలెను. ఈ విషయములు భారతీయులలో యాశాభంగమెక్కుడుగచున్నది. సంస్కరణము లీ దినమున ప్రసాదింపుడు. లేక యనేకసంవత్సరముల పిమ్మట ప్రసాదింపుడు. ప్రజలు కోరునది తమ వాంఛలను స్పష్టముగ దొరతనమువారికి చెలుపుట కవకాశము లనొసగుటతప్ప వేరులేదు. బాసుగారుసూచించిన సంస్కరణాందోళనమునకు ప్రధానాంగములు, వాక్యాంతంత్రము, పత్రికాస్వాతంత్ర్యము, వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యము. దేశములో నొకవంక పత్రికలు ప్రజాభిప్రాయమును సువ్యక్తముగ చెలుపుట కవకాశము లేకుండ పత్రికాశాసన మంకుశముగ నున్నది. సంగ్రామావసరములకు శత్రువులపై నుపయోగింప నుద్దేశించిన శాసనము, సక్రమాందోళన వ్యాపకమున కిడుదగులుచున్నది. సభ లాపబడుచున్నవి. ఉపన్యాసకులకు నోటిను లంపబడుచున్నవి. ఇట్టి విషమస్థితిలో, ప్రజాభిప్రాయమును చెలుపుట ఎటులో బాసుగారు వ్యక్తికరింప ప్రార్థితులు. అందుచే సంస్కరణ ప్రధానమునకు బూర్వము నిర్బంధశాసనముల రద్దుగావించి, ప్రజల కవకాశము లొసగుట యవసరము. బాసుగారు, తమ నూతనోద్యోగమున తమ పలుకుబడి సంతను యుపయోగించి, నిర్బంధశాసనముల రద్దుగావించజేసి, తాము గోరిన సంస్కరణవిధాన మములు లోనికి వచ్చునటుల ప్రయత్నము గావించి ఫలము గాంచినయెడల, స్వదేశీయుల కృతజ్ఞతకు పాత్రలగును రనుటకు సందియము లేదు.

హైందవ సంఘమువారిచే సన్మానింపబడిన సమయమున బాసుగారు ప్రజాప్రతినిధులు గోరిన సంస్కరణములు ఫలప్రద మగుటకు తమ యావచ్చుకీని వినియోగించెదమని సెలవిచ్చియుండిరి. వీరి ప్రయత్న ఫలిత మెటులుండునో జెప్పజాలము గాని, వీరి నిశ్చయము ప్రజలకు సంతసము గొలుపక మానదు. బాసుగారు, హైందవనాయకులు ఆంగ్లదేశమునకు వెంటనే వెడలుట యవసరమని నివేదించిరి. ఈ విషయమై యంతవరకును తగిన శ్రద్ధ జూపబడలేదు. ఆంగ్లదేశ మిప్పుడు స్వాతంత్ర్య షాతావరణముతో నిండియున్నది. ఇట్టి యనుకూల సమయమున హైందవనాయకులు భారతీయుల వాంఛలను బ్రతిఘ ప్రజలకు సహేతుకముగను తృప్తికరముగను నివేదించినయెడల కార్యసాఫల్యత గాంచవచ్చును. ప్రజానాయకులకు, బాసుగారు ఇంగ్లండులో తగిన సాయము జేసెదరని యూహింపవచ్చును. అందుచే ప్రజానాయకులు త్వరలో మేల్కొని, ఆంగ్ల దేశమునకు వెడలుట యవసరము.

ఆంధ్రోద్యమము : పెంట్లెండు ప్రభువుగారు.

పెంట్లెండు ప్రభువుగారి యుద్యోగదశలో యశాంతి కొంత హెచ్చినను, ఆంధ్రోద్యమవాంఛలు పెంట్లెండు ప్రభువుగారిచే కొన్ని తృప్తిపరుపబడుచున్నవి. ఆంధ్రమహాజనసభా తీర్మానములు గొన్ని సఫలత గాంచుచున్నవి. ఆంధ్రరాష్ట్రమున రాణ్యహేంద్రవరమున క్రైయినింగుక శాశాల పునరుద్ధరింపబడినది. దత్తమండలములలో ప్రభుత్వకళాలయొకటి స్థాపింపబడి దత్తమండలముల ఉన్నత

విద్యాభివృద్ధికి దోడ్పడుచున్నది. విశాఖపట్టణమున నాకాశ్రయము నిర్మింపబడుటకు నిశ్చయింపబడినది. ధవళేశ్వరమున యింజనీరింగు పనివారలకు శిక్షానాసగుట కవకాశములు గల్పింపబడుచున్నవి. వీటికి దోడు విశాఖపట్టణమున ఇంజనీరింగు కళాశాల, వ్యవసాయకళాశాల, వైద్యకళాశాలలు స్థాపించుటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించుచున్నారు. విశాఖపట్టణమున జనరలు ఆస్పత్రి నిర్మింపబడును. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమును స్థాపింపవలయునని గౌరవనీయులగు భూపతిరాజు వేంకటపతిరాజుగారు పుపాదించినపుడు, పెంట్లెండు ప్రభువుగారు తమ సానుభూతిని జూపుచు, నిండుకు తగినన్ని కళాశాలల స్థాపించుట యవసరమని నెల విచ్చిరి. అందుకు దగినటుల, కళాశాలల స్థాపింప ప్రభుత్వమువారు, ప్రయత్నించుచున్నారు. ఈ కళాశాలలకు దోడుగ, ఆంధ్రదేశీయతనములలో నున్న యున్నతపాఠశాలలను కళాశాలల గను, రెండవతరగతి కళాశాలలను మొదటి తరగతి కళాశాలలగను మార్చినచో ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము త్వరలో ఫలింపగలదు. అందుచే ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయస్థాపనమునకై ప్రభుత్వపువారి యత్నములకు ప్రజలు తోడ్పడుట ముఖ్యవసరము. అట్టితరీ, విశ్వవిద్యాలయ స్థాపనము త్వరలో నెరవేరవచ్చును. నేటి తంత్రీవార్తలలో విశాఖపట్టణవైద్యాలయమున నేత్రవ్యాధిని నయము జేయుటకు త్వరలో నేర్పాటులు గావించబడునని దెలియజేయబడినది. అందుచే ఆంధ్రు లిట్టి వ్యాధుల గుదుర్చుకొనుటకై జెన్నపురి రానవసరమికమిద నుండదు. పెంట్లెండు ప్రభువుగారి పరిపాలనములో, ఆంధ్రుల యాశయములు ఫలప్రాప్తి గాంచుననుటకు సూచనలు గన్పట్టుచున్నవి. పెంట్లెండు ప్రభువుగారి పరిపాలనాకాలపరిమితి గూడ వృద్ధి గావించబడినందున, ఆంధ్రులు వెనుకంజవేయక తమవాంఛలను ప్రభుత్వము వారికి దెలుపుచుండుట లాభకరము. ఆంధ్రుల కష్టనిష్ఠురములకు పరమాధమగు ఆంధ్రరాష్ట్రము గూర్చి నీ తరుణమున ఆంధ్రనాయకులు నిరంతరముగ కృషి సలుపుట ధర్మము. ఆంధ్రమహాజన స్థాయి సంఘసభ్యులు ఎక్కుడుగ చలనము జూపవలసిన తరుణమాసమునయినది. రాజమహేంద్రవరమున గూడనున్న సభలో, ఆంధ్రమహాజనోపసంఘసభ్యులకు గొన్ని కర్తవ్యములను బంచి యిచ్చి, వాటికి వారిని శాధ్యులుగ జేసికొని ఆంధ్రోద్యమము సత్వరాభివృద్ధి జెదజాలదు. ఆంధ్రనాయకులు మేల్కొని ప్రస్తుత యవకాశము నుపయోగించెదరని విశ్వసింపుచున్నారము.

బ్రహ్మపుర స్వరాజ్యసమితి

గతమాసమున 14 వ తేదీన, లండను ఎలక్ట్రీక్ సినిమా కంపెనీవారు బ్రహ్మపుర స్వరాజ్య సమితికొరకు యొక ప్రదర్శనము గావించిరట. ఆ ప్రదర్శనమునకు స్వరాజ్యసమితిసభ్యులు కొందరు ఆంగ్లోద్యోగీయుల మోసపుచ్చి, ఆ ప్రదర్శనపు రాబడి అవారోగ్యసైనికుల కంపబడునని నాటికి దెలిసి, ధనము వసూలుచేసిరని యొకవదంతి గలిగినది. ఈవదంతి నాధారము చేసికొని పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరుగారు స్వరాజ్యసమితి కార్యదర్శిని బిలువనంపి, అందలి సభ్యులు ఆంగ్లోద్యోగీయుల మోసపుచ్చిరనియు, నందులో ఇంజనీయరు ఎల్. హెచ్. గ్రెగోగారిని గూడ మోసపుచ్చిరనియు తెలియుచున్నందున తాము విచారించి 30-7-17వ తేదీన దెలిపెదమని జెప్పిరట గాని, యీ తేదీన దెలుపలేదట. అటుపిమ్మట గ్రెగోగారిని కార్యదర్శిగారడగగా, అందుకు వారు తమ కాసంగతి తెలియదని

వ్రాత మూలకముగ దెలిపిరి. ఈ యుత్తరమును బంపుచూ, స్వరాజ్యసభ్యులపై మోపబడిన యకనింద నిరాధారమని పోలీసు యిన్ స్పెక్టరు గారికి కార్యదర్శిగారు వ్రాసిరి. ఇంతవరకును జవాబు రాలేదట.

సమాజ కార్యదర్శిగారు యున్నత విద్యాధికులు. అకనింద మోపబడిన సభ్యులలో వరాహగిరి జోగయ్యగారి కుమారులగు వరాహగిరి వెంకటగిరి బారిష్టరు గారు గూడ గలరు. అందుచే, తగిన విచారణ గావించకుండా విద్యాధికులపై యపనిందల మోపుట పాడిగాను. ఇట్టి యనవసరమగు కలవరములు జరింపకుండా జూచుటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రాధితులు.

ఏలూరు మ్యునిసిపాలిటీ

ఏలూరు మ్యునిసిపలు సంఘమున సభ్యుల సంఖ్య 16 నుండి 18 వరకు వృద్ధిచేయబడెను. అందులో 6 గురు ప్రభుత్వమువారిచే నియమితులు. 12 మంది నియోజకులు. 28 సభలు 1916-17 సంవత్సరమున జరిగినవి. అందులో రెండు సభలు మాత్రము నియమితసంఖ్య రాక నిలుపబడినవి. హాజరయిన సభ్యుల సంఖ్య గతవత్సరము కన్న కొంతవృద్ధిని జూపినది. ఆదాయము రు. 254681-14-5లు వ్యయము రు. 211349-1-0లు మరణముల సంఖ్య వృద్ధియైనది. ఇందుకు కలరా వ్యాధి యే కారణమని దెలుపబడినది. ఇందుకు శుభ్రమగు నీటిని సప్లయిచేయుట యవసరము. కృష్ణకాలువ నీరు ఆరోగ్యకరము గాదని అస్పెంటు సర్జనుగారు దెలుపుచున్నారు. మరుగుదొడ్లు తగినన్ని లేక, యనారోగ్యము హెచ్చినదని తెలుపబడినది. సర్కారుస్థలమును ప్రజల ఆక్రమించుచున్నటుల రీసర్వేమూలకమున దెలిసినది. ఇందుకు మ్యునిసిపలు సంఘమువారు శ్రద్ధతీసికొన ప్రభుత్వము వారు కోరుచున్నారు. రోడ్లు, త్రుప్తి కరముగ నున్నవి. పన్నులు బాగుగ వసూలు గావించబడినవి. సభ్యులందరును నైకమత్యముతో బనిచేసిరి. నీటిసప్లయ జేయుటకు బనులు ప్రారంభింపబడినవి. డిసెంబరు నెలకు పూర్తియగునట. మ్యునిసిపలు సంఘాభివృద్ధికి సంఘాధ్యక్షులగు రావుబహద్దూరు మోచర్ల రామచంద్రరావు పంతులుగారి సామర్థ్యము కారణమని వేరుగ జెప్పనక్కరలేదు. అభివృద్ధిని జూపుచున్న యీ సంఘమునకు యధ్యక్షు నెన్నికొను యధికారము త్వరలో ప్రసాదించుట యవసరమని ప్రభుత్వము వారిని గోరుచున్నారము.

స్థానిక వార్తలు

బిసెంటు మ్యునిసిపాలిటీగ్రహనిధి:—ఈనిధికి 14-8-1917 వ తేదీ నాటికి రు. 820-9-0 లు చేరినవి.

మోరీసు తపాలు:—ఈనెల 18 వ తేదీ సాయంత్రము 5-25 ని. కు ఈ తపాలు చెన్నపురి జనరలు పోస్టాఫీసులో కట్టజేయబడును.

బ్రహ్మసమాజపు ఉచిత పఠశాలయము:—ఈపఠశాలయముయొక్క పోషణమునకయి ఆంధ్రపత్రికాధిపతులగు కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు నెల గికి 10-0-0 రూపాయల సంగడమని వాగ్దానము జేసిరి.

బిసెంటుగారి విమోచనమునకు భజన:—గోవిందప్పనాయక వీధి 100 వ గృహమున నేడు (16-8-17) రాత్రి 8 గంటలు మొదలు 12 గంటలవరకును బిసెంటుమ్యు అరండేలు వాడియాగార్లు మున్నగువారి నిష్పంధవిమోచనమునకు భజనజరపబడునని శ్రీభగవదుపాసనాసభ ఎస్. సుందరేశముగారు న్యాయండియా పత్రికకు వ్రాసిరి.

కలరా, మన్యపుజ్వరము:—రావుసాదాక్షరు యు. రామరావుగారు వీనిని గూర్చి వ్రాసిన గ్రములు ఇంగ్లీషు, అరవము, తెలుగు భాషలలో ముద్రింపబడినవి. ఇపు డీవ్యాధులు చెన్నపురిలో తలచూపుచున్నవి గాన ఈ గ్రంథము లుచితముగా తంబు పెట్టివీధి 323 వ గృహమున పంచిపెట్టబడునని రావుసాహెబుగారు ప్రకటించిరి.

పోలీసు బహుమతులు:—దక్షిణ ఆర్కాటు జిల్లాలో మాలియ గాటె అను గ్రామమున బరిపోటు చేసిన దొంగలను బహు శేష్యులను, ఉపాయములతోను బట్టుకొనినందులకు పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు అనంతగారికి రు. 50 లును ధర్మలింగ పండితుని అను సత్యనీతి 25 రూ లును బహుమతిగ నిచ్చుటకు పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు జనరలుగారు అంగీకరించిరి.

చెన్నపురి మరణముల సంఖ్య:—ఈ నెల 11 వ తేదీతో సంతమగు వారమున వెనుకటి వారమునందు కంటే మరణముల సంఖ్య అధికముగ నుండెను. అందు కలరా వ్యాధి చే మరిణించిన వారి కంటే అతీర్తి వ్యాధిచే మరిణించిన వారి సంఖ్య అధికముగ నుండినట్లు తెలియుచున్నది. గత వారమున కలరావలన 15 గురు మరిణించిరి. ఈవారమున పదియం మాత్రమే మరిణించిరి. అతీర్తి వలన గతవారమున 49 గురున ఈ వారమున 55 మందియు నుత్తిరొందిరి.

కయ్యము:—బాట్టిటవును, చినతంబి వీధియంద నివసించుచుండిన మేదరవాండ్ర కుటుంబములలో నొక కుటుంబమువారికి తగవుటాట కలిగెను. గత సోమవారము రాత్రి సుమారు 10 గంటల వేళప్పుడు మునిస్వామి అను నతడు తనభార్యకు కొట్టెను. ఆమెనవతి తల్లి తనకుమార్తె సహాయము కొఱకు తనకుమారులను బంపెను. వారు మునిస్వామిని పట్టుకొని గట్టిగకొట్టి వానిని గాయపరచిరి. ఇంతలో పోలీసువారి వచ్చి మునిస్వామిని వైద్యశాలకు తీసికొనిపోయిరి. అప్ప డమ్మలలో నిద్దరిని పట్టుకొనిరి గాని మూడవవాడు పారిపోయెను.

సారాష్ట్ర బ్రాహ్మణుల సభ:—గతసారా 27-వ తేదీ: మధురానగరపు సారాష్ట్ర పాఠశాలా చుందిరమునకు శంఖుస్థాపనముచేయు సమయమున సర్ ఆల్ఫ్రెండ్ డ్రూ కాష్ట్యూగారి సారాష్ట్రులు బ్రాహ్మణేశ్వర బాతులవారిలో చేరినవారి: తమ యభిప్రాయమును వెల్లడించిరి. గతసోమవారము మధ్యాహ్నమున నాగస్వామి అయ్యగారి ఆగ్రాసనాధిపత్యముక్రింద చెన్నపురిసారాష్ట్ర బ్రాహ్మణులందరును నొక సభ గావించిరి.

సర్ కాష్ట్యూగారు చెప్పినదానిని ఆక్షేపించుచు, అట్టి అభిప్రాయములను వారు సవరించుకొన వలెనని వారికి దెలిస. పరమటకు కీర్త్యానించిరి.

న్యాయండియా పత్రిక. ధరావతురు దొరితనమువారు మరల వశపరచుకొనుట.

న్యాయండియా పత్రికలో ప్రకటింపబడిన ఈదిగువ వ్యాసములు ఇండియాపత్రికా కాసనము 4 (1) శక్తును క్రిందికి వచ్చుటచే పందరినాధ కాశీనాథ తిలొంగు గారు 20-6-1917వ తేదీని కట్టిన ధరావతు సామ్యురు 2000 ను వశపరచుకొనబడెనని చెన్నపురి దొరతనమువారు ఈనెల 11 వ తేదీని ఉదకమండలమునుండి ఉత్తరపును ప్రకటించిరి. న్యాయండియాపత్రిక ప్రతు లెవట కనబడినను వశపరచుకొనబడునని గూడ ప్రకటించిరి.

ఆక్షేపింపబడిన వ్యాసములు

సంఖ్య	శీర్షిక	తేదీ
1	రిసర్చు - (పునరుజ్జీవనము)	21-6-1917
2	అమెరికా - హిందూదేశము	4-7-1917
3	ఛెంబల్లేరుగారి యభిధ్యత	6-7-1917
4	హోముకూలువాని నిత్యప్రాధానము	12-7-1917
5	ప్రస్తుతి కరివెద్దాని ప్రారంభము	12-7-1917
6	నాయకులను చేయుట	13-7-1917
7	బ్రతికియైన మృతికొందియైన: నిర్బంధ వాస ఫలితము	25-7-1917

మరణములు:—తిరువాణ్మాగూరు సంస్థానాధీశులకు కార్యదర్శిగ నుండిన ఎస్. నారాయణ పిళ్ళేగారు గత.యంగళ వారమున ఆకస్మికముగ మరిణించిరి.

బ్రిటిషు మహాసాకాదళము సామర్థ్యము నూలుమడుగులు హెచ్చుట

బ్రిటిషు మహాసాకాదళము-సామర్థ్యము నూలుమడుగులు హెచ్చుట

సామర్థ్యమున నూలుమడుగులు హెచ్చుట

అమెరికా ఇంజనీరు సేన:- లండనునగరమున గొప్ప వీడ్కోలుపు

(రైటరు ఏ. జె. సి.)

ఇంగ్లాండు

హెండ్రుసనుగారు క్రతినిధులకు

నాయకుడుగ నుండుట.

ప్రాంతము సమావేశమునకు ప్రతినిధులకు వెళ్లగ
హెండ్రుసనుగారిని బ్రిటిషు కార్మిక వాడుల కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు ఎన్నుకొనిరి.

గీర్వాణగారి సందర్శనము

లండను, ఆగష్టు 14:- గీర్వాణగారు తాను కయిజరు
గాని సందర్శించుటను గుర్చి యింకను కొన్ని సంగతుల
వెలియ బరచుచున్నారు. ఆ సందర్శనమున జలాంతర్గాముల
పనిని గుర్చి కొంత దృఢపరచెను. జలాంతర్గామి యుపయోగ
ములన్నిటిని బడలించుట, అంతర్జాతీయ వ్యాపకములకు లెక్క
మీద నుండజాల వనియు కయిజరుగారు చెప్పిరి. శత్రులవద్ద
నాకల ప్రయాణము చేయు వారిని తమకు నష్టములు గలిగి
నవని ఫిర్యాదు చేయుట కవకాశము లేదనచు వెళ్లెను హాల్వే
గారు రండుల నేకీధరించిరి.

అమెరికా ఇంజనీరు పటాలములు

లండను, ఆగష్టు 15:- నేటిదినున వెస్టుఎండువద్ద
ననేకమంది ఇంజనీరు పటాలములు గుంపులు గుంపులుగ
నూడిరి. అమెరికా సయంత్రాహముల పతాకములును,
యూనియను జాకు పతాకములును ఎచ్చట కాచినను గన్పించుచుండెను. చక్రవర్తియు చక్రవర్తియు వచ్చుచుండగా
బకింగ్ హాము కోటవద్ద కొంగులు గాల్చుచుండెను. పేజిగారిని
జూచి అమెరికా గొయబాసులు అట్లనె ఖరంగుల గాల్చిరి.
వైటుహాల్వేగారు పోవుచుండు సుత్సమును సందర్శించు
నిమిత్తము చుంతులసభ కొంతసే పాపివేయబడెను.

మేజరు కార్పెంటర్ ప్రామోషను.

లండను, ఆగష్టు 15:- మెసపాలామియాలోని వైద్య
శాలపనుల వ్యక్తికిరించిన మేజరు కార్పెంటర్ గారికి తైపు నెంబు
కర్నలు పదివ యొసగబడెనని మాంపేరుగాను నేటిదిను
ప్రజలసభలో తెలియజేసిరి.

మహాసాకాదళము

లండను, ఆగష్టు 15:- సాకాదళముయొక్క ఆయుధ
సామగ్రి జూచిన వారెల్లరును నిర్విభాలగు చున్నారు. ఆయుధ
సామగ్రి అపరిమితముగ నున్నది. యుద్ధమారంభమైన సమ
యముకంటె 100 రెట్లు ఎక్కువ ఆధిక్యత కలిగి యున్నది.
జట్టుండు యుద్ధమునాటికంటె 50 రెట్లు ఎక్కువ బలకరముగ
నున్నదని ప్రైము ఫ్రెక్ గా వ్రాయబడినది.

ప్రాము

పరామివిమోచములు ఆయుధములుగ

నుపయోగ బడుట.

నెంటుక్వింట్లనునకు వాయవ్యమున నున్న కందకములలో
ఆగష్టు 10-11 తేదీలన 36 గంటలవరకు శత్రువుల పదాదులు
పోరునట్లనెను. పరామి విమోచములు వీనితో పోరాల్చుటయు
నన్నిటినినుమాడినవి. పరామివిమోచములు ఆయుధములకంటె
ఎక్కువగ వినియోగించినవని పరామివారి ప్రధానకార్య
లయమం నున్న రూటరు విలేఖకుడు తెలుపుచున్నాడు.
పాయెలుగ్రామమునకు తూర్పు రాత్రి శత్రువులు దొమ్మి
సల్పి 600 గజములవరకు వ్యాపించియున్న ముందు పంక్తి
నశమ జేసికొనగలిగిరి. 11 వ తేదీని చిట్టచివరకు ప్రతియుద్ధ

మల మెనర్చి శత్రువులను వెడలగొట్టితిమి. ఈ యుద్ధము
జరుగు కాలమునందుకు పరామివారి విమోచములు
క్రిందకు, మీదకెగురుచు కందకములపై షేల్లుల వర్ష
మును గురిపించెను. మేము ప్రతియుద్ధము లోకర్చు కాలమున
గొప్ప విమోచములు శత్రువులను ముట్టడించి అంద
రకును ఆచ్యురు వగునట్లు కాల్చుటయులతో పోరెను. విమోచ
ములన్నియు గుండలతో తూట్టుపడి గణముఖమునుండి మరలి
వచ్చినవి. సోమి యుద్ధమునాటినుండి మావైమానికులపదాతు
లతో సహకారముగ పనిచేయునానే యున్నారు. ఇదొక
కొత్తసంగతి కాదు. కాని విశేషమేమన:- ఇంత గొప్పసంఖ్య
గల వైమానికులు ఇంత నిదానముగ మాచీమఖమున ఇనివరలో
పోరి ఎటుంగరు. భూయద్ధమందు ఇట్లుపోరి యుండలేదు.
కందకములలో నున్న జర్మనులుతో పోరుచు పరామివారికి
యుద్ధముయొక్క అభివృద్ధిని అప్పటికప్పుడే వైమానికులు
తెలియజేయు చుండిరి.

జర్మనుల యుద్ధ కవచములను

వైద్యములు వివరించుకొనుట.

లండను, ఆగష్టు 14:- ఇటీవలి యుద్ధమందు జర్మనుల
యుద్ధకవచములు మాచే, జిక్కినవి. ఈకవచములు ధరించు
టకు చాల బరువుగ నుండుటచేతను భూమియంతయు బురదగ
నుండుట చేతను జర్మను వైద్యులు వీనిని ధరించుటకు సంతకట
పడుచున్నారని మాచే జిక్కిన వైద్యులు తెలుపుచున్నారు.
ఒక్కొక్క చోట కవచధారలగు కొంతమంది జర్మను వైద్యులు
బురదలో తగులుకొని దిగబడి కనిపించుటయే లేదు.

జర్మనుల సరఫరాలకు రాకపోకలకు

చిక్కు గలుగుట.

లండను, ఆగష్టు 14:- ఇటీవల హెండ్రుసలో ముఖ్య
ముగ గుర్తించవలసిన విషయము మాశత్రుత్వముల ప్రతియు
ద్ధము. రాకపోకలకు సరఫరాలకు నీలులేకుండుటచే షేల్లులను
జర్మనులు బురుజుల చుట్టు ప్రోగుజేసిరి. ఫిరంగులు చాలవరకు
ఉపయోగకరముగ లేవు. జర్మనులు వస్తుసమృద్ధి తగ్గుచుండు
టచే చాల పరితపించుచున్నారని ఒక విలేఖకుడు తెలుపు
చున్నాడు.

బ్రిటిషు సామములు అభివృద్ధిచొందుట.

శత్రుముట్టడులు విఫలమగుట.

లండను, ఆగష్టు 14:- ఫిల్లూమాన్లు సరేడ్లను
పేగుగారిట్లు నేటిరాత్రి ప్రకటించిరి:- వెస్టు హోకుకు
తూర్పు శత్రువుల ముట్టడిని మావెద్ద ఫిరంగులను, తుపాకు
లను ప్రయోగించి ప్రతిహతము జేసితిమి. స్టీనబీకుకు దక్షిణ
భాగమున మా సామములను బలపరచుకొంటిమి. వేవనైకకు
ప్రాగ్దత్తున రెండుమాడులు శత్రువులు దొమ్మిచే న ప్రయ
త్నించిరి. వారిని తక్షణమే వెడలగొట్టితిమి తీవ్రముగ పోరి
పోర్చుగీసువారు న్యూఛాఫ్టెలు తూర్పు శత్రువుల దొమ్మిని
ప్రహతము జేసిరి. శత్రువులెంత యుక్తితోపోరినను మావై
మానికులు చాలదూరమునుండి శత్రుసామములను సూపించి
వారిపై బొంబులను బరపి శత్రు కాల్చుటయులపై మరఫిరం
గులను ప్రయోగించిరి. 7 శత్రు విమోచములను నేలగూల్చితిమి.
4 విమోచములను క్రిందకు బొరగొలిపితిమి. మా విమోచములు
రెండు కాన్పించుటలేదు.

బ్రిటిషువారి సమాచారము.

లండను, ఆగష్టు 15:- బ్రిటిషువారిట్లు ప్రకటించు
చున్నారు. ప్రాతః కాలమున లెప్పుచుండినాసుకు
ఈ కార్యముగ నున్న బోయి హూజ సరిహద్దులదగ్గర

వాయవ్యములగ గొప్ప రణరంగము నమేము తలపడి
తిమి. ప్రతిహతము మొదటిపంక్తిని వశము జేసికొంటిమి.
మేము తృప్తికరముగ ముందుకేగుచున్నారము. సి. టి. స్టీబల్సుకు
తూర్పున శత్రువులప్రతియుద్ధమును సంపూర్ణముగ ప్రతిహతము
గావించితిమి. బిక్స్ హూటుకు వాయవ్యముగ పరామివారుకొన్ని
సామములను గైకొనిరి. క్లీఫ్ బిల్లీ నీకుకు తూర్పున శత్రుదాడులను
పొరగొలిపితిమి. వాతావరణము ప్రతిహతముగ నున్నది.

శత్రుముట్టడి ప్రతిహతముగలు

లండను, ఆగష్టు 14:- పరామివారు నేటి మధ్యాహ్నము
మిట్లు ప్రకటించిరి:- బెల్జియములో డిక్స్ మూడురస్తాకు
పడమరగ కొన్ని సామములను గైకొంటిమి. మూడునది కిరు
ప్రక్కలను రాత్రివేళ ఫిరంగులయుద్ధము తీవ్రముగ జరుగు
చుండెను. 304 వ కొండకు పడమరగ శత్రువులు ముట్టడి
నల్పిరి. కాని దానిని ప్రతిహత మొనర్చితిమి.

హవ్యా

రుమ్మా, యుద్ధము.

హాల్ గ్రాడు, ఆగష్టు 14:- జార్జి చక్రవర్తిగారి
సందేశమునకు ప్రత్యుత్తరముగ కెరెస్పి గారిట్లు ప్రత్యుత్తర
మొసరిరి.- థాత్కారిక దొరతనమువారి తరపునను, రుమ్మాప్ర
జలతరపునను నాల్గవనంవత్సపు యుద్ధపు టారంభదినసమున త
మరు దయాపూర్వకముగనంపి సందేశమునకు వాక్యశబ్దము
నేను వెల్లడించుచున్నాను. ప్రస్తుత విషయస్థితిని తలగడచుట
కును, అధికార బలముపై వ్యాయబలమును స్థాపించు నిమిత్త
మిన్ని జాతులంతటి చుహా కష్టనష్టముల కొర్చి చేయుచున్న
పనికి తగినట్లుగ యుద్ధమును సాంకముగ నొనరించుటకు
రుమ్మా ప్రజ లాశక్యమగు నంతటి శక్తితో పోరునలిపెద
రని నేను నమ్ముచున్నాను.

రుమ్మెనియనుల అవస్థాందనము

లండను, ఆగష్టు 14:- రుమ్మాను అధికారు లిట్లు ప్రక
టించుచున్నారు. రుమ్మాను దళములు తమ ప్రతి ఆకస్మా
దన యుద్ధముల నిదనావక స్థానగ్రామము నాక్రమించి
గ్రోజ్ బిక్కి నైబులిగనుండు శిఖరములనుండి శత్రువుల
గించిరి. అవస్థాందన సభివృద్ధి మొనరుచున్నది. పోర్చుగీష
యందును, మాక్సిమెనీ ప్రాంతమునందును రుమ్మాను రుమ్మె
యను పటాలములు శత్రు ముద్దముల నోడించి వారిని తరిమి
వేసివని.

జర్మనీ; పోలాండులు

లండను, ఆగష్టు 14:- వన్మరగిన తావునుండి రైటరు
గారిక్రింది సమాచారము తెలిసికొనిరి. పోలండు వైద్యాధి
కారి ఫిల్బుడిసిగారు పట్టుకొనబడినందువలన గలిగిన
నశ్యంతాసంతృప్తితిని గూర్చియు, పోలండు వైద్య
ములో జేర్చుకొను ప్రయత్నములు పరాజయ మొందుట
వలనను జర్మనులు చాల ఆందోళనము మొనరుచున్నారు. 6000
మంది పోలీసు వైనికులలో రాజధాని ప్రమాణమును గైకొనిన
వారు చూటికి 15 రు చొప్పున కంటె కట్టుకగా నున్నారు.

రషియావారి సమాచారము.

లండను, ఆగష్టు 15:- రషియా వాయవ్య దిక్కు
ప్రకటించుచున్నవి:- ఒక్కొక్క పడమరగ శత్రువులు ఒక
కొండకు వశముజేసికొనిరి. కాసిమోయలో రుమ్మెనియనులు
శత్రువుల ప్రతియుద్ధమును ప్రతిహతము గావించిరి. పోస్కా
నీలో నిన్నటిరోజున శత్రువులు ముట్టడి జరుపలేదు. మేము
ప్రతియుద్ధమునర్చి క్రెహఫీనీలో, మాకందకములలో ప్రవేశించిన
శత్రువులనుపొరగొలిపితిమి.

అమెరికా

అమెరికా కార్మిక వాడుల వైఖరి

లండను, ఆగష్టు 14:- అమెరికా కార్మిక సంఘా
ధ్యక్షుడగు గోంఫర్నగారు హ్యూలెకు విల్సనుగారి కిట్లు కంటి
నంపిరి:- ప్రామహోము సమావేశమునకు అమెరికా కార్మిక
వాడుల ప్రతిభలు పోజాలరు. ప్రజా ప్రభుత్వమునకు కాశ్యత
కాంతికిని భంగకరమని ఎంచి వీరిట్లు నిశ్చయించుకొనిరి.
ప్రస్తుతము ఇతరపనులచే యున్న బెడ్డు స్టేటుస్సు నదలిపోవు
టకు వీలులేనందున హ్యూలెకు విల్సనుగారికి తాము గాలేమని
గోంఫర్నగారు తెలియజేసిరి.

వీనా

జర్మను వ్యాధిగ్రస్తులను నుగిరించుట వేలంపాడుట హంకాంగు, ఆగష్టు 14:—జర్మను వ్యాధిగ్రస్తులను నుగిరించుట వేలం పాడుటచేసి, సుమారు చాటురు 835090 డాలరులకు విక్రయించబడినది.

చైనా వా ర్యాగ్యురూదేశపు టోడల బట్టుకొనుట హంకాంగు, ఆగష్టు 15:—చైనా వానికాధికారులు మాడు ఆస్తియను వర్తకనాకలను వాకాశయమున బట్టుకొనిరి. అట్లులు లేనియు జరుగలేదు. ఓడలలేనియు నష్టములు గలుగలేదు. ఇవివరకు 18,000 టన్నులబరువును పట్టు ఆస్తి యను, జర్మను ఓడలు పట్టుకొనబడియును.

బెలియము

జర్మనుల మాన్యము. లండను, ఆగష్టు 14:—బెలియను వీరును వారురెం బ్రెగ్గము గారికి ఇటీవల జర్మను లొంగిపోయినందున మరల వారి క్రొత్తమును నేయి నిధులు జాటుచున్నది. ఆతడు వేగు నడపుచున్నాడని నెడ్యులునులతో: కాల్లను చేతులను విగియకట్టి వీధుల వెంటి యాడుకొని పోయి పిమ్మట వారికిన భుషాకితో కాల్చి చంపిరి. అతనికి కాపురలక నుండు వార లతనియెడల నురియు మాన్యముతో సంచరించి ముఖముపై నుమిసిరి. వాను రెంబ్రెగ్గముగాదు మిక్కిలి దైన్యముగ నుండి ఈ నుండుగముల గూర్చి యే మాత్రమును కిర్యాదుచేయ నూకుండునని.

స్పెయిను

మాడ్రిడులో కల్లాలములు. మాడ్రిడు, ఆగష్టు 14:—దేశాంతరంగిక మంత్రి యిట్లు చెప్పచున్నాడు. నగరమున ననేకప్రదేశములలో కల్లాలములు జరిగెను. వైనికులు తీవ్రముగ వానినడచి నేసిరి. రాజీనామా యుక్తమవులంతక పాటింపబడకుండుట వలన కఠినపు టుత్తరువులను వైనికాధికారిగా పొసగిరి. లిబ్లా యెలో పను లాపివేయబడుచున్నవనియు, ఉత్తర ప్రభుత్వరముల కవాంతరములు గలుగుచున్నవనియు, తెలియుచున్నది. వైనికోపనాగములవలన గల్గులము లభించివేయబడినది. ప్రధాని ఇట్లు పలికెను “కోరికల నేరియు గోరకట్టియు, దొంతరమును మార్చివేయవలయు నను రాజకీ యుద్దేశములు లేనట్టియు అరాజకోద్యమము ప్రబలుచున్నది. వానితో మనము పోరాడ నలసియున్నది.”

జనరలు బ్రూసిలాపుగారి నీనుకొలుపు వార్త. బ్రెస్లాగ్రాను, ఆగష్టు 14:—వీనుకొలుపు వార్త యందు జనరలు బ్రూసిలాపుగా డిట్లు వ్రాసిరి:—వైనికుల తోనే నిలిచిపోవుటకు నేను ఇచ్చగించి యుండియుండును రషియాకు మరల స్వాతంత్ర్యమును సౌఖ్యము రాగలను.

నేటి వాతావరణస్థితి:—అంతటను వాయుభారము తగ్గినది. బంగాళాఖాతపు ఈశాన్యభాగమునందు విశేషముగా తగ్గినది. వాయుదలనము విశేషముగా మందగించినది. ఈయనయము అందహాసుదీపులలోని పొద్దుజ్వేలు పునఃపునః, ఒరిస్సాతీరమునందలి గోపాలపురియందును, కాకినాడ, కొచ్చి, కల్లికోట, కార్వార్, కొంజుంబుత్తూరు, నేలములయందు వాయువునందు చలనము గన్పట్టలేదు. వాల్తేరునందు అశ్వేయముగను, తిక్కినచోట్ల వాయువ్యముగనైనను పశ్చిమమున నైనను వాయువు వీచుచున్నది. ఉత్తరసగ్గారులందు మూర్ఖు తీరమునందును, దక్షిణసంధ్యలములందును ఉష్ణము ఎక్కువయ్యెను. నిష్కడియు అత్యధికోష్ణము. నెల్లూరునందుండినది. అచ్చట 96 డిగ్రీల యుష్ణముండెను. ఇతరప్రదేశములందు 94½ డిగ్రీల కధికముగా నెచ్చటను లేదు. కాకినాడ, చెన్నపురి, బందరులయందు 92 డిగ్రీలుండెను. గుంటూరు, బళ్లారి, కర్నూలు కడపల నందు 91, 93 డిగ్రీలును, నాగపట్నం, అనంతపురం, పుదుకొటలయందు 90 డిగ్రీలునుండెను. వాల్తేరు, హైదరాబాదు, నెల్లూరు, నేలం, తిరుచనాపల్లెలయందు 88 నుండి 89 డిగ్రీలవఱకుండెను. తిక్కినచోట్ల 87 డిగ్రీలకు తక్కువయుష్ణముండెను. కర్ణాటకము నందును తూర్పుతీరమునందును వాయువునందొత్త అధికముగనే యున్నది. పశ్చిమతీరము దక్షిణసంధ్యలములు, కర్ణాటకము లందు మేఘములు దట్టముగా నున్నవి. ఉత్తర సగ్గారులందును నెల్లూరు చెన్నపురులందును మేఘములు చాలవఱకు తగ్గినవి. కాకినాడ, బందరు, గూడలూరు, అనంతపురం లందు అత్యల్పముగ వర్షించినది. అత్యధిక వర్షము నెల్లూరునందు (ఇంచుమించుగా 1-అం.) కురిసెను. పశ్చిమతీరమునందును, కర్ణాటకమునందును అల్పవర్షము కురిసెను.

ఒక ప్రమాదము: ఒక విలేజి ఇట్లు వ్రాచుచున్నాడు:—నేటియందును (16-8-17) 9-15 నిమిషములకు ప్రాతఃకాలపేట రైలుస్టేషనువద్ద ఫలహారములను విక్రయించు ముసలమ్మ వారిని బోవుచుండ అకస్మాత్తుగ బండివాడు ఆమె కాలుగొడ బండిని నడిపించినందున ఆమె స్కాక్ ముతిపై పడియుండెను. ఆఘాతమునకును పోలీసు స్టేషనునకును 4 బాగల దూరము. అంతసారిప్రయమ పోలీసు స్టేషనుండియు నిష్క్రమించుజనమాయెను. జరుగు గుంపులుగుంపులుగ జేరి చూచుచుండిరి. కాని పోలీసువారికక్కడైనను ఆఘాతమునకు గారైరి. ఒకరుహా న్ముడియుడు పోలీసువారితో రిపోర్టుచేసగా వానిని కొంత సేపు క్రాసు పరీక్షచేసి వెనుక ఆఘాతమునకుఁ బోయిరి. పోలీసువా గా ఘాతమునకు బోవునప్పటికి నుమారు 30 నిమిషముల సేపయ్యెను అంతవరకును బండివాడు ఆఘాతమున నుండువా? వాడు చోయిగ గయ్యుకానము చేరియుండును. పోలీసు వారు ఇంత క్రోధగ పరిచేయుచుండిన జనుల కేసుపాదుము సంభవించినన రక్షించువా రెవరు?

మన ప్రస్తుత కర్తవ్యము

బ్రహ్మసమాజ ఉచిత పఠన మందిరమున శ్రీ గాడి చెళ్ల హరిశ్చంద్రులు రావు ఎమ్. ఏ. గారి విషయములగు నిష్పత్తి దినమున నాంగభాషలో నొక గంభీరోపన్యాస మొనరిరి. ఉపన్యాస సంగ్రహ విా క్రింద జూచువరకు చున్నాము:—

హిందూదేశమునకు హోమురాలు వలయునను సగు స్యును నిష్పక్షపాతబుద్ధితో గాక, ప్రాపంచికోపయోగకర నగు విషయముగా నేను పరిగణింపుచున్నాను. బిరోపా ఖండమును నేధించుచున్న మహా సంగ్రామమునకు ఆధిభౌతి కమును, పరిపూర్ణ వ్యక్తిత్వమును రూపుమాసి, యెల్లెడలను ఆధ్యాత్మిక చింతనములు బయలు వెడలుచున్నవి. హిందూ దేశ విా ఆధ్యాత్మిక బోధనమును ప్రపంచమునకు చేయవల యును. ఇందులకు ఆధి కాభివృద్ధియు, వ్యక్తి, జాతీయ స్వాతంత్ర్యమును ముఖ్యములు. మరియు నిక్కాలమున ప్రజా స్వామికాభిప్రాయము లెల్లెడలను వివిధగా నిజ్యంభణము గాంచుచున్నవి. ఇంగ్లాండుదేశము బెల్జియము మున్నగుచిన్న రాజ్యముల సంగతీంప గంకణము కట్టుకొనుటచే “తననవారు తీసింపెద”రను అభిప్రాయ మంతయునుచున్నది. సామ్రా జ్యవిషయ నిర్ణయమున వలనగాజ్యములు పాల్గొన యత్నింపు చుండ, హిందూదేశము స్వరాజ్యమును వాంఛింపుట ఆవ్యాము ము గానేరదు ప్రతిహోమురాలు వాదియు, తన దేశీయుల తేనుముననే పాలుపడవలెనుగాని, స్వాధీనత్వ బుద్ధితో న క్రింపరాదు. స్వాధీనత్వ బుద్ధితో, ప్రజా స్వామ్యాభిప్రాయ ములను వెంపొందింపుచు తనతోడి మానవులకు స్వాతంత్ర్యము నొసంగ యత్నించవలయును. దేశములోని అన్యాయాధికార మును రూపుమాపినగాని దేశము వాగుపడనేరదు. నేనొకరిన యములో యుద్ధాగ స్వభావము గలవాడనై, మరియొక విషయములో వెనగియున్నా ఇహోమురాలు వాదినిగాను. కావున రాజకీయ విషయములలో వలెనే నుత్త, ‘సాంఘిక’ విషయములలో కూడ అభివృద్ధి నొంద మనము యత్నింప వల యును. ప్రజాసేవా పితకార్యాచరణలు, ప్రజలకు నాయకు లుగా గాక వారి సేవకులుగ నర్హులమయ్యెను.

తననాత చచ్చి జరిగెను. (0)

ఆంధ్రసాహిత్య పరిషత్తు.

ఆంధ్రసాహిత్య పరిషత్తు స్థాపనమున జూలై 22 తే దీని 7-80 గంటలకు జరిగిన నిఘంటునిర్మాణసభలోని తీర్మా నములు:— 1. తెలుగుపదములకు సజాతీయ (Cognate) పదములను నిర్ణయచేయుటకుఁ దక్షిణము ప్రయత్నింపవలయు ను. నూలు తెలుగుపదములకు సజాతీయపదములు వ్రాసినం దుకు రు 10 లకు మించకుండ గౌరవభృతి ఈయవచ్చునని తీ ర్మానింపబడినది.

ఇట్లే తెలుగుపదములకుఁ బ్రకృతులైన ప్రాకృతపద ములనుగూడ నిర్ణయ చేయవలయును. కన్నడము— సిద్ధాంతి శివశంకరాశ్రమి యేర్పాటు ప్రకారము. అజనము—యశ యాశము రాయసా హెహ్. గు. వేంకటగంగ రావుగారి యేర్పాటు ప్రకారము. సహారాష్ట్రము— శ. వి. లక్ష్మణరా వుగారి యేర్పాటు ప్రకారము. ప్రాకృతము— రావుబహద్ద ర్. శ. రామానుజాచార్యులవారి యేర్పాటు ప్రకారమును జరిగింపవలెను.

2. నిఘంటుకార్యాలయమున నిపుడు పనిచేయువారు గాక నుటియిద్దలు ముఖ్యపండితులను నెల 1కి రు 80 జీత ముపై నియమింపవలయును.

(1) చెన్నువాత సుందరగామశాస్త్రిగారిని, (2) తం జనగరము తేనప్పెయ్యమాళ్ళయ్యగారిని వైపండికోన్యోగములకు నియమింపవలయును. వారిలో నెవ్వరైన రానియెడల వారికి మాము గా ప్రాణంగాజు వేంకటాచలపతిశర్మగారిని నియమిం పవలయును. వీరు నంగీకరింపనియెడల నివాకర్ణ తిరుపతిశాస్త్రి గారిని గోరవలయును. 3. ఇదివఱకుఁ బాఠకుఁడుగా నున్న చతుర్యేగుల గామనయ్యగారికి రు. 5 జీతము సొమ్ముచేసి ముఖ్యసంపాదకులకు సహాయునిగా నియమింపవలయును.

4. శ. సుబ్రహ్మణ్యశర్మగారినిగూడ నెల 1కి 35 రూ పాయల జీతమువీరిద ముఖ్య సంపాదకులకు సహాయునిగా నియమింపవలయును.

వై పండితుల యొక్కయు సహాయుల యొక్కయు నుద్యోగములు ప్రస్తుత మాముసముల వఱకు నిర్ణయింప వలయును.

జాతీయవిద్య

నల్లెట్లు వుడుగాను. “మీనములకు యీత వచ్చినట్లే, పక్షుల కెగురుట సహజమైనట్లే, మృగములకు పరుకెత్తుట స్వాభావికమైనట్లే పిల్లలకును విద్య రావలయును” — కమోనియను.

హిందూదేశములో విద్యయును, జ్ఞానమును కలెందుటకు ను,విద్యాధికులకు భీకర మెంపొందక పోవుటకును గల కారణ ముల నరసి ఈ దుస్థితి నివారించుటకు తగిన సలహాల నొసం గుటయే యీ వ్యాసోద్దేశము. జ్ఞానమును సముపార్జించి మాతన నిర్మాణ సామర్థ్యమును గడించుటకు ప్రతి మానవునకును స్వాతంత్ర్యము గలదు. ఇట్టి కేవలము వృద్ధి గాంచుటకు విద్యా లయములును, ప్రాపంచి కానుభవమును ముఖ్య కారణములు. మొట్టమొదట జ్ఞాన సంపాదనా కుతూహలము! ప్రతివ్యక్తికిని యుద్బవించును. తరువాత భావనాశక్తియు, స్వతంత్ర వస్తు తిశ్యవిచారణయు తయరట తామే బయలు వెడలును. అప్పుడే మానవు డెన్ని విషయములలోను అభివృద్ధి గాంచగలుగుచు న్నాడు. కావున నైనచెప్పబడిన కమోనియను వాక్యములోని యన్వేషింపుడు సుబోధకము కాగలదు. జ్ఞానాన్వితము ప్రతిమానవునకును గలదనియు, శాస్త్ర కళాభివృద్ధి తోడ మానసి కాభ్యుదయమును చేకూరుననియు, వీనిమానసమును క్షించుట వలన లాభములేదనియు ఆధిపాటిలు నుడివియున్నారు.

కాని, ప్రస్తుతకాలమున పాఠశాలలలో పిల్లల మానస ములు క్షీణింపబడుచున్నరని ఆచార్యజ్ఞానముగల వారి కెల్లరకును నువ్యక్తియు కాగలదను చెందవలగతినుండియు వీరికి ప్రపం చజీవనమున కనవసరమగు విద్యను గజపుటచే, వారికి జ్ఞానాన్వనమున కుతూహలము లేకపోవుటయు, వ్యక్తిత్వము ప్రాణముగ నకంఠిటయు సంభవమగుచున్నది. వీరికి పాఠశాల కావలనున్న విషయక జ్ఞానవింతనమే లేకున్నది.

విద్యాభిప్రసేక పరీక్షతరగతిలో ప్రవేశించిన తరువాత యేనియో నిరూపింప శక్త్యును భాగులుగవ్వన మగును. ఇది ప్రాపంచిక విషయములలో ముల్లములు గాకుండుటకు నైన ‘పేర్కొనబడిన విషయములే’ కారణములు. చిదేశములలోని పట్టణములను, మనుజులను వర్ణించునపుడు, హిందూదేశము లోని విద్యార్థు లాయా విషయములను సంప్రాప్తముగ నెట్లు భావగోచరము గావించుకొనెనరు? కాని హిందూదేశ చరిత్రాంశములను, మహాపురుషులగుచ్చి వర్ణించునపుడు, ఆ యావిషయములు వారి కన్నులకు గట్టినట్లుండవా? అప్పుడు పాఠముల వల్లవేయు దుఃఖ్య తొలగిపోవును.

ఇట్టి విద్యార్థులు పరీక్షయందు కృతార్థులై కొండంత యాశతో జీవయాత్ర గడుపవచ్చెదరు. కాని, విద్యావిధాన ములు వీరి యభివృద్ధికి మాడ్చినోచకము లైనవి. వీరికి జ్ఞానసం పాదనా కుతూహలము నకంఠినది. వీరికి స్వనిర్ణీతవ్యక్తిత్వము కానరాదు. వీరు గుమస్తాపని చేయుటకు తిక్కి చురియొందు లకును పనికిరాకున్నారు. ఇట్టి దుస్థితికి పాఠశాలలోని విద్యావిధానములే ముఖ్య కారణములు.

వృత్తాంతము

మెదపాపేయి యుద్ధోత్సవమునాడు సైనికుల సౌకర్యముల నిమిత్తము 16000 పానులు వసూలైనవి.

గంగానది పూర్తి ప్రవహించుచున్నది. నీరు గట్టు తాకియున్నది. నీరు రాజవీధులంటి ప్రవహించుచున్నది. కాని పూర్వపు మందలకంటె ఎక్కువగా రాలేదు.

ఈశ్వరకృత ప్రవహించుచున్న ఒక తుపాకిని సేల్వవానిని చంపినందులకు పైరుక్ జోసెఫ్ కాలిన్సు నకు కలకత్తా హైకోర్టువారు 8 సం॥ కఠినశిక్షను విధించిరి.

రాజాపు డేజీయ మహాజనసభకు అధ్యక్షురాలుగ ఆని సెంటిమెంటుగారిని బర్మా మహాజనమహాజనసభవారు ఏకగ్రీవముగ నెన్నుకొనిరి. కిందటికారు నిషేధపు టుత్తరువును గూర్చి ఈ సభవారు ఆక్షేపించిరి.

అశ్వర మేయోకళాశాల విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులు కలసి 1000 రూపాయల గందా రూపకముగ సంగ్రహము తృతీయ వర్గంతినాడు రాజప్రతినిధిగారికి సమర్పించిరి. రాజప్రతినిధిగారు ఈ సమ్మతము కృతజ్ఞతతో నందుకొనిరి.

ఇండియా దౌత్యము వారి ఉద్యోగస్థు లందరును 1917 సం॥ నవంబరు 1-వ తేదీన డిల్లీలో సమావేశము కావలయుననియు వైశికాఖివాసున, రైల్వే బోర్డువారును, ఆ సెల మధ్యలో వచ్చినదియు రాజప్రతినిధి గారు ఆహ్వానించిరి.

నవంబరు 1వ తేదీన బీహారు ఒరిస్సా కార్యనిర్వాహక సభ్యుడగు సర్ ఎడ్వర్డు వెలిజిగారు పని చాలించుకొనుట హెచ్. బి. మెనురియరుగారు బీహారు ఒరిస్సా కార్యనిర్వాహక సంఘవర్గమున నియమించబడిరి. ఈ నియోగమును సార్వభౌమ దంగీకరించెను.

రాజభోజనము.—బార్నిచక్రవర్తిగారి కుటుంబమునకు భోజనసమయమున నకున్నబడిన రొట్టెను చక్రవర్తి స్వయముగకొని ఎవరికి తినముక్కును వారి కిచ్చెదరు. ఇట్లు మిత్రవ్రతమును పాటించు గృహ యజమానులందరును చేయవలెనని శ్రీవారి సంకల్పము.

సీమస్థానము.—సామ్యుకు రసీదు యిచ్చునపుడు ఒక అక్షరసీమస్థానము సెక్కువానినే అంటించవలెను గాని నాలుగు కాడీబిళ్ళలు అంటించగూడదు. టిపాలా వెళ్ళవలసిన వారి కంటించుటకు తప్ప నీ కాని బిళ్ళలు మరెందులకును పనికి వానిని బొంబాయి హైకోర్టువారు నిర్ధారణ చేసిరి.

విశాఖపట్టణము, తంజావూరు, కోయంబుత్తూరు వైద్యశాలలయందు శత్రుకోగపు చికిత్సయందు ప్రత్యేకజ్ఞానము గల వైద్యశ్రేణులను నియమించి కంటిరోగమునకు చికిత్స చేయించవలెనని వర్ణన జనముగారు నూచించ దొరతనమువారు దాని నంగీకరించిరి. వీని త్వరలోనే అరులు జరుపవలెనని కూడ ఆజ్ఞాపించిరి.

రంగూను నగరమున మగంగు వి. రాజమాంగు విన ఆరు మోరీసు కళాశాల విద్యార్థి యుద్ధ మార్గమైనదాదిగ అనేక పర్యాయములు దెబ్బలు తగిలిన తురుక్కు సైనికుల ఉపచారాధ్యక్షుని నియోగింపబడుచుండెను. అతనికిపుడు సెంటు జాడు అంబ్యులెన్సు సంఘమువారిక యుద్ధపతాకము నొసగిరి. ఇంక పతాకముల సెందగలవార లందుకొనుట దరఖాస్తుల దెబ్బకొను చున్నారు.

వారణాసి విశ్వవిద్యాలయ సభవారు ఆ ట్రోబరు నెలఖారు, వ్రాయుకొ. 29-వ తేదీన ఒకసభ గావించురు. మైసూరు దసరా మహోత్సవము సందర్భమున ఛాన్సెలరు, మైసూరు మహారాజుగారు సభకుబోజాలరు; గనుకవైసు ఛాన్సెలరు గారును గ్వాలియరు సింగియా మహారాజుగారు సభాధిపత్యమును వహించురు. వీ లయినయెడల సర్ జేమ్సు మెన్జసుగారు సభ్యులుగ ననతికి వచ్చెదరు. అదియే విశ్వ విద్యాలయము మొక్కి ప్రధమవార్షిక సభగ పరిగణింపబడును. ఆ సమయముననే సెనెటును, ఫాకల్టీలును తదితర విశ్వ విద్యాలయసంఘములను సభల గావించును.

ఒక కుజ్జవాని మరణము.—కోయంబుత్తూరు జిల్లా పల్లెక్కి గ్రామములో నొకవ్యవసాయదారుని కుమారుడు రన్ని మిడి రైలుస్టేషనులో రైలు ఎక్కి కూచురునకు బోవుచుండెను. పిల్లవాడు మార్గచుభ్యమున మరణించెను. మెట్టెపాలెము రైలుస్టేషను పోలీసువారు ఆబాలని కఠేబరమును పరీక్ష చేయించిరి. సుమారు 2 మాసములవెనుక కుజ్జవాడు వెట్టికుక్కచే గఱవబడినట్లును, దానినివము ఇప్పుడు పనిచేసినట్లును, అందువలన నాబాలుడు చనిపోయినట్లును పరీక్షయందు తేలికది.

తంజావూరు మండలసాంఘిక సమావేశము.—ఈసమావేశముయొక్క ఆహ్వానసంఘమువారు మా॥ వి. కె. రామానుజాచార్యులుగారి ఆగ్రాస నాధిపత్యముక్రింద మొన్న నీరుధ్వలంబా పూరుందు సమావేశమైరి. మండలసాంఘిక సమావేశము యీ సంవత్సరమున తిరుత్తుపండి నగరమున జరుపబడుటకు ఆహ్వాన సంఘమువారిచే నిశ్చయింపబడినది. శాలియప్ప మొదల్యారు గారు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులుగను ఆరుజాచల మొదల్యారు గారు ఉపాధ్యక్షులుగను నియోజింపబడిరి.

యల్లబులు విషయమై కడు శ్రమపడి నందులకు కలకత్తావారి సర్ జిలియంగారు అభినందించిరి. పోస్టు క్యాసు సర్దికెటులు మాత్రము తృప్తికరముగ లేదనిరి. ఇండియాకు బంగారును దిగుమతి చేయుటపై దొరతనమువారు చాలశ్రమ పడుచున్నారు. రూపాయి, 2½ రూపాయి నోట్లు నవంబరు మాసములో రాగలవు. ప్రస్తుత మిది రాజధానిపట్టణములందు చలామణియగును. రోజు 1 కి ప్రతిమనుష్యుడును 5 రూపాయల వర కీనోట్లును తపాలాఫీసులో మార్చుకొనవచ్చునని మేయరుగారు నడిపిరి.

ఏలూరు నీటిపరతి.—ఏలూరు నగరపు పరిశుద్ధత బాగుగనున్నదని చెప్పబడు వీలులేదు. ప్రజలు త్రాగడి జలములో నన్నివిధము లగు అపవీత్యభవస్తువులను కలియించుచును. ఈ సంగతి సివిలు సర్జనుగారు దొరతనమువారికి స్పష్టముగ తెలియపరచిరి. శుద్ధజలమును నగరమువారికి సరపరాచేయుటకు వైపులు వేయబడుచున్నవి. ఈ సంవత్సరాంతమునకు వైపులు వేయుట పూర్తిమై రాజాపు సంకల్పమునుండి తేటయైన జలము నగరమునకు సరపరా చేయబడు నని తెలియుచున్నది.

రంగూను భోజాసంఘము వారు ఆగస్టు 13-వ తేదీన హెచ్. హెచ్. ఆగాఖాన్ గారి 40-వ వార్షికోత్సవమును జరిపిరి. లండనులో నున్న ఆగాఖాన్ గారికి అభినందన వార్త లంపబడినవి. బొంబాయిలో నున్న ఆ సె తల్లియగు అలీసా గారికి కూడ అభినందన వార్త లంపబడినవి. ౫౮ సంవత్సరమున 750 రూపాయలు బహుమతిగ సొంతగ బడినవి. ఈ సామ్యు రెడ్ క్రాసు సంఘమున కీయబడినది. ఈ సంవత్సరము రజతపాత్రము నొకదానిని రెడ్ క్రాసు సంఘము వారి కీయబడినది. నేటి సాయంత్రము మసీదులలో ప్రార్థనలు జరిగినవి. మూడురోజుల వరకు నుత్సవములు జరుగును.

నల్లకోటు నల్లకోటి.—ప్రతిశనివారమును విద్యార్థి లందరును నల్లకోట్లను నల్లకోటిలను ధరించిరావలెను అని నాగ పూరునందలి సీతబద్ధిపట్టణము హైస్కూలు ప్రధానోపాధ్యాయుడు శుక్రవారము నాడు త్తరు విచ్చెనని యుమరునాడు వానిని విధించిన వారికి జుల్మా నా చేసెననియు నాగపూరు మహారాష్ట్ర ప్రతీక వ్రాసినది. వీర బాలుగు ధనభోగమునకు ధనికులు వ్యర్థి చాలకును వానిని ధరించి నాజాక పోతిమని చెప్పుకొట్టి వీరబాలు రి పాత కాలలో చదువ బనిలేదని ఆచార్యు డావలెచ్చెనట. ప్రస్తుత కాలమందలి గురువుల గుర్తింపు మిట్లున్నదని మెనేజి ప్రతీక వ్రాసినది.

దెబ్బలు తగలవట్టియు, కొలదిగా మాత్రమే దెబ్బలు తగిలినట్టియు బ్రిటిషు సైనికులును, భారతీయ సైనికులును జి. వి. పి. వైనికపు బండిలో ప్రయాణము చేయుచుండిరి. క్రిందటి సోమవారమునాటి యుదయమున సికందరాబాదు నకు 150 మైళ్ల దూరమునకును యెర్మరాసు స్టేషనువద్ద నిలుచుండియుండిన సామాను బండిమీది కది పోయెను. ఎట్టి జెండానాబండి డ్రైవరు చూడలేదో లేక వానికి తప్పుజెండా చూపించబడియనో గాని రెండుబండ్లును డిక్టేసెను. సామాను బండిలో నుండు గ్యాసుపెట్టె కగ్గిముట్టుకొని అది భయంకరముగ చుండసాగెను. అనేకమంది సైనికులకు దెబ్బలుతగిలెను. కొంతమంది మరణించిరి. సామానుబండి యందలి మొదటి ఆరుపెట్టెలకున నష్టము గలిగెను.

కాశీహిందూ విశ్వవిద్యాలయము.—ఈ విశ్వవిద్యాలయమును ప్రారంభించుటకు స్థలముచాలనందున నొకక్రొత్త భవనము నిర్మింపబడినది. మా॥ మాలవ్యాగారి ప్రోత్సాహమున నొక మార్వాడీవర్తకు డి నూతనమందర నిర్మాణభారము నంతయును తానేవహించుట కంగీకరించెను 25000 ల నొసంగెను. పనిపూర్తి యగుటకువలసినవో మరి 5000 ను గూడ సొంత నెదన నెను. ఇతడు తన పేరును వెల్లడించగూడదని పట్టుబట్టెను - ఈక్రొత్త గృహము పని పూర్తియైనది. గతనెల 20 - వ తేదీన సర్ జేమ్సు మెన్జసుగారి మంజరమునకు ప్రారంభోత్సవమును గావించి ఈగుప్తవాతన చాల ప్రశంసించిరి. ప్రోఫెసరు యదు నాధసర్కారు ఎం. ఏ. ప్రొఫెసరు నాగేంద్రచంద్రవాగు ఎం. ఏ. గార్లు క్రొత్తగా విశ్వవిద్యాలయోపాధ్యాయులుగా నియమింపబడిరి.

పల్లపు ఆయకట్టు నిర్ధారణ విషయమై విచారించి ప్రజలలో గల యాందోళనమును రూపుమాపి న్యాయమును గూర్చుటకు, దొరతనమువారు ప్రత్యేక డిప్యూటీ కలెక్టరును ఒక అసిస్టెంటు ఇంజనీయరును నియోగించిరి. వీరు కడు న్యాయ మూర్తులు. వీరిరువురును మిక్కిలి యోగ్యుతో ప్రజలను నెక్కువ శ్రద్ధతో విచారించుచు ముఖ్యముగా ప్రజలను తొందరవెట్టి బాధలను కలిగించు ఉద్యోగియుల నడవడికలను గురించి పూర్వముగా తెలిసికొని కలెక్టరువారికి విశదపర్చిరి. కలెక్టరువారు ప్రజలలో నింత యువద్రకర పగు నాందోళనకు గల ముఖ్యకారణముల నారసి వెంటనే తగు శ్రద్ధతో తమకు ప్రజలయందు గల అనురాగమును వెల్లడిపరచుచు, ఎగ్జిక్యూటివు ఇంజనీయరువారిని నూజవీడుతాలూకా తహశీల్దారువారిని, వెంట్రప్రగడ కెక్సెక్ సబువోవర్ సియరు మున్నగువారిని మార్చిరి. కలెక్టరుగారును ప్రత్యేక ఇంజనీరు, డిప్టీ కలెక్టరులు మాభాగ్యదేవతలు. కడు న్యాయమూర్తులు. మిక్కిలి శాంతస్వభావులు. మేము మిగుల బాధలలో చిక్కుకొని దరిగానక వీరులమై గుండుచున్నతిరి, వీరు మాకు సాయపరచిరి. (ఒక విలేఖరి.)

బాపట్లవార్త.—ఈ పురమండలి ప్రెసిడెంట్ కోర్టు ముసబుగారు మ॥ రా॥ శ్రీ సి. వీరాస్వామిరెడ్డిగారు కర్నూలుకు బదిలీచేయబడి రేపు (15-8-1917) బయలుదేరి కర్నూలుకు పోవుచున్నారు. వారి గౌరవాధ్యక్షు యిచ్చట ప్రెసిడెంట్ కోర్టు పుణ్యోగస్థులు సేదీరినమున అల్పాహారవిందును సభను సేర్పర్చిరి. రెడ్డిగారి సుగుణసంపదను గురించి రచియింపబడిన పద్యములను సభలో చదువబడినవి. వారు కడు యోగ్యులును నిష్కపటులును నిష్పక్షపాతబుద్ధియు గల వారైన యున్నారు.

బాసుగారి కాలిధ్వము సొంగుట.—ఈనెల 14 వ తేదీ నాటిరాత్రి భూపేంద్రనాథబాసు గారికి వారి యింగ్లాండు ప్రయాణపు సందర్భమున కలకత్తానగరపు పూర్వసాంప్రదాయపరాయణు లందరును గౌరవాతిధ్య మొసగిరి. నేటూరు మహారాజుగారు సభాధిపత్యమును వహించిరి. ఆ సమయమున బాసుగారిట్లు చెప్పిరి. అభిప్రాయముల దృక్పథము మారి క్రొత్తరూపు దాల్చిన దనుటకు యవాగ్ధమని తన నియామకము నిరూపించుచున్నది. నిశ్చలతతోడను, నిదానముతోడను తన వాంఛితము లన్నిటిని భారతభూమి ఇంగ్లాండును గోరినది. తన భౌతికమునుగూర్చి యెవ్వధమైన భయమును సొంద నవసరములేదు. ఇంగ్లాండు దేశము దాని వాంఛితముల విచ్చతో నాలకించుటకు సిద్ధముగ నున్నది. వారు నెద్ర కేకలతో దాని చెవుల మూతవేయింపకుండురుగాక! ఈ పాతమునె తాను తన దేశములకు గట్టిగా నాటికలుల జెప్ప నుద్దేశించియున్నాడు.

మధ్యాహ్నము హిందూసంఘము బాసుగారి కాలిధ్వ మొసగిరి ఆచట బాసుగారిట్లు పలికిరి. తాను తననూతనోద్యోగమున ఇంగ్లాండు నందుండునంత కాలమును హిందూదేశోపయోగాధ్యము తనచేతనైన దంతయు సామ్రాజ్యసభ్యుల విజ్ఞాపన పత్రమునం దుదహరించిన ప్రకారము జేయ బ్రయత్నించును. ఆవిజ్ఞాపన పత్రమున తానును సంతకము చేసియుండెను. దాని సేర్పరుచుటయం దతడును కొంత పనిచేయుండెను. భారతీయ వాంఛముల బ్రిటిషు జనులకు దెబ్బపు నిమిత్తము పూచీ త్వముగల ప్రతినిధిసంఘమును వెంటనే సంపదలసినదని వారు సంఘమువారిని గోరిరి.

వంగదేశమున రఘు అను నగరములో ఆర్టింగు జడ్జిగ నుండిన బి. సి. దత్తుగారు గత శనివారముగోజున కలకత్తాలో కాలధర్మము నొందిరి. వీరికన్న 2 సంవత్సరములు పెద్దలగు వీరియన్న, ఏ. సి. దత్తుగారు ప్రస్తుతము చెన్నపురి గాజుధాని దక్షిణఆగ్రాటు జిల్లాజడ్జిపదవినందున్నారు.

పడుట:— కలకత్తాలో రత్న సర్కారు తోసివీధిలో నొక గృహమును నివసించుచుండిన వక్తకుని కుమార్తె త్రివేణి అను నామ మేడమొదటి అంతస్తున ఒడ్డున నిలుచుండి నప్పుడు శరీరము ముందునకు తూగి ఆమెకోర్కెపై పడి వెంటనే మరణించెను.

గాలికబురులు:— నేటిలో పాముకొవ్వల నేతివక్త కుటుంబపువ్వువారి భావించి కలకత్తాలో మార్వాడీవక్త కులందరును నేతిని ఉపయోగించుట మానిరని గాలికబురు దెలియుచున్నది. కలకత్తాలో నున్న మార్వాడీసంఘము వారు కొన్ని కొన్ని రకముల నేతులను పరీక్ష నిమిత్తము కేమికలు ఎక్జామినేషన్లకు బంపిరట.

జి. వి. పి. రెయిల్వే సమైక్య అట్లనేయున్నది. ఇటీవల చెప్పబడిన ప్రకార మనేక తరగతులలో జేయబడిన యధి న్యులను నూచించుచు వెంటనే కట్టుదారులు తమపనిని ప్రారంభింపకపోయిన కంపెనీవారి రస్యధా పనుల జేయించు కొనవలసినవారగుచున్నారని భయమెత్తెను. కార్మికులు వెంటనే పనులలో ప్రవేశించినగాని వారి పనులు మరల వారి కివ్వ బడునను భూచి యుండదు. కుక వాచములోగా పనుల ప్రారంభింపబడు పనులనుండి తొలగింపబడినవారుగా నాలోచింపబడుచున్నారు. ప్రావిడెంటు ఫండులో నున్నవారి జీతము లున్ను వారి వడ్డీలను తీసికొనబడును. లాంగిపోయిన వారలను బాధింపవలయునని కట్టుదారు లాలోచించుచున్నారు. కాని ఇంతవరకును సంగతులు మిక్కిలి చెడుస్థితికి రచ్చినటుల గన్పించదు. నివారక సంఘమువారు యథాప్రకారముగ బియ్యము, పప్పు మొదలగువానిని పంచిపెట్టిరి. కట్టుదారుల అద్దెల సామ్యుక తీసివేయుట కేర్పాటులను జరుపుచున్నారు.

మేజరు హెప్పర్ గారు (ఎజెంటు) ప్రకటించిన ప్రకటనముయొక్క దేశభాష భాషాంతరీకరణప్రతిమ లండన్ లోని పంచిపెట్టబడిన. కట్టుదారులలోని ఆయాకులముల నాయకులు 14 రు నిన్నటి దినమున ఎజెంటుగారితో నేనియో విధమున పరిష్కారము జేసికొనవలెనని కొంత వారి కొంత వేచి యుండిరి.

నిన్నటి దినమున గూడ జి. వి. పి. రెయిల్వే కార్మికులకులనే కట్టుకట్టియుండిరి. వారు యథాప్రకారముగ నిన్నటి దినమునగూడ చేరుదూ గువద్ద సభచేసిరి. ప్రోవింటుఫండు లో తామువదిల పెట్టుకొన వలయు సామ్యునిచ్చుట కొక బాంధుగారితో మొదలబడి గావించుకొని వారు ఆ బాంధుగారి ద్వారా ఎజెంటుగారి కొక వక్త్రున చుంపుకట్టి యేర్పాటు గావించిరి. దానికి 34 గంటల లో గా నుత్తరువు గావలయునని గూడ వారు కోరిరి. పి త్యా నంధకసభవారు సంధి నొనగూర్చవలచి మహారాష్ట్ర భాషలో వారికందటి కొక ప్రకటనానుప్రసంగిరి. ఆదిమాదుకొని కొంత మంది పనిలో ప్రవేశింప దలచిరిగాని తక్కినవారి భయమున నేమియు మాట్లాడ కూరకుండిరి. సి. వి. డి. డైరెక్టరుగ్గేవు లాండుగాగు పోలీసుకమిషనరు గారితోడను, డెప్యూటీకమిషనరులతోడను అవ్వోటికి బోయిరి. పోలీసు సిబ్బందికట్టల ముక్కలుగ కుండ చూచెను. కట్టుదారుల తరపున (1) ఆర్. టి. ఆహార్, (2) ఎస్. ఎస్. కియర్ (3) హెచ్. ఎ. బూర్పు రుకారకాజి (4) మెన్పు సహ్యదు సాలెండ్రి (5) ఎం. ఆర్. కాల్యూ (6) ఎం. ఎం. ఖాండేరి (7) డి. బి. సావలు (8) ఎస్. కె. బోలగారలు మేజరు హెప్పర్ గారిని సందర్శించి ఒకగంటవరకు వారితో మాట్లాడిరి. తరువాత వారికిట్లు తెలుపబడెను. నెలకు 30 రూపాయలకంటె నధికముగ జీతము నీయబడుచున్నవారికి నూటికి ముప్పది చొప్పున నధికము చేయబడును. సమైక్యజ్ఞ కాలమునకుగూడ జీతముల నీయవలయునని వారు కోరిరి. కాని అధికముగ పనిచేయువారల కధికజీత మీయబడునని వారికి తెలుపబడెను. 30 రూపాయలకు తక్కువ జీతము నందువారలకు దొరతనమువారి నిబంధనల ప్రకారము కఠపు భత్యము లీయబడును.

న్యాయస్థాన వార్తలు.

(౧)

కోడి పెట్టల దొంగతనము:—కానేటి మునుస్వామి అను నతిడు అంగప్ప ఆచారిగారి ఇంటకుండి గత 5-వ తేదీ సాయంకాలము కోళ్లను అపహరించి వందుకు వానిపై కేసు చేయబడి వానికి 2 సంవత్సరములు కఠినశిక్ష విధించబడినది.

భిలేగారునకు శిక్ష:—సింహాశ్రములో ఖాండి రైలునే భిలేగారు ఆగోవిన్ అను నతడు 17000 రూ॥ లను అపహరించి చివాలను దిద్దివేసినందున అతనిని వాగంటుపైని పట్టుకొని రని తెలియుచున్నది. కేసువిచారణ జరుగుచున్నది.

మందుల దొంగతనము:—బాలయ్యనాయకు డిస్సె న్సోలో కాంపౌండరుగా నుండిన జగన్నాధరావు అనునతడు కొన్నిమందులను అపహరించినా డని అతనిపై కేసుచేయబడెను. కోర్టువారు ఆగోజున కోర్టు బాలించునకును ఆతనికి ఖయిదును, 30 రూ॥ల జుల్మానాయును శిక్ష విధించిరి.

ఉక్కు దొంగతనము:—మాళ కాపురస్థుడగు కుప్పన్న అను కమ్మరి జేసిన బిడ్డి రైలువేషము ఆవరణమునండి కుమారుడు 50 లు విలువగల ఉక్కును అపహరించెనని ప్రసి డెన్టీమేజిస్ట్రేటు వారియొద్ద కేసు చేయబడెను. కుప్పనకు 100 రూపాయలు జుల్మానా విధింపబడెను.

బియ్యమున క్తముకేసు, గంగూను:—ముల్లా దావుడు కంపెనీవారును, గ్రహమ్ కంపెనీవారును 1912-13-14 సంవత్సరములలో ఒకరి కొకరు బియ్యమును సరఫరా చేసికొనుటకు అంగీకరించి దస్తావేజులు (వాసికొనిరి). ఏమి జరిగినదో తెలియదుగాని ముల్లాదావుడు కంపెనీవారు గ్రహమ్ కంపెనీవారిపై 25 లక్షలరూపాయలకు దావాతెచ్చిరి. ప్రతివాదులు వాదులపై 50 లక్షల రూపాయలకు దావాచేసిరి. దావాపరిష్కారమునకు పూర్వము ఉభయపక్షములవారి చితాఅవస్థలను పరీక్ష చేయుటకు కోర్టువారు తీర్మానించిరి.

దొంగవృత్తి గలవారు:—ముత్యాల మబ్బడు, పనుపు లేటి గోపడు అను వాగ లిద్దరికొక దొంగల గుంపునకు చేరి యుండిరినియు, వారిరువురును పోలీసువారి రిజిస్టరు పుస్తకము నందు 6, 20-వ నెంబర్ల దొంగలుగ వ్రాయబడి రనియు, వారికి ఇట్లను వాకిట్లను లేననియు, వారు చెట్టుకిందనే కాపురములు చేసి రాత్రులందు దోపుడులు గావించి జీవించుచున్నారనియు చిత్తూరు సబ్ డివిజన్ స్పెక్టరు పరశురామరావు గారు వారిపై కేసు చేసిరి. సాక్షి విచారణాంతరము దొంగల కిరువురకును కఠినశిక్ష విధింపబడినది. వారు జైలునుండి విడుదల అయిన తేదీ లగాయతు 3 సంవత్సరములవరకు తమ చర్యను పోలీసువారికి దెలియపరచుటకు గూడ ఆజ్ఞ అయినది.

హత్యకేసు:—గత ఏప్రిల్ నెల 17-వ తేదీని తంగవేలుఅనునతడు తనభార్యను చంపుటకు యత్నించి ఆమెమెడను ఒక మంగళిక త్రితో గోసినట్లు వారిపై కేసు చేయబడినది. తానుబ్రాకు యుద్ధవైనికుడుగ వెల్లితిననియు, అచ్చటినుండి నెలవుపైని స్వగృహమునకు వచ్చునప్పటికి తనభార్య గర్భవతి యైనదని తెలిసినదనియు, అందుపైని తనకామెపై ననుమానము కలిగి విడుగుపుట్టి ఆమెను బాధపెట్టవలెనను తలంపుతో నట్లు గావించితినియు ఆమెను చంపు నుద్దేశము తన కెంతమాత్రము కలుగలేదనియు ముద్దాయి కోర్టువారితో జెప్పెను. ముద్దాయి తనభార్యను హత్యగావించు నుద్దేశమున గలిగియుండలేదనియు, ఆమెను బాధపెట్టవలెనను నుద్దేశముతో అట్టిపనిని గావించెననియు కోర్టువారు నమ్మి నేరస్థునికి 3 సంవత్సరములు కఠిన శిక్ష విధించిరి.

దొంగ పిల్లకాయలు:—కలకత్తానగరమున గోస్తా- పంచో వారి అను 10-9 ఏండ్ల వయసుగల ఇద్దరుబాలురు ఒక వృద్ధ స్త్రీయొంటి కొకనాడు సాకుంకాలమున బోయి ఆమెతో మాటలాడసాగిరి. కొంతసేనైనపిమ్మట వారిలో నొకడు ఆదిగోగిరిలోనికి పెద్ద కప్ప వచ్చినది. దానిని చంపెనని నెలపలికి పరుగెత్తెను. ఏ మాయయు నెరుగక ఆ ముదుసలి రెండవబాలునితో మాటలాడుచుండగ నా మొదటివా డామె యొక రాతిపాత్రలో దాచుకొనిన ధనమునంతయును హరించి పారిపోయెను. రెండవవాడుగూడ మరికొంత సేపటికి వాని వెంట బోయెను. అపహర్యకు 5 డెబ్బలును రెండవవానికి 3 డెబ్బలును శిక్ష విధింపబడెను.

నేరస్థుని విడుదల:—గత జూలై 12 తేదీనారాయణరావును ఛాంపియను రీపు తపాలాస్టేషను వాకరు తపాలామేష్టరుగారి బట్టలో నుండి 600 రూ॥ల నోట్లను అపహరించినందున పోలీసువారిచే బట్టుకోబడెనని ప్రకటించితిమి. మొదటి, నేరమునకు దోడుగ ప్రాణభ్యాగము గావించు కొనుటకు యత్నించినట్లు వారాయణరావుపై రెండవ కేసుగూడ చేయబడినదని గూడ ప్రకటితమైనది. వారాయణరావు నోట్లు అపహరించినట్లు సాక్ష్యము లేనందున, గ్రామమునను వక్తరా యధికారుల యొద్ద తాను నోట్లను అపహరించినదని భయముచే నత డొప్పకొనె నని ఛాంపియన్ రీపు మేజిస్ట్రేటుగారు అభిప్రాయపడి కేసు కొట్టివేసి ముద్దాయిని విడుదలచేయవలెనని విధించిరి. రెండవకేసు విచారణ జరుగుచున్నది.

బంగారపు నాను కేసు:—కోల్కాతలో బ్యారీస్ట్ర్ ఫ్రెడ్ కోయిన్ అనునతడు 1916 సంవత్సరము జూలై 21 వ తేదీ నాటిరాత్రి న్యాయమొను అను నతని యంటినుండి ఒక బంగారపు నాను అపహరించి తన క్రొండియగు క్రూగ్స్ యిక్ ఫ్రెడ్ కోయిన్ అను వాని కిచ్చివేసె ననియు అతడు వానిని ఒక మారువాడేవద్ద కుదువబెట్టి 30 రూ॥లు వాడుకొనె ననియును న్యాయమొను అను నతడు కేసుచేసెను.

న్యాయమొను కుమార్తె త్వరతో పారిపోవుచు రహస్యమును వెల్లిచుచుండుట కానానును తన పరమరకు బహుమతిగ యిచ్చిన దని అతడు చెప్పెననియు పీదప కొన్ని దినములకు తనభార్య చనిపోయినందున తానును తన కుమారుడును గూడ నిజాయిత్యమునకు బోలిననియు తండ్రి మేజిస్ట్రేటుగారితో జెప్పెను.

న్యాయమొను కుమార్తె త్వరతో పారిపోవుచుండినపుడు వారి వెట్టెను పరుపుకట్టుకొని తాను ఓరుగాము రైలువేషముకు వెల్లి తిననియు, వారు రైలునందు గూర్చుండినపిదప అజాలనుకూలిని తగాయదా నానును తనకు ఆమెపరమమతిగ నిచ్చెననియు, ఈ రహస్యము న్యాయమొనుగారితో జెప్పకుండు వలెనని భార్యాభర్త లిరువురును జెప్పిరినియు కుమారుడు మేజిస్ట్రేటుగారితో జెప్పెను.

తమ కొలువునందు నాలకాలముబట్టి పనిచేయుచుండిన (క్రాట్యిక్ ఫ్రాంకోయిన్ (బ్యారీస్ట్ర్ ఫ్రాంకోయిన్ తండ్రి) చాలనమృతమగు వాడని న్యాయమొను ఒప్పుకొనెను. అతని కుమార్తె త్వరతో పారిపోవుట నిజమని రుజువు అగుటచే ముద్దాయిలు విడుదలచేయబడిరి.

దేశరక్షక వైస్యము

కాకినాడ, ఆగస్టు 15:—“నిన్నటి దినము సాయంకాలమున నొక్కరిన్ హైస్కూలునందు రివరెండు డిక్సన్ స్పెక్టరు, రివరెండు ఆబ్రహం, మే॥ పామరు తమ సాకరాల విద్యార్థులను సమావేశము గావించిరి. దేశ రక్షక వైస్యమునందు విద్యార్థులు చేరవలసిన యావశ్యకతను గురించియు, వానివలన లాభములను, దేశోప యోగమును, హానెట్లు కొచ్చరకొట రామచంద్ర వేంకట కృష్ణారావు పంతులు బహద్దరు పోలవరము జమీందారు గారును, దుగ్గిరాల నూర్య ప్రకాశ రావు గారును సంగ్రహముగ స్పష్టముగ బోధించిరి. 27 నుండి విద్యార్థులు వైస్యమున చేరుటకు సమ్యుతించి తమనామముల వ్రాయించిరి. హెడ్డుక్వార్టరు డిప్యూటీకలెక్టరుగారు మకామునకు గాగానే వీరివరఖాస్తులు వాఖలుచేయుంపబడును. పితాపురమురాజాగారి కాలేజీలో డివినిగూర్చి యేమిజరుగుచున్నదో పరమేశ్వరన కెరుక” అని మావిలేఖరి వ్రాయుచున్నారు.

జమీందారులు:— గవర్న మెంటు కేరీధూముల వలె జమీధూములకు పెట్టిల్లెంటు పల్లపు హెడ్డు లేనందువలన కలుగుచున్న చిక్కుల నివారణార్థమై తగుచట్టములు నిర్మించుటకు గవర్న మెంటు వారిని కోరుట ఆవశ్యకము. ఈవిషయమై జిల్లాకలెక్టరుగారు చెప్పిన యంశములను కూడ ఆలోచించుట మిక్కిలి అవసరము. జమీ కాల్యుల విషయము కూడ విచారింపబడును. కాబట్టి జమీందారులులందరు, బందరు హైనుహాలో ది 19 ఆగష్టు మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు జరిగడి సభకు గా బ్రాధితులు (కార్యదర్శి).

గుంటూరు న్యాయవాది సంఘమువారు ఈ నెల 14-8-17 తేదీని సమావేశమయి, 12 వ తేదీని గావించిన తీర్మానములను తిరిగి దృఢపరచిరి. ఆ తీర్మానములను 14 వ తేదీ పత్రికలో ప్రచురించి యుంటిమి.

THE GREAT WAR

British Grand Fleet: 100 or More Efficient

Spanish Disturbances Quelled by Troops

GERMAN SAVAGERY IN BELGIUM

AMERICAN ENGINEER TROOPS: MAGNIFICENT FAREWELL IN LONDON

MR. HENDERSON TO HEAD BRITISH LABOUR DELEGATES TO STOCKHOLM

RUMANIAN COUNTER-OFFENSIVE DEVELOPING

[Reuter's Agency.]

Great Britain

Mr. Henderson to Head the British Labour Delegates.

LONDON, August 14. The British Labour Executive has selected Mr. Henderson to head the delegates to Stockholm.

The Grand Fleet.

100 or More Efficient.

LONDON, August 15. Colonel Repington in the "Times" describing his visit to the Grand Fleet says:—The vastness of the armament leaves the beholders dumb. The efficiency of the Fleet is a hundred per cent higher than at the beginning of war and fifty per cent higher than at the battle of Jutland.

Mr. Gerard's Revelations.

Kaiser on Submarines Coming to Stay.

LONDON, August 15. Mr. Gerard continuing his revelations describes in the interview with the Kaiser in which submarining was discussed. The Kaiser said that submarines had come to stay and that international law no longer existed. Dr. Bethmann-Hollweg agreed, declaring that persons who travelled by enemy merchantmen had no cause for complaint if they were injured.

Farewell to American Engineer Troops

Their Majesties Salute American Flag.

LONDON, August 15. Huge and most enthusiastic crowds witnessed the march of American Engineer Troops through the west end of London to-day. The Stars and Stripes and the Union Jacks were everywhere. Their Majesties took salute at Buckingham Palace and Mr. Peke at the American Embassy. The Cabinet meeting was adjourned in order to allow the members to see the march along the White Hall.

Promotion to Major Carter.

LONDON, August 15. In the House of Commons to-day Mr. Montagu announced that Major Carter who exposed the medical defects in Mesopotamia had been promoted Lieut.-Colonel.

£ 16,000 Subscribed on Mesopotamia Day.

Mesopotamia Heroes.

LONDON, August 15. The Mesopotamia Comforts Fund received over 16,000 sterling as a result of Mesopotamia day.

The "Gazette" of twentyone pages is issued containing names of those mentioned by General Maude comprising naval and military officers and men, ladies and civilians.

London Tea Sales.

Shortage Expected.

LONDON, August 15. Only 7,854 packages were offered at the Indian tea sales yesterday, confirming the view that a real shortage may be expected before the close of the year unless further tonnage can be allocated for tea. The demand for low-grade tea revived, while the demand for the first quality slackened off.

American Labour Attitude.

LONDON, August 15. Mr. Gompers, President of the American Federation of Labour, has telegraphed to Mr. Havelock Wilson:—"The Federation will not be represented at the Stockholm Conference which it regards as prejudicial to the cause of permanent peace and democracy. He is unable to accept Mr. Havelock Wilson's invitation to visit England his duties forbidding him to leave the United States at present."

Premium Bonds Committee.

LONDON, August 15. The Government has decided to appoint a Select Committee to enquire into the question of issuing premium bonds.

Belgium

German Savagery in Belgium.

Belgium Athlete Maltreated and Shot.

LONDON, August 15. The savagery of Germans in Belgium has again been illustrated by the fate of the Belgian athlete Van Rentergem, who was shot at Oudenarde on a charge of espionage after he had been dragged through the streets at the end of a long chain. His guards grossly maltreated him and spat in his face. Van Rentergem was most courageous and made no complaint.

Spain

Disturbances in Madrid and Bilbao.

Quelled by the Troops.

LONDON, August 15. MADRID—The Minister of the Interior states that disorders occurred in various quarters of the town. Troops vigorously repressed them. The military commander has issued more stringent orders in consequence of the disregard of conciliatory ones. It is repeated from Bilbao that business is suspended and communications are impeded. Disturbances have been suppressed by military charges. The Premier has said, "We are face to face with an anarchist movement which makes not demands and entertains no political hopes from a change of Government."

Russia

Russia and the War.

M. Kerensky's Reply to the King.

LONDON, August 15. PETROGRAD.—M. Kerensky, replying to H. M. King George's message, has telegraphed: "On behalf of the Provisional Government and the Russian people I express to Your Majesty their gratitude for the message of good will, on the threshold of the fourth year of the war, I am certain that the Russian people will find the necessary strength to surmount the grave trials of the present time and conduct the war to an end worthy of the terrible sacrifices made by every nation struggling for Right v. Might."

Germans Uneasy Regarding Poland.

General's Arrest Causes a Storm.

LONDON, August 15. Reuter learns from a trustworthy source that the Germans are most uneasy about Poland owing to a storm over the arrest of the Polish General Filudski and the failure of the attempt to recruit Poles. In this connection it transpires that out of six thousand Polish Legionaries less than fifteen percent took the oath of allegiance.

General Brusiloff's Farewell Message.

LONDON August 15.

PETROGRAD.—General Brusiloff in a farewell message says:—He would have liked to remain with his soldiers. He is firmly convinced that Russia will recover from its slackness for the happiness of the country and for liberty.

China

Austrian Ships Captured by Chinese.

LONDON, August 15.

SHANGHAI.—The Chinese Naval Authorities have taken over three Austrian Merchantmen in the harbour. There were no disturbances and the vessels were not damaged. Hitherto 18,000 tons of Austrian and German shipping have been taken over.

TELEGRAMS.

A German Bank Premises Auctioned.

LONDON, August 14. HONGKONG.—A German bank premises here have been auctioned. Sir Paul Chater has purchased for 335,000 dollars.

Aerial Warfare

French Aeroplanes as Weapons.

Brilliant Work at Fayet Described.

LONDON, August 15. Reuter's correspondent at French Headquarters says a remarkable instance of the facility with which French fighting planes transform themselves into weapons of assault against infantry is furnished by the thirty-six hours battle on August 10/11 in the trenches north-west of St. Quentin. A night attack by streaming troops east of the village of Fayet enabled the enemy to capture the front line to a width of six hundred yards. Counter-attacks finally expelled them on the evening of the eleventh. During this fighting French fighting aeroplanes continually swept over the ground flying very low and pouring in a constant hail of bullets into the trenches. An Army Order says:—During our counter-attacks powerful squadrons of aeroplanes engaged the enemy seconding the infantry with a courage every-one admired. The planes came back from the battle riddled with bullets. Since the battle of the Somme aeroplanes engaging the enemy in co-operation with our infantry has been no new thing but they have probably never been engaged in land fighting in such numbers or in such a systematic manner on such a narrow front. Moreover, while fighting the Germans in the trenches, the aviators brilliantly discharged their ordinary duty of keeping the French command informed of the progress of the battle.

British Front

German Body Armour.

Discarded By Troops.

LONDON, August 15. Reuter's correspondent at Headquarters mentions that during the recent attack, our men collected a considerable quantity of German body armour. Prisoners explain that owing to the heaviness of the armour and the swampiness of the ground the men usually discard the armour. There have been cases where armoured Germans have disappeared in mud.

The British Report.

LONDON, August 15. The British Communique says:—We attacked in early morning on a wide front from North-Western outskirts of Lens to Bois Huge north-eastward of Loos and carried first lines at all of points. We are satisfactorily progressing and have completely crushed a counter-attack eastward of Cite Ste Mielle. The French gained further ground north-west of Bixchote. We repulsed raiders eastward of Kleinzillebeke. The weather is stormy with heavy rain.

The Great Battle in Flanders.

LONDON, August 15. Reuter's correspondent at headquarters wires that the Canadians attacked at half past four this morning hitting seventy dominating the rise of ground north of Lens. The position is very strong and literally honeycombed with trenches, redoubts and isolated posts and is wired to an extraordinary degree. Therefore it seems pretty certain that there will be bitter and prolonged fighting in this District assuming that the Germans are loyal to their traditional policy of promptly counter-attacking. The weather was not ideal for infantry attack. The night was showery with the result that the ground was sticky and in massed condition and difficult to advance over. The principle advance was from the chalk pits north-east of Loos which gained such an evil repute in the battle in September 1915. To-day's operations necessitated considerable degree of changing of front and deploying of flank in all of which the battalions employed had been very fully rehearsed. Of course in addition to the movement I have indicated from chalk pits there was general advance along the whole battle front. The first news that has come back is very satisfactory. The Canadians have pushed forward on a front of over five hundred yards to an extreme depth of about fifteen hundred. Hill seventy is well within the territory they have advanced over. It needs only a glance at the map to enable appreciation to be gained of the great tactical value of this success in relation to Lens and beyond. The battle is of course not yet over and big as it is, it is impossible to say how it may yet extend.

French Front

The French Communique.

LONDON, August 14. This afternoon French Communique says:—We made appreciable progress west of Dixmude Road in Belgium. There was active artillery duel at night time on both banks of the Meuse. Enemy attack west of Hill 304 was repulsed.

Russian Front

The Russian Report.

LONDON, August 15. The Wireless Russian official communique says:—Enemy occupied a height west of Oona. The Rumanians repulsed attacks in Casinu Valley. Enemy did not attack yesterday at Focsan. Our counter-attack drove out enemy who had penetrated trenches near Kredoheni.

TELEGRAMS.

[REUTER.]

Belgium Front

German Transport Difficulties.
Signs of Exhaustion.

LONDON, August 15.
A satisfactory feature of the fighting in Flanders has been our counter-battery work. Owing to transport difficulties the Germans collect large quantities of shells round the batteries and many guns are the worse for wear. The correspondent adds that although this has not yet assumed great proportions, it is a vital matter and not the least significant of many signs that the Germans are beginning to sag under the tremendous tax on their resources.

Rumanian Front

Rumanian Offensive Developing.
Village and Heights Captured.

LONDON, August 15.
A wireless Russian official communique says:—Rumanian troops continue their counter-offensive and have occupied the village of Sianic and dislodged the enemy from heights south-west of Grozehti. The offensive is developing. Russians and Rumanians have repulsed attacks in the direction of Pocsani and also in the region of Maksimenie.

GREAT BRITAIN

Vessels Sunk.

LONDON, August 15.
The Admiralty announces that 2776 vessels arrived at ports in the United Kingdom during the week and 2666 sailed. 14 vessels over sixteen hundred tons and 2 under were sunk. 13 were unsuccessfully attacked. Three fishing vessels were sunk.

(ASSOCIATED PRESS.)

By Wire

United Provinces

Ganga Moi in Floods.

BENARES, August 15.
The Ganges is full to the brim and is advancing on roads, but is still below the last year's high flood marks.

Indian Financial Problems.

Finance Member's Visit to Calcutta.

ALLAHABAD, August 15.
The "Pioneer's" Calcutta Commercial correspondent writes that Sir William Meyer had a long consultation with the Committee of the Chamber of Commerce and the representatives of the Exchange Banks of the 14th afternoon on the financial problems of the country. It is understood that as a result of the Conference Sir William Meyer has undertaken to seriously consider the advisability of removing the restriction that has been placed by the Secretary of State at the instigation of the Bank of England upon the importation of gold into India by Exchange banks, but the Finance Member made no definite pronouncement upon this question.

The Hindu University.

Forthcoming Meeting of the Court.

ALLAHABAD, August 14.
A meeting of the Court of Benares Hindu University will be held towards the end of October probably on the 29th idem. The Maharaja Scindhia of Gwalior will preside over the meeting as pro-Chancellor as the Chancellor the Maharaja of Mysore will be unable to be present on account of Dussehra State functions in Mysore and probably Sir James Meeson, the Visitor, will attend the meeting. It will be the first annual meeting of the University. There will also be at about the same time meetings of Senate, the Faculties and other University bodies.

South India

The Governor's Engagements.

OUTACAMUND, August 15.
Their Excellencies engagements:—24th afternoon Their Excellencies give patronage and visit the art exhibition of pictures and photographs at the Coonoor Club. 28th Their Excellencies distribute prizes at the Breeks School. 5th September Her Excellency opens St. Hilda's Sale of Work at the Assembly Rooms. 6th His Excellency presides at the prize distribution at the Memorial School and Her Excellency distributes prizes. 13th Her Excellency attends entertainment at Nazareth convent. H. E. the Governor will preside at the meeting in support of George's Homes at 6 p. m. on Thursday at Breeks School.

Cochin Budget.

ERNAKULAM, August 15.
The Diwan has issued his annual financial statement. The total budget expenditure for the year is Rs 44,68,000 as against the budget and revised estimate of Rs 43,98,800 and Rs 45,33,900 respectively of 1917. Notwithstanding the continuance and intensifying of the perturbed conditions of commerce and trade, the finances of the state show a gratifying stability and the one noteworthy feature of the budget is that due attention has been given to the demands of every requirements of progressive administration.

Behar

H. Le Mesurier Appointed.
To Behar Executive Council.

LONDON, August 15.
The King has approved the appointment of H. Le Mesurier to be Member of the Executive Council of Bihar and Orissa in succession to Sir Edward Levinge, who retires on November 1st.

Burma

Mrs. Besant Elected Unanimously
By Burma Congress Committee.

RANGOON, August 15.
At a meeting of the Burma Provincial Congress Committee held yesterday Mrs. Besant was unanimously elected President of the forthcoming Congress. The committee protested against the use of the Defence of India Act in expelling Mr. V. R. Karandekar from the Madras Presidency.

BRIEF TELEGRAMS.

All persons however ordinarily resident in India who entered to travel via Ceylon to other destination should provide themselves with necessary passports before leaving India as these will not be granted by the Ceylon Government.

The boys, masters and staff of the Mayo College, Ajmer, have placed at the disposal of His Excellency the Viceroy sum of Rs. 1000 subscribed by them on the occasion of the 3rd anniversary of the declaration of war. His Excellency has gratefully accepted this gift which has been credited to the Viceroy's War Gift Fund.

The Government has approved the Surgeon General's proposal that arrangements for giving expert treatment for diseases of the eye should be made in the three hospitals at Vizagapatam, Tanjore and Coimbatore and the Surgeon General is to give effect to the proposal at an early date.

Maung V. Ran Maung Win, a student in Morris College, who have been employed at various times since the outbreak of war in rendering aid to wounded Turkish prisoners of war on the way to the war camp have received the war badge of St. John Ambulance Association, Simla. Others who have qualified are applying for badges.

A Press communique states:—His Excellency the Viceroy has directed that such portions of the office of the Government of India as will proceed to Delhi during the ensuing cold weather shall assemble there on the 1st November 1917 with the exception of the officers of the Army Department and the Railway Board which will move down in the middle of the month.

The Rangoon Khojai community celebrated to-day the 40th anniversary of H. H. Aga Khan's birthday. Congratulatory telegrams were sent to His Highness in London and Lady Ali Shah his mother in Bombay. Last year the community handed Rs. 750 which was handed over to the Red Cross Fund. This year they presented a silver cup to the Red Cross meeting of the Rangoon Turf Club to be held on Saturday. Offerings of prayers were made at the Mosque this evening. Festivities will continue for three days.

వింగళ సంవత్సరాది సంచిక			
తయారై సిద్ధముగ నున్నది.			
సంస్కృతమున జరిగిన వివేచనాగ్రంథము			
సంగ్రామ సంగ్రహచరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, నైతిక, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేషవిషయముల విజ్ఞాన బాహుళ్యములను వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు సంస్కృత దేశకలములును మహాజనులచేయును			
లును ఇతరములైన చిత్రవస్తువులును గలిగి మంచికాగితములపై చక్కగ ముద్రితము.			
య అ.ప.			
అంధ్రదేశపుత్రిక సంవత్సర చందానామలకు	0	8	0
అంధ్రసంవత్సరము	0	12	0
అంధ్రసంవత్సరము	1	0	0
అంధ్రసంవత్సరము	1	0	0
కాగితముల వివేచనాగ్రంథము కాలమున నున్న ప్రతులు మాత్రమే సిద్ధము చేయుచునుండుటవలన కలయునాదు చెంటనే వ్రాసికొను బుచ్చితము: వెల రు. 2 0 0			
అంధ్రసంవత్సరము కాగితములయందు, పోస్టుబాధ్యులకు 212 ను, పంపింపుము.			

ప్రజాభిప్రాయములు

(-o-)

అయ్యో,

తమ, 7 తేదీ ప్రతికయందు మా కన్నులు బిడ్డా వారిగు కొత్తకోట వెంకటరామరెడ్డిగారు ఇటీవల విజ్ఞాపనా పుస్తకాలయమునకు ప్రస్తుతము 75 యిచ్చునట్లును అటుపిమ్మట శక్తికొలది సహాయము చేయునట్లును ప్రకటించబడియున్నది. వారి బౌద్ధాభ్యుదయము మారెడి సోదరులందరూ ఆనందించి యున్నారు. వారు వ్యాప్తము చేసిన విరాళమును ఇచ్చిన వైమును గ్రంథాలయ కార్యదర్శిగారు ప్రతికాముఖింబున తెల్పినయెడల సంతసించి మాకుతోచిన సహాయమును చేయుట కెదురు మాచుచున్నాము. నడరు గ్రంథాలయ మిప్పుడెచ్చటన్నది తెల్పగోరుచున్నాము.

పి. కోదండ రామరెడ్డి, కె. నారాయణరెడ్డి, చెన్నపురి.

అయ్యో,

మహాగ నూన: మానముల క్రందట 18 సంవత్సరముల వయస్సు గల్గిన నాతమ్ముడు మాకు తెలియకుండ యెచ్చటకో లేచిపోయినాడు. చుట్టుపట్ల యెచ్చటన్నట్లు తెలియరాదు. అనిని కనికెట్టినాకు తెలియజేసిన వారికి 25-0-0లు బహు మాన మిచ్చెదను. వాడు చాచుచిరాయ, బక్కపలచనివాడు, పాడవుగాని, కురుచగాని ఒక మోస్తరు మనిషి, కుడికంఠము దెప్పకగిరి మానిన నుచ్చగలడు. కలకంఠు, నడము పన్నన, బలహీనుగా నుండును. పేరు కాంతియ్య ఇంటి పేరు బండివారు.

బంసీరామయ్య.

ఘంటశాల (కృష్ణాజిల్లా).

హాస్యలహరి.

ఒక పాకశాలలో 1-వ ఫోను విద్యార్థులను 10 పంక్తులలో పంచుచు జార్జి హ్యామ్మోను గూర్చి ఒక వ్యాసము వ్రాయుడని ఉపాధ్యాయుడు చెప్పెను. అందఱును వ్యాసమును వ్రాసిరి. ఒక క్రొత్త విద్యార్థి కేమి వ్రాయును వోద లేదు. ఉపాధ్యాయుడు వచ్చి రి నిమిషములలో వ్రాసి ఈయ కన్ను ఆతనిని క్షేపించెనని తెలిపెను. బాలుని కేమియు తెలియక ఒక కాగితమునై నేమియో గొలికి ఉపాధ్యాయుని చేతికిచ్చెను. దానియందు డిల్లుండెను. "హిందూదేశ ప్రభువగు పంచుజార్జి హ్యామ్మోనుకు ఉచంద్ర తారాగ్రము హిందూదేశము నేలను గాక!"

శ్రీమదాంధ్ర బ్రహ్మాండ పురాణము.

(పద్య కావ్యము.)

వ్యాసమహర్షి నిరదితములగు పదమిదిమంది పురాణములలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టిందో? పరిభ్రమించు శివుడెవరో? ఆనారవ్యవహారము తెల్పెట్లుమా? ఈ కుండలగు విషయము తెల్పి యో యందు శుభముగ వినరంపబడియున్నది. గొప్పవారి గ్రంథమునై మంచి యభిప్రాయమునిచ్చియున్నాడు. శ్రీమిగుల సులభము. 300 పుటలు అత్యుత్తమ ప్రతిమాత్రమున్నవి. వెల 5-0-0. కన్నులు వేరే.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

శ్రీలి:— సులభము, మృదువధురము, భావగర్భితము 3000 పద్యములకలపు. మంచికాగితములపై అచ్చు. కాలికోలెండు ఖరయ 1-8-0. పోస్టుబాధ్యులు వేరు. (32) జనమంచి శేషాద్రెక్క

శ్రీశేషులైన గోసాయిస్థ గోకలేనాగ చక్కని			
రంగుల చిత్ర పటము			
పేజీ	1-8	0-1-0	12 ప్రతులకు 0-9-0
వి. ఓ. ఖమ్మం ప్రత్యేకము.			
అంధ్రసంవత్సరము కాగితములయందు.			
పోస్టు బాధ్యు 212, పంపింపు.			

INDIAN TELEGRAMS.

From Our Own Correspondents

By Wire.

Simla

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, August 15.

His Excellency the Viceroy has received the following telegram, dated the 14th August from the Secretary of State for India:—

More severe fighting has taken place on the British front in the region where the British stemmed the German rush to Calais in November 1914. The British have advanced east of the Ypres on a line nearly two miles and completed the capture of Westhoek and the high ground known as Westhoek ridge. The British had also captured Clencorse wood, but the enemy after making six vain assaults subsequently recaptured a greater part of the wood. Ground in this region is very difficult with many undulations concealing scattered farms that have been strongly fortified. The French on the left by a brilliant attack pushed across the Steendek river and established themselves at many points. The French also made an attack from the Aisne ridge and gained an important trench and repulsed the German attempt to recapture it. There has been great air activity all along the western front. The Germans attempted to raid London but got no further than Sontham where they dropped bombs killing 10 men 13 women and nine children and injuring 43. Two enemy aeroplanes were brought down. The British naval air service raided the enemy aerodromes and railway stations in Belgium dropping several tons of bombs. The French aviators dropped bombs on Frankfurt on the Main and the Italians have bombed Austrian positions.

The enemy are carrying out heavy offensive against the Russians and the Roumanians. The Russians are holding stoutly on to Brody, but the enemy have advanced both in south Roumania and in Northern Moldavia. They crossed the Sutzka river on a wide front and have captured a desperately defended place, blocking railway head in Moldavia forming an important part in several defences.

The enemy attacked the French positions on the Salonika front, but were repulsed.

Greece is now definitely at war with Central Powers.

SIMLA, August 15.

The "Gazette of India" extraordinary issued to-day announces that the following titles were conferred as personal distinction in recognition of their good work in connection with the recruitment for India Army or of good services rendered during the war:—

TO BE RAJA:—

Sardar Badan Singh C. S. I., of Malauda, Ludhiana District in the Punjab.

TO BE SARDAR BAHADUR:—

Sardar Rajinder Singh of Pakhoka, Ludhiana district in the Punjab; Sardar Amar Singh Mohitram Mal, Patiala State in the Punjab.

TO BE RAJ BAHADUR:—

Lala Shadi Ram, Inspector of Police, Jind State in the Punjab. Raj Sahib Umar Darga Singh, late Wazir, Bilaspur State in the Punjab.

TO BE SARDAR SAHIB:—

Munshi Satam Singh, Phasidwar of Ajala, Amritsar District in the Punjab; Bhai Jawahar Singh of Gurdaspur in the Punjab; Sardar Bakstawar Singh Nazim, Jind State in the Punjab.

TO BE KHAN SAHIB:—

Khan Kalander Ali Khan, Pleader of Multan in the Punjab; Shaukht Majmuddin, Extra Assistant Commissioner, Lahore district in the Punjab; Munshi Sher Khan, Provincial Civil Service, Manager of Kot Fateh Khan Estate, Attack district in the Punjab; Malik Mahomed Akbar Khan, Landowner of Pindi Gheb, Attack district in the Punjab; Maulvi Abdul Malik Mashirimal, Bahawalpur State in the Punjab.

TO BE RAJ SAHIB:—

Lala Udal Bhan, Civil Surgeon, Gujranwala in the Punjab; Chandri Chota Ram Gat, pleader of Rehtak district in the Punjab; Chandri Nand Lal of Jagroan, Ludhiana district in the Punjab; Hala Devi Dyal of Gurdaspur in the Punjab; Lala Brijlall Puri, Yeader, Shahpur district in the Punjab; Munshi Ram Chand, late Extra Assistant Commissioner, Rawalpindi in the Punjab; Chandri Ram Dyal, Honorary Magistrate, Sangrur, Jind State in the Punjab; Pandit Fakir Chand, Chief Revenue Officer, Faridkot State in the Punjab; Lala Sant Ram of Gujranwala in the Punjab.

Binoculars.

SIMLA, August 15.

A Press communique says:—In response to the appeal of His Excellency the Commander-in-Chief the number of binoculars received at the Mathematical Instrument Office during the week ending the 11th August 1917 and the total number received to date are as follows: On loan 34, total 300; as gifts 16, total 108; by purchase 17, total 94; grand total 502. Persons willing to give, lend or sell binoculars for the use by officers in Mesopotamia are invited either to send them to the Officer-in-charge of the Mathematical Instrument Office, 15 Wood Street Calcutta, or to deliver them to Messrs. Lawrence and Mayo, Manufacturing Opticians, at their establishments in Bombay, Calcutta, Madras, Delhi, Lucknow, Simla and Rangoon, for despatch to the Mathematical Instrument Office. The names of all persons who send binoculars on loan will be registered with a view to return their property after the war and in case of loss or damage compensation will be paid on the valuation made by the Mathematical Instrument Office. All binoculars with a magnification of not less than three diameters will be accepted; suitable telescopes will also be accepted; but opera glasses are not required.

Calcutta

Sir William Meyer in Calcutta.

CALCUTTA, August 15.

At yesterday's meeting of the Bengal Chamber of Commerce Sir William Meyer congratulated Calcutta on the war loan effort but regretted the low position of Bengal in Postal and Cash Certificates sections. He then answered a series of questions. As regards Council rate the Government would not reduce except under absolute necessity. A factor which would be very formidable hereafter would be freight. In the event of silver rising above rupee point there might conceivably be alteration in Council rate hereafter. The Government of India was doing its best to increase gold imports and under ordinance and otherwise had obtained over three millions, and hoped to get further three millions presently. The first consignments of one rupee and two and half rupee notes would, he hoped, be ready for issue about November beginning with Presidency towns. They should be encashable at Post Office probably up to five rupees daily per individual.

Orthodoxy's Dinner to B. N. Basu.

The Changed Angel of Vision.

CALCUTTA, August 15.

The Maharaja of Natore presided at the dinner given last night in honour of Mr. Bupendranath Basu by the Orthodox Bengalee community on the eve of his departure to England to join the India Council. In reply to the appreciative references Mr. Basu said that his appointment showed that the new angle of vision was a reality. India had need of no fear in her future if she pressed her claims with firmness and moderation upon England who is ready and willing to listen. Let them not close her ears by boisterousness. That was the lesson which he wished to impress upon his countrymen.

An Afternoon Party to Mr. Basu.

The Hon'ble Mr. Bupendra Nath Basu was entertained by the Indian Association at an afternoon party. Addressing the members of the Association Mr. Basu said that while in England in his new official capacity he would always endeavour to do his utmost to promote the cause of India on the lines indicated in the memorandum of reforms submitted by the nineteen elected members of the Imperial Council of which memorandum Mr. Basu was a signatory and in the shaping of which he had some hand. He appealed to the members of the Association immediately to send a responsible deputation to England to place before the British public the Indian demands.

Bengal National Chamber of Commerce.

President Remarks.

CALCUTTA, August 15.

Presiding over the annual meeting of the Bengal National Chamber of Commerce this evening the Hon'ble Raja Reeshee Case Law said that from better experience they had gathered during the war as it had grown to be a matter of utmost importance that aliens here should be registered and allowed to carry on business under license so far as the existing treaty conditions with alien nations would allow. The system of registration and license would show at a glance the value of interest which any alien nation might possess here and should occasion arise enable the Government effectively to adopt protective measures. Aliens should never be allowed to create any substantial and permanent interest here by holding real estate by carrying on banking or insurance business, by taking up franchise of public utility and by acquiring and exploiting mineral rights necessary for war purposes. The Chamber has suggested to the Government that the ideal to be always kept in view was to have all vital industries worked financed and managed in India with British and Indian capital and labour. The other point was if the countries within the Empire would agree to mutual co-operation for the development of its respective units the Empire would require very little help from outside and be in a position of advantage. Commerce among the units of the Empire should be regulated that each should have scope respectively to supply its own wants as far as possible and draw upon the other units for those which it could not satisfy with its own resources.

Applications to War Loan.

CALCUTTA, August 15.

Applications to war loan received through Post Office are as under:—The figures for Post Office Section are for the period ended the 7th August and those for cash certificates for the period ended 31st July:—

PROVINCES	Post OFFICE	CASH CERTIFICATES	TOTAL.
Bombay	65,51,050	1,50,03,372	2,15,54,422
Central Provinces	44,54,400	1,20,69,222	1,65,23,622
Punjab Province	55,14,400	1,04,01,818	1,59,16,218
United Provinces	45,79,400	71,16,872	1,16,96,272
Bengal Province	32,08,600	55,57,903	88,66,503
Burma	16,30,700	47,27,399	63,58,099
Madras	15,57,400	20,95,615	36,53,015
Behar & Orissa	10,73,675	23,28,759	34,02,434
Assam	3,09,175	8,19,245	11,28,420
Bombay and Central	Certificates figure for the last week of report not received.		

The total loan figures so far as known stand as follows:—

	RS.	AS.	PS.
Main Section	38,32,04,600	0	0
Treasury Bills received in England	1,64,11,600	0	0
Post Office Section	2,83,78,800	0	0
Cash Certificates	6,92,20,200	0	0
Total	48,87,15,200	0	0

It is notified that passports are no longer required in the case of persons travelling between any part of India and Ceylon.

The Loss of the 'Neptune.'

CALCUTTA, August 16.

Further details are to hand regarding the accident to the inland steamer "Neptune" which struck Sara bridge on the morning of the 6th instant. The vessel which is owned by the I. C. S. N. Co., and has a tonnage of 500 plies between Digba Chat and Goulundo. She was carrying a Cargo of 4000 maunds and had on board 750 passengers.

There was a strong current running at the time of the accident and the steamer in attempting to pass under the bridge struck the 4th span. The vessel struck on the port side. She was immediately turned and run at full speed on to the bank where she foundered in about five minutes. A panic followed the collision but the European officer in charge and the crew managed to keep the passengers under control. One of them, however, jumped overboard and was drowned. The river at present is full and water has overflowed the piers of the bridge. The steamer has since settled down and only one of the two funnels is visible. Nothing can be done by way of salvage work till October or November, when water will have fallen.

A Full Bench Decision.

CALCUTTA, August 15.

The full Bench of the High Court to-day consisting of Mr. Justice Fletcher, Mr. Justice Chatterjee, Mr. Justice Peunon, Mr. Justice Richardson and Mr. Justice Chaudhuri delivered judgment in the preference made in the case of Manilal Singh against the Improvement Trust. In this case the plaintiff applied before Mr. Justice Greaves for an injunction against the Trust restraining the Improvement Trust to acquire his house. The question raised was whether the Trust had power to acquire the land for the purpose of recoupment. Mr. Justice Greaves found against the plaintiff who preferred an appeal which was dismissed by the Chief Justice and Mr. Justice Woodroffe. Meantime another case of the Improvement Trust in which the same question arose came on appeal before Justices Mukerjee and Cuming and Their Lordships decided against the Improvement Trust. In view of this difference of finding the present reference was made to the Full Bench. Their Lordships of the Full Bench held Mr. Justice Chatterjee disagreeing that the decision arrived at by Justices Mukerjee and Cuming was not right. It will be remembered that in connection with the appeal in this case the "Amrita Bazar Patrika" was prosecuted for contempt of court.

Culpable Homicide by a European.

Accused Gets 3 Years.

CALCUTTA, August 15.

At the High Court Sessions to-day Mr. Justice Walmisley and a special Jury disposed of a case in which Simon Joseph Collins was charged with murdering one Donnacio, a Gunner working on a Harrison Line Steamer. The case for the prosecution was that on the 22nd July last the deceased came home worse for liquor and began to abuse the accused and his people. The accused ran to the deceased's room and stabbed him with a sharp cutting instrument, the man dying almost immediately. The Jury found the accused guilty of culpable homicide. His Lordship sentenced the accused to three years rigorous imprisonment.

Bombay

The G. I. P. Strike.

BOMBAY, August 15.

The strike of the G. I. P. Railway still continues. This morning the strikers as usual met at Chamar Baug when their representatives asked the men to give their signatures over the notice which they have arranged to send to the Agent through a lawyer requesting him to give their wages and their provident fund as they were leaving the Company's service. They have also asked for a reply within 24 hours. The promoters of the Hitwirohak Sabha who are doing their best to bring about an amicable settlement of the dispute have issued a manifesto to the strikers in Marathi urging them to resume work. The manifesto is under the heading "A few words of advice to the G. I. P. Railway Workmen". After reading the manifesto some of the strikers seemed to be anxious to go in but they were afraid of being assaulted by the others. Sir Charles Cleveland, Director of C. I. D. who is on a visit to Bombay visited the spot with Mr. Vincent, Commissioner of Police, Messrs. Harker and Griffiths, Deputy Commissioners. A large Police force preserved good order. At 12 noon to-day a deputation consisting of Messrs R. T. Avadh, S. N. Keer, H. A. Tarcherkar, Kazi Shariff Mahomed Saleh Londhe, M. R. Kalwar, M. M. Khandari, D. O. Padval and S. K. Bole on behalf of the strikers waited upon Major Hepper and discussed the situation for nearly an hour. Eventually they were informed that men in higher grades drawing above Rs. 30 would receive increase in 80 per cent. and rise would be given according to the grades. The deputation urged the giving of wages of the strikers for the time they were out but they were told that the men if they liked would get overtime work; they were also told that men drawing under Rs. 30 would get grain compensation according to Government rules.

The G. I. P. Railway Strike.

Agents Warning to the Men.

BOMBAY, August 15.

There has been no improvement in the G. I. P. Railway workshop strike situation. To-day the Agent in a notice to the strikers recapitulated various increases in the grades of wages recently announced and concludes with a warning that the company is obliged to consider means for the carrying on of work in their shops by other sources and necessary steps are now being taken to do this. The notice adds:—Unless the workmen return at once re-engagement could not be guaranteed and any one who did not return by Friday at the latest would be considered dismissed and the portion of his holdings in the provident fund representing contributions plus interest would be forfeited. The strikers had been trying to molest those who have given in but so far nothing serious is reported. The relief committee as usual distributed rice, dholl, etc. and are arranging for discharge of men's rent bills.

స్వదేశోపయము.

పెద్దభట్ట లక్ష్మీనరసింహముగారు

V

“కొల” గా గ్రంథమునుండి కొద్దిగా మార్పిడికరింపఁబడి 2-8-17 తేదీగల “ఆంధ్రపత్రిక”యందు ప్రచురింపఁబడి యున్నది. అట్లు నిష్పక్షపాతబుద్ధితో మనదేశపు వర్తకమును గూర్చియు సరుకులనుగూర్చియు తమ అభిప్రాయముల వెల్లెబబ్బించిన యాంగ్లేయప్రముఖు లనేకులు గలరు. వారిలో నొకడగు సర్ బార్ని బర్నెట్ గారి యభిప్రాయము నాంగ్లేకరించి యాక్రింద వ్రాయుచున్నాను. ఆయనాంగ్లేయున (వాసి ప్రచురించిన “Report on the Old Records of the India Office (2nd Edn.) అనుగ్రంథములో “ఈ స్టిండియా కంపెనీవారియొక్క వర్తకాలను విపులముగ వ్రాయుచు సందర్భవశమున(124-వ పుటయందు)నిట్లు వ్రాయుచున్నాడు.

“ఈకాలమున (అనగా 1675సం॥న)కూడా “కేంరేకులు” “లానులు” (అనగా ఉద్యోగస్థులు ధరించు వస్త్రములు) తదితరములగు నారగుడ్డలస్థానములందు ఇండియాదేశపు వస్త్రములు, లేక పలువిధములగు “కాలికో”లు (అనగా కత్తికోటు) మట్టినులు (“మోసులు”)విశేషముగా నుపయోగింపబడుట కారంభింపబడి యుండెను. గుజరాతులోని భరోచి, జంబునేరు, అహమదాబాద్ మొదలగు ప్రదేశములలో నేయబడిన “రైరాంపాతు”లు “ఫేట్టిన్లు ముసుగు” “బొమ్మగుడ్డలు” “దోవములు” “గిన్నీగుడ్డలు” “గోనెలు” లంగీలు “మూతు” నుండియును తెల్లదూది వస్త్రములు “అంజగో” నుండియును, అన్నిరకముల బొమ్మగుడ్డలను గి.ఘానులును మచిలీపట్నము నుండియును పిమ్మట మద్రాసునుండియును “బస్తాలు” “బంధనాలు” “హార్వాటి ఫ్లీలు” మట్టినులు మొదలగునవి ఆలహాబాదు మహల్, లఖనో, ఛక్కా, పాట్నా, మజ్జా, మొదలగు హిందూదేశములలోని అన్ని ప్రదేశములనుండి చేర్చబడి, పిట్టి, హుగ్లి నుండియు, 1686-89 లకు పిమ్మటకలకత్తా నుండియు ఎగుమతి యగుచుండెను.”

ఇట్లుసందర్భానుసారముగ వ్రాసి, ఆగ్రంథమందప్రస్తుతముగఁ గన్పడినట్టియును, వాస్తవమున వెలుపర్చవలసినదిగా తనయంతరాత్మచేఁ (చేరేపింపఁబడి నట్టియును, చరిత్రాత్మకమైనట్టియును, ఈక్రింది సంకతులను “మరా” గా వ్రాయుచున్నాడు.

“ఇంగ్లండునకును ఇండియాకును జరుగుచువచ్చిన లాభకరమగు నీ వ్యాపారము 17-వ శతాబ్దాంతపు చతుర్థభాగము (అనగా 1675 సంవత్సరము) నందును 18-వ శతాబ్దము (అనగా 1750 సంవత్సరము) నందును మితిమీరిన హెచ్చగుచుండెనట్లు కనుపడెనుగాని 1721 సంవత్సరము తరువాత నందు (అట్టివర్తకము)వీడ నిశ్చితాభిప్రాయముతోడను నిర్దయాశుత్వముతోడను అపరాధపు పన్నులను విధించుటల నను తదితర శిక్షార్థపు చట్టముల నచటచోఁ దెట్టుటలనను అని నశింపు చేయబడినది. చొక అయినట్టియు, తేలిక అయినట్టియు, అందమగు బొమ్మలు గలిగినట్టియు హిందూదేశపు దూదివస్త్రముల పోటికి తాళజాలకబోయిన యాదేశము (ఇంగ్లండు) లో ఉన్నిగుడ్డలు నారగుడ్డలు పట్టుగుడ్డలను తయారుచేయువారు తమ స్వలాభమునకై దుర్వాదనచేసియు, పిమ్మట మన (ఇంగ్లండు) దేశములోని ఉన్నిగుడ్డలను నారగుడ్డలను పట్టుగుడ్డలను తయారుచేయు వారికి ఆయా బట్టల వర్తకము నందు సర్వస్వాంత్రము కలుగుట దుస్సాధ్యమగునట్లు సర్ రిచార్డు ఆర్మూరైట్ (ఈయనదూది నుండి నూలులు తయారుచేయు యంత్రము కనిపెట్టినాడు) గారు 1767-69 సం॥లలో కనుగొనిన యంత్రములన కలిగిన వివరము మూలమున 1764-67 సంవత్సరములలో హోర్ గ్రీవు గారు కనిపెట్టిన నూలును వడుపుయంత్రము ననుసరించినట్టియును ఆర్మూరైట్ గారి నూలును వడుపుయంత్రమును ననుసరించి ట్టియును ఇంగ్లండులోని దూది వర్తకులవలనను ఇండియాదేశపు వర్తకమునకు హానిగలిగినది. “1701 సంవత్సరం కెప్టెంటు నెల 20 తేదీ మొదలు ఈ దేశములో నిగుమతి అగుచున్నట్టియు, కానున్నట్టియు, పారశీక దేశములో గాని, చీనాదేశములో గాని, ఈ స్టిండియా (ఇండియా)లో గాని, పనివాండ్లవలన (చేతులతో) తయారుచేయబడినట్టి పట్టుగుడ్డలు, పట్టుతో గాని మొలకలతో కాని తయారైన వస్త్రములను, నలు చిత్రింపబడినట్టి గాని రంగు చేయబడినట్టి గాని ముద్రింపబడినట్టిగాని, లేక రంగులో తిడపబడినట్టిగాని, అన్ని “కాలికో” వస్త్రములను గ్రేటుబ్రిటను (దీవుల)లో నెవరును ధరించుట కాని, ఉపయోగించుట కాని కూడదనియును, ఆ (గడువు) తేదీకి తర్వాత నిగుమతి అగు అన్ని సరుకులను కొట్టులావేసి మఱల (నాయాదేశములకు) నెగుమతి

చెయ్యవలయుననియు” 1700 సం॥ ములో చట్ట మేర్పడినది. “కాలికో” వస్త్రమును ధరించిన వానికి 5 పౌనులును, విక్రయించిన వానికి 20 పౌనులును జరిమానా విధించుటకు 1721 సం॥ లో నొక చట్ట మేర్పడినది. మస్లినులును, “యావత్తును నీలవర్ణముగా రంగు చేయబడిన “కాలికో” వస్త్రములను తప్ప (తదితర) కాలికో వస్త్రములను గాని “లేక, దూదితో తయారైనట్టి గాని, దూదితో మిశ్రమమైనట్టి గాని ముద్రింపబడినట్టియును, రంగు చేయబడినట్టియును, (రంగులో) ముంచబడినట్టియును, గుడ్డలను కాని” పరుపులు కుర్చీలు, మొదలగు వానికి తోడిగినను, ఉపయోగించునను అట్టి అపరాధమే విధించబడినది. పడుగు నారతో నుండినయెడల గ్రేటుబ్రిటనులో తయారైనయెడల నట్టి కాలికో వస్త్రమును మాత్రము ధరించవచ్చునని ఆ చట్టము కొంతవరకు 1786 వ సం॥ లో మార్పు సేయినది. ఇంగ్లండులో కాలికో వస్త్రములను తయారు చేయువారికి ప్రోత్సాహము కలిగించుటకొరకు యావత్తు వస్త్రమును దూదితో తయారుచేసి ధరించుకొనవచ్చునని, వానివీడ పన్నును గజం 1-కి 6 పెన్సీలనుండి మూడు పెన్సీలకు తగ్గించుచు 1774 సం॥ లో సెక్ కాసనును చెల్లబడినది. లంక మైదులో విరివిగ వస్త్రములను తయారుచేయు పరిశ్రమకు ఇదియే మూలకారణము. అయిన నింకను ఛక్కాలో సాగనైన మస్లినులను తయారు చేయునట్టి సర్వ స్వతంత్రమును ఇండియా దేశ మనుభవించుచునే యుండెను. కాని 1779 సం॥లో “సామ్యాయల్ క్రాంప్టే” గారివలన కనిపెట్టబడిన “మ్యూల్ జెన్ని” అనుయంత్రమును “నట్టింఘామ్” లో నుపయోగములోనికి తెచ్చి 1785 సం॥ లోను రెండుసంవత్సరముల పిమ్మటను “యూనైటెడ్ కింగ్డమ్” (గ్రేటుబ్రిటన్ దీవులు) లో 5,00,000 తానుల మస్లిక్ వస్త్రములు తయారైనప్పడు తూర్పు (యండియా మొదలగు దేశముల) యొక్క సౌందర్యమగునట్టియును పరిపూర్ణతలిగినట్టియును చిరకాలమునుండి పేరప్రతిష్ఠల గడించి నట్టియును దూదివస్త్రములను దిగుమతి చేయుటకు వెంటనే అంతముకలిగినది. అయినప్పటికిని సహజముగ ఫలప్రదమైన యండియానంటి దేశములో ఓర్పు (లేక, ఓపిక), కలిగిన 207,000,000 జనులయొక్క పారిశ్రామిక బలమును ఎల్లకాలము అణగ దొక్కియుంచుటకు సాధ్యముకానేరదు; మఱియు 1857 వ సం॥లో అంగ్లేయుదూది యంత్రములను బొంబాయి పట్టణమున నమర్చినది మొదలు, కట్టడములకును పనిచేయుటకును ఇంగ్లండులోకంటె యిబ్బడిభిన్న అగుచున్నను, వారు (యండియాదేశస్థులు) గత 88 సం॥ ములనుండి నూలువస్త్రములను అంతకంతకు ప్రతి సం॥ము హెచ్చుగా తయారుచేయుచు, ఇదివరకు అనగా 1827 వ సం॥ నుండి మాంచెస్టరు (నగరము) సర్వస్వాంత్రముగ ననుభవించుచున్న ముఖ్యమైన తూర్పు దేశముల బజార్లనుండికిని పేనబడిన తక్కువవంబరు (సంఖ్య) గలిగినట్టి ముతకరకముల గుడ్డలను అంతకంతకు ప్రతి సం॥ము (యండియానుండి) పంపుచున్నారు.

ఆంగ్లభాషలో వ్రాయఁబడిన భావములనన్నిటిని పూర్ణముగ నాంగ్లేకరించుటలో లోపములుండుట సహజమగుట చేత “సజ్జాబ్బ బర్నెట్” గారి భావములలోని అర్థగాంభీర్యమును నేను బయల్పఱచితినినఁజాలను. ఐనను పరిపూర్ణ స్వాంత్ర్యము ననుభవించుచున్న ఆంగ్లేయులకు వారిదేశము నెవలగల (స్వదేశ) అభిమానమునకుఁ దోడ్పాటుగ నవటి దొరతనము వారు తగుచట్టములను చేయుచుండుటచే నాదేశము వాణిజ్య మభివృద్ధిపొంది అతిస్వల్పకాలములో నదైనల విజృంభించెననియు నట్టి స్వదేశాభిమానమును గాని ప్రభు సన్మానమునుగాని, ప్రభుసహాయమునుగాని మనకు లభించునందుటచే మనదేశమందలి చేతిపనులును, వర్తకమును అతిశీఘ్రకాలములో తీవ్రించెననియును మనము గమనింపఁగలము.

(-)

గుంటూరుజిల్లా ఇనగల్లునందలి ఆంధ్రవాణి పుస్తకభాండాగారముయొక్క కార్యనిర్వాహక సంఘమువలన జనసామాన్యమున కంతటికిని విజ్ఞాన ప్రకాశ మొనరించుటగాను భాండాగారము తరపున ప్రతిదినము పురాణము జెప్పటయును, ప్రతి ఆదివారము మహాజనసభ యొనరించి, నీతివిషయక కథలుపన్యాస పూర్వకముగా జనసామాన్యమునకు బోధించుటయు, తెలుగువత్సరపు ప్రతిమాసము మొదటిదినమందును మహాజనసభజేసి యుపన్యాసము లిచ్చుటయును తీర్మానింపఁబడెను. తత్ప్రకృతి ప్రతిదినముభాండాగారము తరపునపురాణము జెప్పటయు, అందు హిందూదేశచరిత్ర జనసామాన్యమునకు బోధింపఁబడుచున్నది. భాండాగార తరపున నిమ్మ బాతులకు రాత్రిపాతశాల యొకటి నెలకొల్పబడి క్రైస్తవముగా విద్య గరపఁబడుచున్నది. 5-8-17 తేదీ తుమ్మలగుంట వెంకటరంగయ్యగారి ఆధిపత్యముక్రింద మహాజనసభ కూడెను. కొన్ని యుపన్యాసములు జరిగెను. 12-8-17 తేదీని ములుగు చన్నమల్లయ్యగారి ఆధిపత్యముక్రింద సభయందు పలువురు పంపనసించిరి. (అధ్యక్షుడు)

బ్రహ్మపుర స్వరాజ్యసమితి.

పోలీసువారి కోలాహలము.

(స్వకీయ విలేఖరి)

క్రిందటి నెల 14-వ తేదీని, లండన్ ఎలక్ట్రిక్ సినిమా కంపెనీవారిచే మాయూరి స్వరాజ్యసమితి సహాయార్థమై యొక ప్రదర్శనము గావింపబడినది. ప్రదర్శనము జరిగిన మరుసటిదినమునుండి, స్వరాజ్యసమితి సభ్యులీపురముననున్న కొందరు దొరలతో, సినిమా ప్రదర్శనమువల్ల వచ్చు వైకమును అనాలోగ్యమైనవిధముల కొరకంపబడునని, చెప్పి, తామా డబ్బును పహరించిరిని యొక గొప్ప కోలాహలమును గావించుటయే గాక, బారిష్టరు వరహగిరి వేంకటగిరిగారును, వేరొకరును, మా జిల్లా జడ్జిగారివద్దకు బోయి, ప్రదర్శనమువలన వచ్చిన వైకమును మైనకుల కొరకంపబడునని జెప్పి, దొరగారిని మోసపుచ్చి, ఒకటిలేక రెండు రూపులను బుచ్చుకొంటిరన్న వదంతిని గూడ బుట్టించిరి. సమితిలో సభ్యులుగాని యితరులెవరో యీ యారాట్టమును గావించి యుందునని తలచెదము. పోలీసువారి విషయము లన్నియు విచి, స్వరాజ్యసమితి సభ్యులే యీ మోసమును గావించిరిని తలచి, మా బ్రహ్మపుర స్వరాజ్యసమితి కమహానము దే నెంచి విశ్వ ప్రశస్తియులు గావించిరి. స్వరాజ్యసమితి కార్యదర్శిగారిని, పోలీసు ఇన్స్పెక్టరుగారు 28-7-17 న బిలువనంపి, వారితో స్వరాజ్యసమితి సభ్యులీ యూరును దొరలను మోసపుచ్చి వైకమును కైకొంటిరని చెప్పటయే గాక, ఇంజనీరు యల్. హెచ్. గ్రెగ్ దొరగారిని కూడ నిటులనే మోసపుచ్చిరని చెప్పి, తామీ విషయములో నిజము దెలుసుకొని 30-7-17న యెరింగిం చెదనని కార్యదర్శిగారితో జెప్పి రట. ఇన్స్పెక్టరుగారి వాక్యములు, కర్ణశూలములవలన నున్నను, వారు కూడ యీ విషయమున ప్రయత్నములు జేసెదనని జెప్పిరి. కార్యదర్శిగారిని 30-7-17 న బిలువ నంపెదనని, ఇన్స్పెక్టరుగారు జెప్పియు, వారిని బిలువనందున, స్వరాజ్యసమితి కార్యదర్శి వై విషయమును గూర్చి నిజము దెలుసుకొనుట కొక జాబును గ్రెగ్ గారికిట్లు 29-వ తేదీని వ్రాసిరి.

“బ్రహ్మపుర స్వరాజ్యసమితి సహాయార్థమై 14-7-17వ తేదీ లండన్ ఎలక్ట్రిక్ సినిమా కంపెనీవారిక ప్రదర్శనమును గావించిరి. ఆనాడు మా సమితియొక్క సభ్యులు కొందరు తమ వద్దకువచ్చి కొన్ని యసత్యపుమాటలను జెప్పి కొంతిడబ్బును బుచ్చుకొని నటులపోలీసు ఇన్స్పెక్టరుగారు వినిరట. మోసగాండ్లెవరో తెలిసికొనుటకు మాకు మిక్కిలి ఆతురతగా నున్నది. గావున తమవద్ద కాదిననునవచ్చిన మనుష్యులయొక్క ఆనవాలును, తమవద్ద వారు పుచ్చుకొనిన వైకముయొక్క మొత్తమును, ఆతేదీయు, నాకెరింగించినచో, నిజము దెలుసుకొనుట కొక విషయమున మా కెక్కువగా సహాయము జేసినవారగుదురు. ఈజాబు దెచ్చినవాని ద్వారా ప్రత్యుత్తరమియ్య ప్రార్థితులు.”

(చేవ్రాలు) ఎ. అప్పలనరసయ్య నాయుడు.

దీనికి గ్రెగ్ గారిట్లు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

మీరు 29 వ తేదీని వ్రాసిన జాబు చేరినది. సినిమా ప్రదర్శన సంబంధమున నావద్ద కెవరును వచ్చియుండ లేదు. నుమారాలు వారములు లేక రెండు నెలల క్రిత మీ కళాశాల విద్యార్థులు కొందరు వచ్చి, తాము ప్రభు గంజాం మండల విద్యార్థి సభను గావించెదమని జెప్పి, దాని విషయమై కొంత వైకమును నా కిమ్మని యడుగుటచే, నేను పది రూపులను చందా వైకముగా సెసగి, రాజకీయ విషయముల గూర్చి తాము జోక్యమును కలుగజేసుకోవద్దని కూడ జెప్పితిని. గాని సినిమా ప్రదర్శన సంకతి నే వినుటయే లేదు.

(చేవ్రాలు) యల్. హెచ్. గ్రెగ్.

ఇన్స్పెక్టరుగారు, కార్యదర్శిగారిని 30 వ తేదీని బిలువ నంపనందున, 31-7-17 న కార్యదర్శిగారి క్రింది జాబును వ్రాసి ఇన్స్పెక్టరుగారికి బంపించిరి.

“28-7-17 జరిగిన సంభాషణలో నన్ను 30-7-17 న బిలువనంపెదనని మీరు వాదనము జేసితిరి. స్వరాజ్య సమితి సభ్యులు దొరలను మోసపుచ్చి వైకమును వసూలుచేసిన విషయములు నిజము కావు. క్రియంత వేంకటగిరిగారు, జడ్జిగారి వద్దను డబ్బుపుచ్చుకొన్న విషయముకూడ నిజము కాదు. సమితి యొక్క సభ్యులు చీటీల నమ్ముపని తమవై జెట్టుకొని, పురమునం దెచ్చటను చీటీల విక్రయించనేలేదు. గ్రెగ్ దొరగారిని మోసపుచ్చిన సంకతి నిజము కాదనుటకు వారివద్దనుండి వచ్చిన యంత్రమే విదర్శనము. ఈ విషయములో విశదలేనే, నేను కూడ కడుశ్రద్ధవహించి, నిజము దెలుసుకొనుటకు ప్రయత్నించి, దొరగారివద్దనుండి జాబును దెప్పించుకొంటిని. ఇద్దరు సభ్యులుమాత్రము చీటీల విక్రయము నారివారి గృహములందు గావించిరి.

దాని కింతవఱకును జవాబు రాలేను.

ఎ. అప్పల నరసయ్య నాయుడు బి. ఏ. బి. ఎల్. బ్రహ్మపుర స్వరాజ్య సమితి కార్యదర్శి

అమృతాంజనము డిపో వారి దివ్య ష ధ ము లు.

	ఉ.అ.	
చంద్రమృదు ము పండ్లతోముట్టుకు ...	0-2	
శీర్ష సాంధ్యము మాత్రము అభిర్ణమునకు ...	1-4	
చంద్రమృదు ము పండ్లతోముట్టుకు ...	0-8	
వజ్రహరి ధాతువులతో ...	1-0	
జ్వరహరి జ్వరములకు సిసా 1-కి ...	0-12	
నుఖభోగి తైలము పెద్దవి 1-కి ...	0-12	
శోమమందు శోమకాయకు సిసా 1-కి...	0-8	
తేంద్రమృదు ము పండ్లతోముట్టుకు ...	0-4	
కలరామాత్రము వాంతిధేయకు ...	0-6	
సజ్జిత తైలము సజ్జితదలకు డబ్బి 1-కి...	0-8	
చంద్రమృదు ము పండ్లతోముట్టుకు ...	0-6	
శలకు నుండు సిసా 1-కి ...	0-4	
తామర తైలము; తామర, తీటకు ...	0-4	
కుసుమారి తైలము డబ్బి 1-కి ...	0-4	
సురతిగ్రాహకము సిసా 1-కి ...	1-0	
కవచారి శీతగట్టు దగ్ధులకు ...	1-4	
కవచారిమాత్రము ఉబ్బసములకు డబ్బి 1-కి ...	0-8	
చాయాపుటోట్టుకు మందు ...	1-0	

ఈ ష ధ ము లు వైద్యులకు ఉపయోగపడును.

మోహిని తైలము తేంద్రుకలు నెయ్యిగుట్టుకు	0.12
లోమహరి తేంద్రుకలు ఊనుటకు ...	0-0
ఉబ్బసమునకు మందు సిసా 1-కి ...	1-8
కస్తూరిమాత్రము పెద్దవి, మంచివి 50-కి ...	0.10
నుఖభోగి మాత్రము ...	1-0
నుఖభోగి తైలము పుండ్లకు ...	1-0
విరేచనములకు మాత్రము డబ్బి 1-కి ...	0-8
గ్రహణి మాత్రము డబ్బి 1-కి ...	0-8
కోశేదన మాత్రము తలనొప్పిలకు...	0.12
కాలినపుండ్లకు మాత్ర సిసా 1-కి ...	0-8
శ్మశ్మ ప్రావళము సిసా 1-కి ...	1-0
కుసుమారి మాత్రము, కుసుమ వ్యాధులకు ...	1-0
చుండుకు మాత్ర సిసా 1-కి ...	0-6
గుండరి తైలము, ముఖకాంతికి ...	0-8
చంద్రమృదు ము పండ్లతోముట్టుకు ...	0-6
కస్తూరిమాత్రము చెవిపోటుకు ...	0-6
జాలాచి మాత్రము మలబద్ధమునకు ...	0-8
జంతు వాతహరి ఎమిడికలకు ...	0-8

అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు ఆంధ్ర బొంబాయి.

శారదాంబ

ఇది శ్రీ శర్వభోధిని యను నాటకము. సంఘమురాచార సంస్కరణమునకు మార్గ మిందు జూపబడినది. అందరును జదివి తీర వలయును. వెల 4 అణాలు. పోస్టేజీ వేరు. ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబుచెట్టి వీధి, మదరాసు.

శాకభక్షణము

చరిత్రభిందవానుల మగు మన మార్యములు పంశజులము; "అహింసా పరమోధర్మ" అను నీతి నెరిగినవారము గావున మేము ఈ పుస్తకము యినా ముగా పోస్టుచార్జియు మేమేధరించి పంపుచున్నాము. వెంటనే వ్రాయుడు. 219 వైద్యశాస్త్ర మునిశంకర్ గోవిందజీ, శతకంక్షిగ్రహ ఔషధాలయం 155, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరిమురబ్బ

1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.

ఈ మురబ్బను సాలామిసిరి కాదని రుజువుపరచువారికి 1000 రూపాయలు బహుమానముగా యియ్యబడును. అట్లు నిరాకరించినచో కోర్టుమూలముగా పొందవచ్చును. దురభ్యాసమువల్ల బొల్లుములోనే ధాతునవ్వము కలిగినవారికి హృదయకోశము బలహీనమై మరణకాలమువరకు దుఃఖము ననుభవించుదురు. ఈ సాలామిసిరి మురబ్బ వేచించినయెడల అట్టి దుఃఖము తొలగి విశేష బల శీర్షసంపన్నులయి ప్రకాశించుచు చిర కాలము నుఖముగ జీవించుదురు. ఈ సాలామిసిరి మురబ్బవల్ల ధాతుపుష్టికలుగును, స్వప్నస్థితిము మానును, ధాతు పు మూత్రముతో కలసిపోవుట మానును, నీరుచురుకు మానును, బహుమాత్రవ్యాధి మానును, విశేషబలము కలుగును. క్షేమ వృద్ధియగును, అకలి యెత్తుక యగును, చక్కగ మలవిసర్జన మగును. సాలా మిసిరి అనునది ఒకజాతిపండు. ఇదికాబూల్, కాండహార్ శేతములలో వైరగుచున్నది. అక్కడ జనులు ఈ పండును విశేషముగా తినుటవలన మనదేశపు 4 గురు మనుష్యుల బలము ఆతేశమున ఒకమనిషికి గలదు. వై మురబ్బను వేచించి మంచి బలము పొందుటకై గొప్ప మందులతో చేర్చి తయారుచేయబడియున్నది. 1 డబ్బాను 15 రోజులు ఉపయోగించిన దానివల్ల పూర్తిగ గుణముకలుగును. 2-8 డబ్బాలు ఉపయోగించినచో జన్మాంతరము వరకు గుణమిచ్చును. అనుపానపత్రిక పార్కులతో పంపబడును.

60 తులాలు డబ్బి వెల రూ. 2-0-0. తపాలఖర్చు 1-3 డబ్బాలకు 6 అణాలు. డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీవైద్యులు, నెం 5, అవన్యూరోడ్డు, బెంగుళూరు సిటీ.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము చక్కని డబ్బితో సహా సిసా 1-కి వెల 0-8-0. తలనొప్పుల మాన్పును.

పార్శ్వపు నొప్పుల బార దోలును. వాయువు పోట్ల పోగొట్టును. సువాసనగలిగి యుండును. ప్రతియుంట నుండదనినది.

సవమూలికలచే హిందూ దేశమందు తయారుచేయబడు మంచిమందు. దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు. అమృతాంజనము, డిపో, బొంబాయి ఆండ్ మదరాసు.

హెచ్. టి. మహమ్మద్ అండు కో,

[723] మదన్ పురా, బెనారస్ సిటీ. కాశీలోనుండు అనేక పట్టు, జరి విచిత్రమయిన మంచినస్తువులు వీరుబహుచవుకగ సప్లయిచేతురు. ఒకసారి ఆర్డరు యిచ్చిచూచినచో తమకే తెలియగలదు.

ఆత్మజిజ్ఞాసా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి. దయ్యముల సహృదమును గురించిన శాస్త్రీయచర్చ గ్రంథకర్త:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ. చిన్నవైజు చక్కని గ్రంథము. వెల రూ. 0-8-0 మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు

అద్భుతనివారిణి.

ప్రాఫెసర్ జేమ్సుగారి ఎలెక్ట్రో టానిక్ పెరల్స్

ఇది బలహీను లకును నీరగు లకును మందు. నిద్ర లేకుండు టు, జ్ఞాపకము తక్కువగన, మెదడు దిమ్మ గా నుండుట,

పనియందంతమాత్ర మిచ్చలేకుండుట, నిస్వత్తుక, బలహీనము, ఆయాసము, శుక్లనవ్వుబోగొట్టును. విద్యార్థులకు, ఉపాధ్యాయులకు గుమస్తాలకు వర్తకులకు, మనోహ్యధులకు, మొదలగు వారికి ప్రత్యేకమైనందు; బలమును గలిగించును. అనేక జలమంది ఇందుకలన బాగుపడినవారు. నీవుకూడ నేటిదినమే ఒక బుడ్డిని కొని దానిపై స్వర ఒకమారు పరీక్షింపుము.

25 మాత్రల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0
40 " " " 2-0-0

నవీనము! ప రి మ శ ద్ర వ్య ము ల రా జు నవీనము!!

ఆట్టో దిల్ బహార్

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముండునట్టి ఆపూర్వ వాసనయును కలదు. ఆత్మకహార్ సారాయి మొదలగువాటి యొక్క సంబంధము బొత్తిగాలేదు. చేతిగుడ్డలో గాని చొక్కాయ వైసగాని 2-3 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక నందన తనము మధ్యలోనుంటే యెంత సుఖమయిన వాసనను అనుభవించ వచ్చునో అంత అనుభవించుదురు. ఇతర వాసనలు యే వేనియుండినా యీ ఆటోదిల్ బహార్ యొక్క వాసన ప్రాధాన్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసి పంపుడు.

వెల 1/2 డ్రాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0-8-0 } వి.సి. చార్జీ
,, 1 డ్రాము బుడ్డి 1-కి ,, 0.12.0 } రూ. 0.4-0
,, 1/2 అవున్సుబుడ్డి 1-కి ,, 2-0-0 } ప్రత్యేకము

ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్ కంపెని.

నెం 155, జుమ్మామసీదు వీధి, బొంబాయి. మద్రాసు యేజంటు:- మెనూతా ఫురూక్ తం మూర్తీ చైవాబాదు రోడ్, మదరాసు.

కుంకుమపువ్వు

పువ్వు

పువ్వు

పువ్వుచూచు నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్దదొరకును. కొనువారు మార్కమార్కును గమనింపుడు. కరస్పాడ్ డెన్సు మొదలగునవి.

ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:-

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెని. (63) 21. హమ్మంపేడి, బొంబాయి.

తామ్రమైనము

ఇది రాగివలన తయారు కాబడ లేదని రుజువు పర్వకల సమర్థ లకు 100-0 0లు యినాం

గుణమియ్య ని య డ ల మీరు చెల్లిం చిన సొమ్ము తిరిగి యిచ్చి వేసదము.

అన్ని చర్మరోగములకు, మచ్చలకు, పొడలకు సిద్ధాపధము. ఇది యెట్టి కఠినమేహవ్యాధుల నయినను అతిమాత్రము నయినను జీర్ణించిన సుఖివ్యాధులచే కలుగు బాధల నయినను రామ బాణమువలె ఖండించి యావనవంతులగా జేయును.

1 రకం 100 మాత్రలు 10.0-0 2 రకం 100 మాత్రలు 4-0-0

సగము బుడ్డున్న ఇవ్వబడును.

యస్. వి. యస్. రాజు అండు సన్స్

(778) 27, ఎలి ఫంటు గేటు వీధి, మదరాసు. (బాంబి:-) లక్ష్మీనరసాపురం అనపర్తిపాట్లు, గోదావరిజిల్లా.